V A T R A

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Mai-Aug.1961 XI, 3 R O M A
N° 94 Via Ancona, 21

MARTIRI MODERNI

Printre noţiunile furate lumii civilizate -şi pervertite,ca "democraţie","libertate",etc.- de cea mai mare escrocherie a veacului,care e "comunismul" -furate,pentru a-şi lustrui aparenţele,dar mai ales pentru a înşela pe tâmpiţi- e şi aceea de "martir".Cuvânt de origină greacă,el însemnă la început martor; mai apoi,"martorii" lui Isus pătimind casne şi moarte,el a luat înţelesul păstrat până astăzi.Care cere minimum două condiţii: nevinovăţie,şi cauză dreaptă; fără să fi făcut nimănui rău,suferi o moarte violentă pentru o convingere cinstită,o "credinţă.

Ei bine comuniştii,cari,în afară de barba lui Marx,şi de deşertăciunea visului unei stăpâniri mondiale ruseşti,n'au nimic sacru,şi-au apropriat şi acest calificativ,sfânt creştinilor,spre a împopoţona cu el toate lepădăturile ce,mai nevoiaşe în mână,sunt înlăturate înainte de-a fi putut pune în execuţie criminalele ordine ale Moscovei. E încă proaspăt ecoul manifestaţiilor "spontane" când cu uciderea "martirului Lumumba,adevărate mobilizări ale idioţilor utili pe întreg mapamondul.Pe cine apărau? Contra cărei injustiţii protestau?

Comisia ONU-lui pentru reconcilierea în Congo,compusă exclusiv din afro-asiatici, a publicat de curând o circulară a lui Lumumba "către preşedinţii tuturor guvernelor provinciale,afară de Katanga",datată din Léopoldville,15 Septembrie 1960,pe care nici lumumbiştii n'au avut curajul s'o dezmintă.Ea arată foarte clar cine e şi ce voia "martirul" sovietic:

"Am onoarea şi plăcerea de a vă aduce la cunoştinţă că,în scopul de a restabili rapid ordinea în această ţară,Camera şi Senatul,întrunite în şedinţă extraordinară la 15 Septembrie,a decis să investească guvernul cu depline puteri.Prin depline puteri trebue să se înţeleagă că guvernul e liber să acţioneze întru totul cum i se pare pentru a reprima abuzuri,dezordini şi orice act contrariu voinţei guvernului ce prezidez.E deci datoria membrilor naţionalişti ai guvernului,atât central cât şi provincial,să profite de această ocazie unică pentru a face să domnească ordinea în ţară şi să fie respectată autoritatea stabilită.Mijloacele cele mai eficace şi mai directe pentru a reuşi în misiunea noastră pot fi rezumate după cum urmează:

1. A împinge dictatura până în fund şi a o aplica în toate formele ei;
2. A actua terorismul indispensabil pentru a domina populaţia;
3. A proceda sistematic,prin armată,la arestarea tuturor membrilor opoziţiei.De cei din Léopoldville,inclusiv capul statului şi acoliţii săi,mă voi ocupa personal. Dată situaţia actuală din Katanga şi Sud Kasai,am trimis,de câteva săptămâni,armata să aresteze pe Ciombé şi Kalongi şi,dacă e posibil,chiar să-i ucidă.(Dispărute aceste două elemente,ca şi dl K.(Kasavubu?),problemele ce ne preocupă vor fi rezolvate fără nicio dificultate);
4. A închide pe miniştrii,deputaţii şi senatorii cari uneori abuzează de imunitatea lor parlamentară.Dacă un astfel de caz s'a ivit,v'aş fi foarte recunoscător să nu-i cruţaţi ci să-i arestaţi fără milă,rezervând lor un tratament de zece ori mai rău decât cel ce se face indivizilor de rând;
5. A restaura regimul biciului,dând rebelilor,şapte zile la rând,câte zece lovituri dimineaţa şi seara. N.B. A se dubla regimul,când e vorba de miniştri,deputaţi,senatori,
6. A provoca tuturor acestor persoane astfel arestate,pe lângă regimul de mai sus, profunde umiliri.A-i desbrăca,de pildă,în public şi,de e posibil,în faţa nevestelor şi a fiilor; a-i încărca cu greutăţi şi obligă să umble astfel pe jos,în public..
7. Faţă de gravitatea situaţiei din ţară,care riscă a se scufunda în anarhie,e bine să se pună arestaţii în celule sau închisori subterane cel puţin 6 luni,fără a le da niciodată ocazia să respire aier curat. N.B.: De s'ar întâmpla ca unii să succombe în urma atrocităţilor -ceeace e posibil şi de dorit- nu trebuie divulgată ştirea,ci ascuns adevărul,declarând,de pildă,c'a evadat şi n'a putut fi găsit..
8. Persoanele ce n'ar succomba în închisoare,nu vor fi eliberate decât după cel puţin un an; în acest caz,ele vor fi exilate într'o ţară pe care o voi determina cu înşumi,de acord cu unele ţări streine,care mi-au şi comunicat acordul lor de principiu.

Unii preşedinţi provinciali vor zice că măsurile dispuse sunt prea severe.Ci eu le spun că unii oameni politici au ajuns la putere graţie dictaturii.De altfel,măsurile ce vă ordon nu's decât prima fază.. A doua parte va consta în doborîrea oricărei persoane ce ne critică"....

Dacă,acum,se înţelege de ce acest şcolar sârguincios al Moscovei a fost atât de

continuă în pagina 15

LA MOARTEA LUI FERDINAND I. In vârtejul cumplit al răsboiului, Regele Ferdinand era la locul de frunte, cel mai în vază, cel mai primejduit. In deplină cunoaştere a tuturor riscurilor, dar şi a tuturor datoriilor, el primise liniştit sacrificiul, rupsese toate legăturile de sânge şi de tradiţii şi intrase pe calea spinoasă care ducea spre realizarea dorurilor ţării, peste care domnea. Devenit român prin cuget, sentiment şi acţiune, el va împărtăşi toate suferinţele Românilor şi toate bucuriile lor.. Iar în Iaşi, în capitala refugiului şi a muncii încordate pentru reînvierea puterii luptătoare, în taberile în care luă din nou trup armata răsbunării şi a izbândei, Regele va fi pururea punctul central al acţiunii de îmbărbătare şi de organizare, veşnic plin de încredere şi de curaj, oricare ar fi fost îndoelile, ce uneori îi chinuiau sufletul, oricât de mari ar fi fost uneori primejdiile ce-i ameninţau nu numai coroana, dar chiar şi persoana, căci el ştia că din curajul şi din încrederea lui trebuiau să încolţească şi să crească curajul şi încrederea celorlalţi.

In marea operă socială a împroprietăririi, cuvântul său regal a pus pecetea siguranţei că reformele se vor înfăptui, că pământul ţării va fi al acelora cari l-au rodit şi sfinţit cu lacrămile şi cu sângele lor. Şi - înălţătoare şi pilduitoare faptă - el a fost cel dintâi care, înainte chiar ca legea să se facă, s'a desbrăcat de avutul său şi l-a dat acelora, pe care-i chemase ca să-i ducă, prin luptă şi jertfă, la biruinţă.-

Constantin Kiriţescu

CÂNTEC DIN MARAMUREŞ

In munţii Carpaţilor,
In desişul brazilor,
Mor părinţii pruncilor,
Şi fraţii surorilor,
De gloatele muscului,
Ardă-i focu ţara lui.
Cucule, pasăre coarbă,
Spune la măndru că-s roabă.
Da nu-s roabă ca robii,
Da'n casă cu străinii,
Şi trag în jug ca boii.

Bate Doamne pe muscu,
Că el o'nceput focu;
Nu vrea pace nici amu.
Ardă para focului
Tătă ţara muscului,
Corona din capu lui.
Corona din cap să-i pice,
Inima i se despice,
Cum se despică şi-a mea,
Că-s nevastă tinerea
Şi mă aflu singurea.
Singurea ca şi cucu,
Pe măndru l-o prins muscu.
Măi muscule, limb'amară,
Năpusti-mi drăguţu iară,
Să vie în iastă sară.
Că de nu l-ăi năpusti,
Rusule te-oi sudui,
Ţara nu ţi-a hăznui;
Rusule, te-oi blăstăma,
Nu ţ-ăi hăznui ţara,
Că ţ-ăi pierde coroana;
Că de patru ani de zile,
Nu mai dai bine la nime;
Le dai zile să trăiască,
Cu tunu şi puşca'n braţă.
Multe dealuri prăbuşeşti,
Şi neveste văduveşti,
Şi prunci tineri nimiceşti.
Că s'au dus prunci tinerei,
Şi-or venit ca vai de ei;
Şi s'au dus prunci desmerdaţi.
Şi-or murit de supăraţi.

Nu vă cruciţi de ce-am scris,
Că m'o 'nvins un mare plâns.
De trei ani şi şase luni,
Umblă oamenii nebuni.
Nebună umblu şi eu,
De nu ştiu de capul meu;
Nici nu pot ziua lucra,
Nici nu pot sara cină,
Nici să hodinesc noaptea,
Dacă văd cum îi lumea.

&& La 24 Iunie s'a încheiat anul la grădiniţa "St Eugène" din Paris. Fata compatriotului nostru Rotaru, Monica, de 5 ani, a fost premiată pentru cânt, născociri, sârguinţă, drăgălăşenie şi... "séduction".

&& Duminică 30 Aprilie, numărul parohienilor parizieni s'a mărit prin intrarea în ortodoxie a lui Ionel Jucan, fiul unui membru activ al asoc. "Carmen". Ca să arate că şi el are "ghers", a început cu solfegierea chiar din braţele lui naşu-său, când acesta începuse să-şi ia anumite angajamente în locul său. Cu chiu cu vai, părintele a isbutit să-l vâre în cristelniţă, dar la scufundare s'a împotrivit cu toate forţele lui, mai ales când şi-a dat seama că ai săi l-au părăsit pe mâini streine. La sfârşit, drept măritorii enoriaşi au închinat, în salonul bisericii, un păhărel pentru noul botezat şi părinţii săi, cum şi în cinstea naşului, dl Mitică Popa, care şi-a luat obligaţia să boteze şi cunune pe toţi nepoţii şi strănepoţii finului...

- La 7 Mai, au mai fost primite în sânul bisericii trei mlădiţe tinere: Doina, Dobrina şi Dacia, fiicele d-lui Ion Costea din Chaville, - naşi fiind dna şi dl Teodor Litu din Issy-les-Moulineaux, şi toţi Românii de pe plaiurile Bihorului...

&& La 15 Iunie s'a căsătorit, la Milano, vrednica cernăvodeancă Antonietta-Nina Nicolao Fabiano, cu dl Giuseppe Gesù din Bari. Vii felicitări!

&& Părintele Vasile Bărbat s'a laureat, în Iunie, la Institutul Pontifical Oriental din Roma, cu o teză despre teologul iezuit ataşat pe lângă primii episcopi români uniţi; la 1 Iulie a fost numit bibliotecar la acelaş Institut. Mereu înainte!...

&& La 6 Mai a încetat din viaţă, în ţara ocupată, Lucian Blaga (născut în 1895, la Lancrăm, în Ardeal); cu două luni înainte murise, la Madrid, prietenul său Alexandru Busuioceanu (din Oltenia). Blaga a fost comemorat la Paris, din iniţiativa Fundaţiei, în seara de 13 Iunie; despre viaţa şi opera lui au vorbit prof. Bazil Munteanu, Vintilă Horia şi Virgil Ierunca, - iar la 25 Iunie s'a făcut parastas la biserica română ort.

&& La Roma a încetat din viaţă părintele Gordillo, spaniol, prieten al Românilor, profesor la Institutul Pontifical Oriental; la Londra, regina Maricara a Jugoslaviei.-

"JUDECATA DIN URMĂ" ŞI AUTORUL EI

S'a scurs mai bine de un an de când Petre Dumitriu a ales libertatea. Trecerea celui mai bun şi mai bine cotat scriitor din RPR în Apus n'a suscitat prea mult atenţia cercurilor occidentale. La abia opt luni, când soseşte la Paris, se produce oarecare senzaţie - şi aceasta repede acoperită de scandalul Vintilă Horia, ivit la timp ca să scoată din încurcătură pe cei ce n'au altă grije decât să prezinte deformat realitatea tragică din ţară. In mai multe interviewuri acordate presei, radio-ului şi televiziunii franceze -în parte publicate, în parte trecute sub tăcere (să fie adevărată povestea cu Schreiber?)- Dumitriu se scaldă în echivoc şi minciună, prezentând şi el, ca cei interesaţi, realitatea din ţară pe dos. Atitudinea lui a decepţionat chiar pe exilaţii mai puţin pretenţioşi. De fapt, nu ne aşteptam la prea mult din partea lui, dar nici la o asemenea lipsă de elementar bun simţ.

Petre Dumitriu ar fi putut da mult exilului. Nu atât românilor, cât cauzei pentru care se află risipiţi pe toate meridianele. El nu a vrut însă aceasta. Şi prin atitudinea lui n'a făcut decât să confirme suspiciunile multora, chiar dela aflarea trecerii în Berlinul liber. In acest sens prezenţa lui devine pentru exilaţi un semn de întrebare neliniştitor.

Antecedentele din ţară îl obligau să risipească această suspiciune. Putea adopta -şi era moralmente obligat atât faţă de exil, cât mai ales de cei lăsaţi sub teroarea comunistă- o atitudine clară. Putea vorbi serios şi deschis despre toate cele ce se petrec acolo; mai ales el, care era poate cel mai calificat pentru aceasta, datorită poziţiei pe care a avut-o, poziţie care i-a permis dealungul atâtor ani să cunoască destul de multe. Şi nu era lipsit nici de material, nici de talent.

El nu a vrut însă aşa. Ba dimpotrivă. Atât interviewurile, cât mai ales cartea publicată în editura "Seuil", prezintă o realitate deformată la extrem. Şi ne întrebăm pe drept cuvânt dacă este vorba de rea credinţă, sau de ceva mai grav.. Care au fost motivele care l-au făcut să adopte asemenea poziţie ciudată, când în principiu toate datele tindeau să-i determine o cu totul alta? In virtutea principiului "luptei de clasă", el n'avea ce căuta printre comunişti, fiind de origine burgheză, calificată de tovi ca "putredă, nesănătoasă". E fiul unui colonel activ din fosta armată regală: nici urmă de afecţiune însă, în toată opera lui, pentru mediul în care a crescut şi care obligatoriu i-a dat prima educaţie; ba merge până la a-şi persifla părintele în "Salata", o nuvelă în care eroul e un ofiţer superior, obtuz şi foarte reacţionar. Ca structură intelectuală, e produsul vechii şcoli româneşti, la care se adaogă şi o frecventare destul de lungă a universităţii din Berlin. Deci contact direct şi nemijlocit cu cultura apuseană şi cu cea adevărat românească. Ca o ciudăţenie, studiile la Berlin le-a făcut sprijinit -se spune- de o bătrână văduvă bucureşteană, foarte burgheză - şi foarte bogată mai ales: dintele împotriva burgheziei să fie oare şi un mic complex de.. obligaţie?

Ca origine, se spune că este neaoş român (deşi "-iu" din coada numelui aduce mult cu anumite nume de arendaşi de pe la sfârşitul veacului trecut până la revolta din 1907). Această origine însă îl lasă rece faţă de tragedia actuală a neamului său, tragedie de a cărei instaurare şi menţinere nu e deloc strein. Din tot ce se petrece dincolo, el nu reţine decât că "depuis l'avènement (!) des communistes en Roumanie la situation est devenue de plus en plus tendue". Conflictul pe viaţă şi pe moarte dintre neamul românesc şi barbaria sovietică e pentru Dumitriu, nici mai mult nici mai puţin, o simplă tensiune, ceva cam ca o criză ministerială, sau poate nici atât. Mai mult: în toată cartea nu găseşte loc pentru ocupant nici măcar cu un reproş, dar mi-te cu o critică. Prezenţa "adevărată" a ruşilor este trecută complet sub tăcere în autobiografia lui.

Toată opera lui Dumitriu apărută în ţară sub regimul comunist e impregnată dela un cap la altul de suflul răului. Ea nu-i altceva decât un efort coordonat cu efortul general al comuniştilor pentru desfigurarea profilului spiritual al neamului românesc şi transformarea lui într'o dependenţă a ideologiei marxiste. Pentru aceasta nu am arunca noi cu piatra, dacă am considera că ea a fost impusă, dictată, solicitată "cu cuţitul", cum se spunea. Aici, el ar fi avut putinţa să o renege, să arate cum a fost scrisă şi să disculpe şi pe fraţii lui rămaşi pe mai departe dincolo. Dar Petru Dumitriu a fost format comunist şi a rămas pe mai departe comunist. Şi a procedat în conformitate. Că el a putut fi tentat de această ideologie la vârsta de 20 de ani (pe vremea când cei de o vârstă cu el cădeau prin stepele ruseşti, ca să pună stavilă regimului preaslăvit, apoi, de el), nu poate fi la urmă urmei un păcat de neiertat: au mai fost şi alţii induşi în eroare. Dar ca acum, după 16 ani de experienţă pe piele proprie, după participarea nemijlocită la tragedia neamu-

lui, după ce și ultimul român a fost convins de adevărata față a comunismului, după toate cele văzute, dela Canalul Morții, până la legitimarea pentru un chil de pâine la brutăriile din București, Dumitriu să se eschiveze aici în Occident, să presinte toată tragedia ca un simplu fenomen de tensiune agravat de o înăsprire a regimului polițienesc (când n'a avut România de după primul războiu un asemenea regim?), să mintă într'un fel care este comun numai foștilor lui stăpâni, aceasta e în adevăr ciudat. Atât de ciudat, încât alegerea exilului rămâne pentru noi un permanent semn de întrebare.

Pentru a justifica oarecum această alegere, Petre Dumitriu publică un roman autobiografic, intitulat "Rendez-Vous au Jugement dernier". Prin publicarea cărții el însă păcătuește de mai multe ori la rând. In loc de a prezenta realitatea crudă, de a releva adevăratele lui responsabilități (căci a avut mai multe) și rolul pe care l-a jucat în tragedia românească, el se minimalizează, se eschivează dela adevăr, caută să se arate exact așa cum nu a fost: minte! Departe de a fi fost un simplu director oarecare dependent de Nițeluș (Zaharia Stancu), Petre Dumitriu îndeplinea funcția atotputernică de director al E.S.P.L.A.-ei, editura de stat pentru literatură și artă, oficina partidului comunist prin care se răspândea -nu numai în țară- toată opera de propagandă comunistă, toată literatura ideologică marxistă. Ca "direktor" al suszisei edituri, el era atotputernic. El era omul de încredere al partidului și cuvântul lui era literă de lege. Fără asentimentul lui Petre Dimitriu nu apărea nici cea mai măruntă broșură de diletant. Imi amintesc că prin primăvara anului 1958 a fost prezentată spre publicare o lucrare a unui tânăr intelectual român, un basm cult, despre care cei ce l-au citit spuneau că e o adevărată operă. Deși foarte apreciat, basmul n'a fost publicat pentrucă era "prea încărcat cu simboluri, care simboluri deși nu erau împotriva partidului, puteau foarte lesne fi interpretate". Veto-ul a fost, cum era și normal, din partea comisiei de lectură, al cărei satrap nu era altul decât însuș Petre Dumitriu. A se nota că lucrarea era doar un basm, adresat în special tineretului. Și pe acest tineret, pe care el îl îndopa cu toate inepțiile marxiste -prezentate, adevărat, cu destul talent- vroia acum să-l ferească de influența unor simboluri, care nu erau împotriva regimului dar puteau fi interpretate, întoarse împotrivă: Dumitriu cunoștea felul de a gândi al tineretului român, și acționa ca atare.

Atotputernicia lui nu se rezuma evident numai la editură. Cuvântul "benjaminului partidului" era hotărîtor și în alte domenii legate de viața culturală a țării. Era doară cuvântul partidului. Se proecta de aproape un an apariția unei reviste culturale -e vorba de "Luceafărul", apărută totuș în 1958 la București- bine înțeles cam în calapoadele "Gazetei Literare" sau ale "Tânărului Scriitor". Dar revista nu putea vedea lumina pentrucă se opunea Petre Dimitriu. Nu era de acord cu colectivul prevăzut de.. partid! Pretindea la urmă dela ei, nici mai mult nici mai puțin, ca oridecâte ori se va vorbi despre el și despre opera lui, să nu se spună niciodată ceva.. contra. Și de ce avea un dinte așa de rău împotriva lui Cicerone Teodorescu, nu am putut afla. Ar putea să ne-o spună însă acuma el, pentrucă e liber...

Cine are curiozitatea, și mai ales posibilitatea, să răscolească puțin trecutul lui frunzărind colecția "Gazetei Literare" în care s'au publicat toate ședințele primului congres al scriitorilor din RPR în Iunie 1956. Acolo se poate vedea care i-a fost poziția față de asa numitul "desghet", a cărui victimă se vrea acum, față de Alexandru Jar, față de oportunism, deviaționism de dreapta, slugărnicie față de cultura putredă capitalistă, etc. Când Eugen Barbu a publicat "Groapa", Petre Dumitriu n'a tăcut, ci l-a atacat, și nu "de formă", ci cu vehemență; până când Barbu s'a metamorfozat, și atunci i s'a publicat opera de reabilitare: "Oas și ai săi", "Calea Nordului", etc, operă de intrare pe linie, însă nu de valoarea "Gropii".

In "Rendez-Vous au Jugement dernier", sub numele de Hercule Nițeluș el ne prezintă portretul moral al unui alt mare magnat al literaturii de azi, Zaharia Stancu. Citind cartea însă, cei ce l-au cunoscut pe autor în țară, chiar și de mai departe, au impresia că-i un autoportret de o fidelitate nemaipomenită. Exact acesta era Petre Dimitriu: îngâmfat, cinic, distant, arogant față de cei mai mici, și față de cei din jur în general. Trup și suflet devotat partidului. Intr'o pagină a cărții Nițeluș amenință pe "desghețiști" cu tancurile sovietice, dând ca exemplu Budapesta. Iși mai aduce aminte însă autorul de ședința scriitorilor membri de partid, prin Decembrie 1956, când alăturea de Constantinescu Miron a fost cel mai îndârjit, cel mai marxist, cel mai necruțător față de atitudinea de frică și expectativă adoptată în general de "criticați" în timpul revoluției maghiare? El vorbește de umilirea în fața lui Nițeluș, dar probabil că-și aduce aminte de umilirea altora față de el și inversează rolurile. Niciodată, și nici acum, Petre Dumitriu nu și-a

pierdut "profilul de membru de partid". Dimpotrivă, a făcut pe alții să-l piardă, pentru a-și consolida pe cel propriu. Pe cine caută oare să convingă când, prin gura lui Prospero Dobre se autocalifică, nu prea modest.., ca atins de cultura occidentală! "Tu es touché par l'occident. Jamais tu ne pourras oncher cette lèpre-là. Tu es lucide, tu es éveillé et, là-dessus, tu ne pourras pas les tromper" (p.242). Așa se caracterizează singur, prin gura unui erou, și crede că și alții pot lua de bună pozna. Atât de "atins" de cultura occidentală era Petre Dumitriu, încât n'a uitat să se lege și de ea. In eseurile strânse sub titlul "Neo-barbarismul", titlu suficient de expresiv, el își spune pe șleau părerea. Și dacă consideră Franța ca a doua lui patrie, apoi ori este un copil bastard, ori unul din acei teribili "demascați" întâlniți pe la canal (opera educatorilor comuniști), cari își apostrofau mamele, venite dela sute de chilometri cu bruma de hrană în traistă, cu deloc reverențioasa expresie: "fugi curvă, că din cauza ta sunt aici azi". Cam aceasta e părerea lui Petre Dimitriu despre cultura franceză. In urma urmei oricine poate revendica maternitatea unei țări; rămâne ca aceasta să-i acorde cuvenitul credit...

Admițând că-i logic ca orice vinovat să-și caute apărarea și, în fața tribunalului, să-și micșoreze vina pe cât posibil, am fi dispuși să acordăm și lui Petre Dumitriu o scuză, mai mult de ordin uman; să trecem cu vederea minimalizarea propriei răspunderi în dezastrul actual din țară. Dar el comite alt păcat mai grav, pentru care nu mai există scuză: mințind rău de tot, el prezintă partidul comunist din țară și oamenii ce-l conduc într'o lumină cât se poate de diformă și neadevărată. In ultimă istanță, toată cartea e axată pe conflictul dintre doi potentați comuniști și consecințele luptei lor pentru ciolan. E vorba de Diocliţian Sava și de Leonte Malvolio. Dacă sub numele celui de al doilea abia se camuflează Leonte Răutu (un gen de dernasoare scumpă comuniștilor), celălalt nu-i altul decât nefericitul și "dărâmatul" Constantin Doncea. Pentru o mai ușoară înțelegere, noi le vom spune pe numele lor adevărate: Doncea și soția lui Sulamita (resonanță de cabaret..), sunt pictați de Dumitriu în culorile cele mai simpatice posibil (mai că te prinde revolta când vezi câtă nedreptate li s'a făcut..). Drept, cinstit, curajos, integru, cu principii morale puțin comune (și aproape absente comuniștilor), Doncea reprezintă comunistul adevărat, așa cum îl înțelege comunistul Dumitriu. Fie că înfruntă mitraliera muncitorilor legionari dela fabrica de muniții, fie că-l înfruntă ideologic pe Răutu în ședința care-i va fi fatală, nici un mușchi nu i se clintește pe obraz. Când e detronat (adevărată catastrofă pentru Dumitriu), pleacă din sală fără să fie atins cât de cât, senin, cu fruntea sus, cu cugetul poate împăcat că și-a făcut până la urmă datoria de membru de partid. Doncea e comunistul adevărat. "Il était grand. Il était prêtre. Le grand prêtre parlant d'Amon-Râ, qui lui a marqué sa colère par une éclipse". Și mai departe, vorbind despre moralitatea lui: "Il était grand (din nou), il était magnifique.. d'autres à ses côtés avaient leurs petites aventures. Lui pas un regard, pas un sourire, rien". Munte de demnitate morală.

Pentru Dumitriu, Doncea și soția lui Sulamita, și alții ca ei, reprezintă adevărații comuniști. Numai că ei nu pot rezista împotriva valului de oportuniști, falsificatori, necinstiți sufletește, răi, "feipturiști" cum li se mai spune, cei din categoria lui Răutu, Stancu, Jebeleanu, etc, cari pun mâna pe putere și deslănțuie nenorocirea. Fără ei, și cu Doncea, totul ar fi fost ca în rai. Pentrucă Doncea era comunist sadea, pe când ceilalți au compromis linia.

Iată deci "adevărul" prezentat de pana și gândirea noului refugiat! Nu comuniștii sunt responsabili de teroarea și dezastrul inscăunat în 1944, ci cei ce s'au cocoțat la putere prin fraudă, prin minciună și denunț, prin lingușiri și alte păcate. Comunismul adevărat el însuș, Petre Dumitriu nu are nimic împotriva ideologiei, împotriva duhului spurcat care caută prin toate mijloacele să pervertească sufletul întregului neam - poate pentrucă la această operă a pus și el destul de copios umărul. Răul deci nu vine dela comuniștii adevărați, nu are rădăcini în structura gândirii, ci în falsificatorii ei.. cei strecurați vremelnic la cârmă. Dacă s'ar întoarce Doncea și cei ca el (și de ce nu și Pătrică însuș?), tot răul ar dispare, toate s'ar petrece ca în sânul lui Avram - nu Bunaciu ci cel adevărat. Dar pe vremea când Sava Doncea era mare și puternic în politbiroul comunist, Românii crăpau de foame și bătaie la Canalul Morții (atât de preslăvit de Dumitriu în "Drum fără pulbere"), la minele de plumb de la Baia Sprie, Cavnic, Valea Nistrului, prin beciurile Securității, sau la spart piatră la marea operă socialistă din recile văi ale Bicazului, la hidrocentrala care nu se termină de zece ani. Mai rău ca sclavii de pe vremea faraonilor!

Căderea lui Doncea ne este prezentată ca un conflict pentru putere, dar oricum consumat în cadrul.. dialecticii marxiste, în care rolul preponderent îl joacă culisele și hotărîrea dinainte a comitetului central. Realitatea e

însă mult mai hidoasă: S'au bătut în vila dela Snagov pentru bani,şi nu pentru putere,pentrucă de aceasta niciunul din ei nu mai avea nevoie.Aveau destulă.Doncea l-a acuzat pe Stoica Chivu că a furat banii poporului pentru a călători prin Birmania sau prin Mamadracului,iar Stoica l-a tratat pe Doncea de H O T.Simplu şi fără comentarii.Apoi s'au luat la ceartă,aruncându-şi în faţă multe păcate,mai ales hoţii - la care au participat şi răuţi şi deji şi stoici şi dimitrii.Acesta este adevărul,care nu a putut fi prezentat în şedinţa de excludere a lui Doncea din Comitetul Central.Ceartă ca la şleahta care a furat şi ajunge să împartă prada.

E adevărat,de altă parte,că romanul desvăluie Occidentalilor -şi nu nouă Românilor,care ştim din proprie experienţă- multe păcate.Intrigi de culise, patimi bolnave care,nesatisfăcute,se transformă în sfântă mânie comunistă contra "reacţiunii" sau celor ce şi-au pierdut "profilul de membri de partid",trafic de influenţă,şantaj murdar împotriva fostilor agenţi ai siguranţei de stat(acum mari conducători comunişti),cârdăşii imorale,divorţuri scandaloase,adulter,şi mai ales o stare de depravare morală de ultimă speţă.Dar acestea nu sunt păcatele oportuniştilor şi profitorilor,cum vrea Petre Dumitriu,ci "valorile reale" pe care se sprijină ideologia "proletariatului".Şi sunt comune tuturor "marilor" din toate democraţiile populare,pentrucă au fost învăţate la aceeaşi şcoală a marxismului revoluţionar,la marea şcoală a desfigurării sufletului omenesc patronată de actualii potentaţi - de cari el nu vrea să vorbească,probabil din respect pentru faptul că,încă fiind în viaţă,i-au făcut favoarea de a-l trece în Marea Enciclopedie Sovietică şi a-i traduce romanele în toate limbile popoarelor zăvorîte în marea închisoare sovietică.

Alfred Anania(să fie Beniuc?) nu este.. "idéologue terroriste et bourreau théoricien aux ordres de Malvolio"(p.31); Anania e ideolog terorist şi călău teoretician al ideologiei care l-a structurat în felul acesta şi care timp de 16 ani n'a făcut decât să-l incite şi să-i pună la dispoziţie toate mijloacele materiale şi morale pentru a-şi pune în aplicare.. cunoştinţele marxiste filosofice.Atmosfera de teroare,denunţul,decapitarea morală sau împingerea la sinucideri,intriga şi "ginitorii"(în limbajul comun li se spune simplu "turnători",numai ţiganii din Tei întrebuinţează acel termen,de origine.. romică - să nu supărăm pe tovul Dumitriu cu rasism),- nu sunt produsul întâmplării,sau al omului aflat accidental la cârmă,ci rezultatul educaţiei urii,al educaţiei fricii,al teroarei infiltrate în fiece clipă,al suspiciunii şi neîncrederii reciproce,al supravegherii şi "demascării" cerute cu insistenţă nu de oportunişti ci de înseşi tratatele de marxism-leninism şi predicate cu persistenţă mongolo-iudaică de politrucii formaţi la Moscova.

Romanul lui Petre Dumitriu e periculos: editat într'o limbă de circulaţie,şi mai ales pe placul unora cari au tot interesul să-l difuzeze,şi toate mijloacele,el dă o imagine complet deformată a realităţii tragice din România.Şi cititorii,necunoscând prea multe şi dat fiind isvorul "autentic"(Dumitriu,"refugiat politic"),ar putea lesne crede că-i vorba de cam aşa ceva. Acest conflict între bine(Sava-Doncea) şi rău(Răutu-Malvolio),în care principiul răului triumfă temporar,poate suplini bine de tot tragedia adevărată, poate mistifica realitatea - şi,la urma urmei,ni se poate imputa nouă,refugiaţilor,care ne pretindem cinstiţi,că prin plecarea noastră.. am dat posibilitatea răilor să se caţere la putere!!!!

Prezentând pe romancier pe ultima parte a copertei,editura "Seuil" notează: "Mais 'Rendez-Vous au dernier jugement' est aussi l'histoire du narrateur lui-même,qui choisit l'évasion et la souffrance pour sauver une image de son monde et de son temps".Dacă aceasta e imaginea lumii şi a timpului său,Petre Dumitriu ar fi făcut mai bine să le tacă,aşa cum le-a tăcut timp de opt luni cât era în portractări cu comuniştii pentru ieşirea fiicei sale.

In această lumină,opera primă a exilatului misterios -cum îl porecleşte un calamburgiu- apare mai de grabă ca un denunţ tendenţios,ca o "demascare" a adversarilor lui din ţară(adversari de ciolan,sau de decoraţii sovietice), ca o încercare "cinstită" din afară de a purifica aparatul de partid de răufăcătorii ajunşi peste noapte,strecuraţi poate datorită "lipsei de vigilenţă" Şi s'ar adresa mai degrabă politrucilor dela Moscova,avertizându-i că este timpul să facă puţină ordine şi în casa dela Bucureşti,cu speranţa ascunsă că poate într'o zi îi va fi rezervată o întoarcere glorioasă şi lui însuş..

Alegând exilul,Petre Dumitriu a lăsat în gaj la Bucureşti două lucruri la fel de scumpe: fetiţa(Irina) şi.. opera nepublicată.Neavând nimic împotriva regimului în sine,el e dispus la o tranzacţie ciudată: negustoreşte, oferă opera spre publicare,în schimbul fetei! Do ut des.Ca Fidel Castro,cu prizonierii din ultima debarcare: doi oameni,un tractor.Mentalitate comună, ca să nu spunem comunistă.Câte opere a oferit Dumitriu în schimbul copilului

nevinovat de tărăşenia tatălui,nu ştim şi nici nu ne interesează.Malvolio-Răutu s'ar putea chiar să accepte,iată fiind valoarea doctrinară a operei lui Dimitriu,de folos regimului de ocupaţie.E interesant însă un aspect ce rezultă din aceste portractări comerciale: chiar după ce a ales exilul,Petre Dimitriu acceptă -ba chiar propune- să i se publice cărţile la Bucureşti de către partidul comunist! Ofertă de aici,din exil.!! E la mintea oricui că partidul n'ar publica opera unui exilat,şi încă de talia lui Dumitriu,dacă n'ar fi strict conformă tezelor despre literatură,evanghelia şi îndreptarul oricărui scriitor normativizat.Când oferă deci,Petre Dimitriu ştie ce oferă, şi are speranţa că valoarea ideologică a manuscriselor lăsate la Bucureşti e suficientă ca partidul nu numai să-i ierte plecarea,dar să-i mai dea,în acelaş timp,şi fata pe deasupra!! El consimte,de aici din exil -de unde a apelat la umanismul occidental să-l ajute să-şi scoată fata din ţară- să otrăvească pe mai departe sufletul tineretului român! Nu se sinchiseşte deloc să mai dea la iveală alte bijuterii de familie,azi când el e la adăpost de furia lui Răutu.Sau să mai proslăvească alte "opere" socialiste de talia canalului,împroşcând de aici din exil rezistenţa românească cu calificative ce pot ieşi numai din gura unui comunist! Nu este stranie poziţia noului refugiat? Şi nu e gândirea lui de acum aidoma aceleia de pe când era considerat ca cel mai fidel scriitor al regimului?

Dacă el poate accepta această tranzacţie şi nu are nicio remuşcare,înseamnă că tot ce a scris în ţară nu este rezultatul împilării sau al ameninţării,ci produsul voit,gândit şi consimţit în interiorul lui.Este produsul unui comunist adresat Românilor din ţară de pe poziţia doctrinară consimţită, fără a fi forţat de nimeni şi liber.Petre Dumitriu rămâne deci comunist pe mai departe.Că aceasta nu e o simplă afirmaţie,o dovedeşte cu fapte: după alegerea exilului a acceptat să i se publice al doilea volum din ciclul Cronici de familie! Infamia în ciclu publicată la Bucureşti pe cheltuiala Statului,din banii storşi Românilor prin supranorme,vede lumina tiparului aici în Occident şi sub ochii scriitorului însuş: refugiat din iadul comunist!

Nu ne-ar surprinde deci deloc dacă mâine am vedea în vitrinile din Paris sau Londra "Drum fără pulbere",în care Dumitriu face apologia canalului Dunăre-Marea Neagră,mormântul colectiv al rezistenţei româneşti; "Aquarium",în care terfeleşte memoria celei mai strălucite minţi româneşti dintre 1920-1940,Nae Ionescu,la care se dă cu patima iobagului ajuns peste noapte grof, punându-i în spate,nici mai mult nici mai puţin,moartea lui Duca!; "Pasărea furtunii",în care un lipovean hoţ ajunge în închisoare doctrinar comunist (la fel la el poate..); "Neo-barbarismul",în care-şi arată ataşamentul faţă de.. cultura occidentală; şi,de ce nu? şi opera încă nepublicată şi lăsată gaj la Bucureşti,cu alte osanale aduse "partidului celor ce muncesc cu mintea şi cu braţele dela oraşe şi sate"!!!

Nu a putut să reziste când era sub puterea comuniştilor! ("Il n'a pas eu la force de dire non",spune candid tovarăşa scriitorului,pentru a-l scoate din încurcătură,când cineva l-a întrebat despre canal şi roman).Acum,când nu mai este sub puterea lor,iarăş nu rezistă.Nu-i cere nimeni acest sacrificiu.Dar ar trebui măcar să aibă bunul simţ şi măsura realităţii.Pentrucă din roman,cu toată bunăvoinţa,nu se înţelege de ce a părăsit Dumitriu vila dată de guvern,veniturile fabuloase stoarse din truda neamului(pentru a-şi plăti otrava),decoraţiile sovietice,locul în enciclopedie,microfoanele şi restul.Opoziţie regimului,n'a făcut şi nu face.Ba,caută să-l disculpe,aruncând vina pe intruşi.In această situaţie nu rămâne în picioare decât o ultimă ipoteză,aceea a luptei pentru ciolan: clanul din care făcea Dumitriu parte a pierdut partida şi el a luat drumul exilului.Dacă însă învingea,poate că azi am fi avut o "Judecată din urmă" semnată de Zaharia Stancu.Un alt nemernic.Şi despre nemernici am vorbit destul.

Barbu Dumitrescu

&& "Glasul patriei" spune că în comuna Găldău,lângă braţul Borcea,s'au găsit cu ocazia unor săpături,într'un mic vas de pământ,10 monezi de aur cu chipul lui Alexandru Macedon; în comunele Vârteju şi Crevedia,lângă Bucureşti 500 monezi dacice de argint; la Râureni-Călimăneşti,pe Olt,alte 300 de monezi dacice; la Mangalia,7.000 monezi romane şi greceşti,şi podoabe de aur; la Isaccea,o căldăruşă de aramă cu 1.070 monezi romane de argint din sec.III d.C.; iar la Bărăşteni(Argeş),5.000 de monezi romane din sec.I-III d.C.: cum se vede,nici un an fără un afanţ dela haitele din Răsărit!...

&& Revista A.B. ne informează că mica comunitate românească din Montreal (Canada) a serbat Ziua Unirii.. 'în două părţi"; şi-atunci,de ce-o fi mai serbat-o?...

&& Ruşii şi-au înlocuit ambasadorul dela Bucureşti,pe Epişev,cu unul.. Jegălin: din lac în puţ...

CALENDAR NAŢIONAL

1 Mai 1699: Târnosirea bisericii din Fundenii Doamnei, plasa Pantelimon (Ilfov), ridicată de spătarul Mihai Cantacuzino şi Dumitraşcu Racoviţă.

3 Mai 1647: Moare cronicarul Grigore Ureche, mare vornic al Ţării de Jos.

4 Mai 1856: Se naşte la Doleni(Botoşani), fiu al preotului Dimitrie Nădejde, Theodor Speranţia.

5 Mai 1844: Moare Mihail Cuciureanu, poet, fost magistrat la Piatra Neamţ, Botoşani, Cernăuţi şi Fălticeni, născut la 5 Nov.1819 în Botoşani.

5 Mai 1880: Moare Andrei Mocioni, om politic, membru al Academiei Române.

6 Mai 1639: Moare Tudosca, prima soţie a lui Vasile Lupu, fiica marelui vornic Bucioc. E pomenită în pisania bisericii Trei Ierarhi(Iaşi).

6 Mai 1860: Pentrucă unii membri ai Adunării nu admiteau ca un călugăr să fie ministru, arhimandritul Melchisedec îşi dă demisia. Scrie Cuza Vodă: "Primim cu părere de rău asemenea demisie dela Prea Cuviosul Arhimandrit Melchisedec, care prin nobila sa purtare la lucrările Divanului Ad-hoc Consultativ, destul închezăşuise adevărate servicii, într'un moment de tranziţie, atât de gingaş".

7 Mai 1762: Generalul Bucov, comandant militar al Transilvaniei, propune Vienei înfiinţarea mai multor regimente grănicereşti. In timp de 4 ani iau fiinţă 3 regimente de grăniceri români şi 2 de secui.

8 Mai 1884: Moare la Paris, 73 rue Varenne, Fostul domn Mihail Sturza.

9 Mai 1820: Se naşte, la Radzivilov, Nicolae Baron de Giers, de origine suedeză, diplomat rus la Iaşi şi Bucureşti, însurat cu o Cantacuzino. Mort în 1895.

10 Mai 1858: Se naşte, în Atârnaţi(Teleorman), publicistul Dimitrie Constantinescu, zis Teleor.

10 Mai 1868: "Bucureşcii sunt credincioasa expresiune a Naţiunei. Urăm acestui iubit oraş, în care se concentră tot ce sufletul nostru a simţit pe pământul românesc.. să fie cea mai preţioasă podoabă a României" (Carol I).

11 Mai 1399: Mircea cel Mare dă din Giurgiu un hrisov, văzut de Wawrin, 1445.

12/24 Mai 1812: Se naşte, în Jucul de Sus(Cojocna), George Bariţiu. Moare la 2 Mai 1893 şi e îngropat la Sibiu.

13 Mai 1840: Călugărul Chiriac dela mănăstirea Secul(Neamţ) pleacă într'o călătorie ce-a ţinut 2 ani. Din Galaţi a mers cu vaporul la Varna, Ţarigrad şi Sfântul Munte. La 1 Iunie 1841 pleacă la Ierusalim, mergând mai mult pe jos. Insemnările sale de călătorie, copiate cu litere cirilice de un călugăr Andronie, au fost găsite în biblioteca mănăstirii Chiţcani(Neamţul Nou) de pe malul Nistrului de către prof. Gheorghe Bezviconi(?) [illegible].

13 Mai 1936: Moare la Geneva antropologul Alexandru Donici, basarabean.

14 Mai 1919: Trupa Teatrului Naţional din Bucureşti dă prima reprezentaţie la Cluj - lucru semnalat în entuziastul discurs al primarului Iuliu Pop.

15 Mai 1922: Moare istoricul bănăţean Ioan Sarbu.

17 Mai 1858: Se naşte, în Neuhaldensleben(Germania), scriitorul Wilhelm Rudow. A învăţat româneşte, s'a căsătorit cu poeta Lucreţia Suciu şi s'a stabilit la Oradea. A publicat: Verslehre und Stil des Rumänischen Volkslieder (1886); Rumänischen Volkslieder; Neue Belege zu türkischen Lehrworten im Rumänischen; Geschichte des rumänischen Schriftums(1892, Leipzig). Moare 1897.

18 Mai 1791: Leopold II înaintează "Supplex libellus.." Dietei din Ardeal, cu recomandarea de a asigura petiţionarilor români beneficiile "concivilităţii" şi libertatea religioasă. Interpelat de împărat, contele Teleki, preşedintele cancelariei aulice transilvane, recunoscuse că "Românii sunt locuitorii cei mai vechi ai Transilvaniei". La 9 August din acelaş an, Dieta răspunde combătând tezele româneşti şi cu aprecieri răuvoitoare asupra Valahilor.

21 Mai 1918: Moare în Bucureşti sculptorul Ştefan Ionescu, zis Valbudea (se născuse în com. Valea Budei, 15 Aug.1856). Studiase la Paris, Roma, Florenţa.

22 Mai 1676: Mihai Apaffy constată îngrijorat, într'o scrisoare adresată Bistriţenilor: "Experienţa de toate zilele confirmă că Românimea e o naţie de vot spornică, iar Ungurimea şi Săsimea din zi în zi se împuţinează".

23 Mai 1871: Se naşte, în Târgu Frumos, Gh.Th. Ibrăileanu. Moare în 1936.

24 Mai 1742: Moare, la Iaşi, Filip Orlik, hatmanul cazacilor. Studiase la Academia lui Petru Movilă, la Kiev. A lăsat versuri în polonă. A contribuit la pieirea lui Brâncoveanu, predând Turcilor corespondenţa acestuia cu predecesorul Mazepa. Se născuse la Cracovia, în 1672.

26 Mai 1641: Biruind la Nănişori, Matei Basarab pune temelia bisericii domneşti dela Gherghiţa.

26 Mai 1677: S'a pus temelia mănăstirii Cotroceni: "La care mănăstire - spune Şerban Cantacuzino într'un hrisov- noi singuri am înfipt sapa în pământ şi cu mâna noastră jos în temelie cărămizi am pus pre chipul sventei şi dumnezeeştei cruci".

27 Mai 1585: Soseşte la Bucureşti unul din cei mai buni diplomaţi ai lui Henric al IV-lea: Jacques Bongars, sau Bongarsius, care va scrie mai târziu, la 1611, Gesta Dei per Francos. Oaspe la Curtea lui Mihnea Vodă, va scrie despre Bucureşti în Călătoria la Constantinopol.

28 Mai 1812: Prin pacea dela Bucureşti, dintre Ruşi şi Turci, ni se răpeşte Basarabia: trădătorul Moruzi, dragoman al Turcilor, nu le comunicase acestora că Napoleon avea să atace, în curând, Rusia. Intre hârtiile lui s'a găsit un ukaz al ţarului, prin care i se dăruia, chiar în Basarabia, o moşie în valoare de 100.000 lei; iar printre lucrurile sale, tot dar, un inel cu briliante în valoare de 15.000 piaştri. Aflând, Turcii i-au tăiat capul, la 8 Nov.1812.

30 Mai 1504: Radu Vodă, fiul lui Vlad Vodă, dă, din cetatea Bucureştilor, un hrisov pentru moşia Sevestrenii(sau Silivestrenii). (Condica măn. Cozia, p.205).

31 Mai 1738: "Fiind acuma Constantin Mavrocordat a doua oară Domn al Munteniei, Miercuri la ceasul 3 şi jumătate după amiază, se cutremură pământul dela un capăt al ţării la altul, dărâmând turlele bisericilor şi sfărâmând vasele de pe poliţele din casele oamenilor. Atunci se crăpă şi Curtea Domnească în multe părţi, iar turnul dela poartă se nărui de tot".

2 Iunie 1821: Se naşte, la Piteşti, Ion C. Brătianu. Moare la 4 Mai 1891.

5 Iunie 1953: Moare, în închisoarea din Sighet, Gheorghe Brătianu.

6 Iunie 1854: Simion Bărnuţiu ia doctoratul în Drept la Pavia(Italia).

7 Iunie 1919: Eugen Pittard, prof. univ. (Geneva), membru al Academiei Române.

9 Iunie 1848: Preotul Radu Şapcă citeşte, la Islaz, o rugăciune prin care cere dela Dumnezeu să scape poporul român de iobăgie, clacă şi robie.

10 Iunie 1660: Pentrucă Ghioca căpitanul înşelase şi prădase pe Şerban Cantacuzino, un hrisov al lui Gheorghe Ghica îi ia satul şi toată moşia Cotroceni şi le dă lui Şerban; paguba acestuia fusese socotită, de Divan, la 200 de galbeni ungureşti.

13 Iunie 1870: Se naşte Victor Orendi-Hommenau. A publicat: Literatur und Volkskunst der Rumänen(Timişoara, 1928); Mihail Eminescu, traduceri(Tim.1932).

22 Iunie 1961: Moare, la Londra, prinţesa Maricara, fostă regină a Iugoslaviei. Inmormântarea, la 2 Iulie.

27 Iunie 1849: Ministrul maghiar Battyani propune lui Bălcescu ca Românii să se bată alături de Unguri contra Ruşilor, rămânând ca, ulterior, unii faţă de alţii să-şi apere principiile naţionale respective.

27 Iunie 1887: S'a născut, în Bolintinul din Deal(Ilfov), Emanoil Bucuţa. Tatăl său era din Agapia, mamă-sa din Dăişoara-Cohalm(Transilvania).

29 Iunie 1707: Sfinţirea bisericii Sf.Gheorghe Nou din Bucureşti, zidită de Constantin Brâncoveanu. Participă şi patriarhul Hrisant al Ierusalimului.

1 Iulie 1877: S'a născut în Samarina(Macedonia) poetul Zicu A. Araia. După studii la Ianina, Bitolia şi Herăstrău, s'a întors în munţii Pindului.

2 Iulie 1914: Moare Emil Gârleanu(născut în 1878).

3 Iulie 1460: Ştefan cel Mare întăreşte privilegiul dat Liovenilor de Alexandru cel Bun, prevăzând ca puncte de vamă la hotar: Cernăuţii şi Hotinul spre Poloni, Tighina şi Cetatea Albă spre Tătari, Tecuciul şi Putna spre Ţara Românească, Trotuşul şi Moldoviţa spre Ardeal.

4 Iulie 1886: S'a născut la Paris poeta Alice Călugăru. A publicat în Sămănătorul, Viaţa literară, Luceafărul, Viaţa Românească, etc.

5 Iulie 1880: Se naşte actorul Constantin Tănase.

8 Iulie 1428: Alexandru cel Bun dăruieşte mănăstirii Bistriţa "31 sălaşe de ţigani": e prima menţiune directă a lor în Moldova.

6 Iulie 1941: Trupele române ocupă Cernăuţii.

10 Iulie 1893: Moare, la 43 ani, învăţătorul bănăţean Gh. Bocu, autorul Doinei lui Lucaciu("Cântă mierla prin păduri /Rob îi Lucaciu la Unguri..)

11 Iulie 1848: Moare la Braşov dascălul Ioan Popovici-Barac, fiul unui preot din Alămor(lângă Ocna Sibiului). A fost îngropat în cimitirul Sf.Nicolae din Schei. Se născuse în 1772. A publicat Arghir şi Elena, 1801.

12 Iulie 1882: Se naşte, la Storojineţ(Bucovina), prof. Ilie Bacinschi.

12 Iulie 1887: Moare, în Bucureşti, prof. Florian Aaron - născut în Ardeal, 1805, de unde fusese chemat, la 1826, de Dinicu Golescu să dea lecţii la şcoala din Goleşti(Muscel).

14 Iulie 1637: Matei Basarab începe zidirea mănăstirii Căldăruşani.

14 Iulie 1683: Turcii încep asediul Vienei, care durează două luni.

14 Iulie 1714: Dimitrie Cantemir e ales membru al Academiei din Berlin.

16 Iulie 1941(miercuri): Trupele române intră, pe la amiază, în Chişinău.

17 Iulie 1936: Incepe, în Spania, revolta anticomunistă.

20 Iulie 1851: Moare la Paris contele Sébastiani, ambasador al Franţei la Constantinopol pe vremea răpirii Basarabiei.

23 Iulie 1881: Se naşte, în Bucureşti, scriitorul N. Pora.

26 Iulie 1947: Moare la Padova, la 68 de ani, Ramiro Ortiz, profesor la Universitatea din Bucureşti, de limba şi literatura italiană, din 1909 până în 1933, cu o scurtă întrerupere în 1917-1919. A iubit pasionat poporul român şi a contribuit enorm la relaţiile culturale dintre cele două ţări.

27 Iulie 1836: Răspunzând lui Costache Negruzzi, Eliade Rădulescu îi spune că ideea care l-a călăuzit e unificarea sufletului românesc de oriunde.

27 Iulie 1960: Se stinge la Paris pianistul George Boscof - născut la 15 Sept.1882 în Iaşi.

29 Iulie 1822: Se naşte în Prilipeţ(Banat),generalul român Traian Doda din armata austriacă,cu care a luptat contra Italiei în 1859 şi a Germaniei în 1866.A murit în Caransebeş la 4/16 Iulie 1895.

1 Aug.1943: Americanii bombardează Ploeştii: din 120 avioane,scapă 18...

7 Aug.1911: Moare,la Poiana Ţapului,Badea Gheorghe Cârţan.Fu îngropat în cimitirul din Sinaia,prin îngrijirea Curţii Regale.Se născuse în 1849,la Oprea Cârţişoara(Făgăraş).

8 Aug.1843: Se naşte,în Poptelec de Craina,I.Florentin Pop.

9 Aug.1839: Scrie Eliade Rădulescu,în "Curierul Românesc",răspunzând lui G.Săulescu: "Multe au bune Moldovenii,multe au bune Ungurenii,Bănăţenii,Bucovinenii,Basarabenii,multe au bune Macedonenii,multe au bune Muntenii,dar multe şi rele.Un trup să fim toţi,o limbă să avem,o religie,o dragoste,un Dumnezeu,care să ne ierte de toate greşalele împrumutate dela străini,înmulţite de noi cu asuprirea şi apăsarea fraţilor noştri,să ne facă să le cunoaştem şi să le lepădăm şi să ne binecuvinteze pe toţi sub numele de ROMÂN ce ne înfrăţeşte,ca să putem să fim destoinici a ne înfrăţi pe urmă cu celelalte neamuri sub numele de C R E Ş T I N".

11 Aug.1895: S'a născut,în Barlad,Victor Ion Popa.

13 Aug.1893: Se naşte,în Bucureşti,Constantin Brăiloiu.

15 Aug.1654: Se naşte,la Brâncoveni,Constantin Brâncoveanu.

16 Aug.1860: Moare Filotei al Buzăului.Fu îngropat la măn.Ciolanul(Buzău).

17 Aug.1869: Moare,la Dumbrăveni(Botoşani),Damaschin Bojinca,născut la Gârlişte(Banat) în 1802,fost rector la Socola,ministru al Dreptăţii în 1860. Studiase la Craviţa,Oradea şi Budapesta.

20 Aug.1944(duminică): Aviaţia americană bombardează,dimineaţa,Iaşul; pe seară,Vasluiul.

23 Aug.1917: Cade pe dealul Secului,în fruntea plutonului său,Ecaterina Todoroiu.

24 Aug.1820: Moare,la Lemberg,Ioan Budai-Deleanu,născut pe la 1760 în comuna Cigmău(Hunedoara) dintr'o familie de preoţi.A studiat la Blaj şi la Viena,a fost magistrat la Lemberg.Ţiganiada i s'a publicat în "Buciumul Român",1877,la Iaşi.

24 Aug.1857: S'a împuşcat la castelul său din Mée,în Franţa,fostul domnitor al Moldovei,Grigore Ghica,ne fiind primit de Napoleon III.

29 Aug.1778: Manolache Bogdan vel vornic şi Ion Cuza biv vel spătar,sunt decapitaţi pentru complot contra Domnului moldovean Constantin Moruzi.Cu acelaş prilej,paharnicul Dărmănescu,francmason,e lovit cu topuzul,bătut la tălpi şi surghiunit la mănăstire,iar spătarul Iordache Cantacuzino şi biv vel logofătul Roset Bălănescu sunt puşi la popreală.

29 Aug.1893: Moare,în Lugoşu-i natal,la 24 ani,Ion Popovici-Bănăţeanu, poet şi scriitor(apreciat de Maiorescu).

31 Aug.1774: Trupele austriace ocupă Cernăuţii şi Bucovina veche.

HOTARUL SFÂNT de Mircea Dem.Rădulescu

Hotarul vechi,hotarul sfânt,
Hotarul nostru românesc
Al nostru e,bătrân pământ
Păstrat cu sânge strămoşesc...
Noi pentru el ne-am dus Calvarul,-
Cu dor şi suflet vitejesc,-
Să ne-apărăm pe veci hotarul,
Hotarul nostru românesc!

Veac după veac,nu ne-am clintit
Şi'nfrânt-am hoarde vrăjmăşeşti,
Cu sânge scump l-am făurit
Şi l-am sfinţit la Mărăşeşti.
In el dorm mari şi vechi morminte
Cu tot trecutul strămoşesc,
Oblăduind altare sfinte
Hotarul nostru românesc...

Un drum avem biruitor
Pe urma marilor eroi...
Măreţ e-al nostru viitor,
Străbunii toţi grăiesc prin noi!..
Copii cu-avânt şi dor de ţară,
Vlăstari din munţi şi din câmpii,
Voi sunteţi mândra primăvară
Străjeri ai scumpei Românii!..

Pe veci uniţi de-un falnic vis,
Sub mândra stemă de oţel,
Să străjuim ce ne-a fost scris,
Români,cu toţii sub drapel...
Prin jertfe mari şi suferinţă
Noi ne-am legat de-acest pământ,
Avem un gând şi o credinţă:
Să ne-apărăm hotarul sfânt!

&& Un oarecare Virgil Dănciulescu -o fi ţigan?- are neruşinarea să scrie, în "Glasul" din Pankov,că "năzuinţele celor ce-au pierit în răscoala -lui Horia- îşi găsesc împlinirea astăzi": dacă aceştia s'au jertfit pentru robirea,şi nu pentru desrobirea neamului,- desigur!

&& O delegaţie germană,trimisă de guvernul din Bonn şi reprezentând 3.740 de preoţi plecaţi din ţările ocupate,a fost primită la Vatican,unde a cerut ca Sf.Scaun să sprijine oficial,pe cale diplomatică,teza ca soarta Sudeţilor şi a teritoriilor de peste linia Oder-Neisse să fie decisă de un liber plebiscit.Teza va fi,desigur,adoptată şi de Rusia sovietică: care,cum se vede din propaganda sa,moare după democraţie şi libertăţi...

DIN ZIARE,CĂRŢI,REVISTE

* Alexandru Vlahuţă, "România pitorească",Bucureşti,1922: Ceea ce se ri-
dică mai luminos şi mai sfânt în mijlocul amintirilor mele,podoaba cea mai
aleasă şi mai mândră între podoabele ţării,este poporul românesc.In sufletu-i
larg,nespus de duios,lămurit în focul atâtor suferinţi,am găsit isvorul cu-
rat al frumoaselor lui cântece şi înţelesul istoric al trăiniciei şi stăru-
inţei noastre pe acest pământ.In marea lui putere de muncă,de luptă şi de
răbdare,în mintea lui trează şi în inima lui caldă am găsit sprijinul spe-
ranţelor noastre şi deslegarea înaltei chemări a neamului nostru.Il urmăresc
cu gândul dealungul veacurilor,îl văd cu pieptul desvelit în zloată şi în
bătălii,muncind ca să plătească dările ţării,luptând ca să-şi apere pămân-
tul,căzând şi ridicându-se iar,murind în şes şi renăscând în munţi,pururea
tânăr,pururea mândru cu toate nevoile ce-au dat să-l răpuie - şi mă întreb:
ce popor a avut pe lume o soartă mai aprigă şi mai zbuciumată,ce neam de oa-
meni a stat mai viteaz şi mai întreg în faţa atâtor dureri? Unde,unde ar fi
ajuns el astăzi,dacă ar fi fost lăsat în pace!
"O lacrimă-i tremură'n glas şi graiul lui e suspin",zice Michelet,vor-
bind de poporul român.In adevăr,suferinţele acestea au pus o blândeţe divi-
nă pe figura ţăranului nostru.Inima lui e plină de milă pentru cei nenoro-
ciţi,şi limba lui e dulce şi plină de mângâieri.Câtă gingăşie e în cântecul
în care îşi adorm ţărancele copiii: "Nani,nani,puişor".. şi cu ce vorbe sfâşie-
toare,adânci ca şi durerea din care au isvorît,îşi petrec morţii la groapă:
"Dragile mamei sprâncene, Cum o să fiţi buruene! Dragii mamei ochişori, Cum
o să vă faceţi flori!".. Intr'o ţară aşa de frumoasă,cu un trecut aşa de
glorios,în mijlocul unui popor atât de deştept,cum să nu fie o adevărată re-
ligie iubirea de patrie şi cum să nu-ţi ridici fruntea,ca falnicii strămoşi
de odinioară,mândru că poţi spune: "sunt român"!

* "Candido",Milano,2 Aprilie 1961: Şi răpitorul lui Eichmann şi-a publicat memoriile.Era fatal: cine,în ziua de astăzi,nu-şi publică memoriile? Generali,bandiţi,actori,cântăreţe,femei de stradă,invertiţi,oameni politici, literaţi,neliteraţi,pungaşi,foşti monarhi,gospodine,şcolari dela primară: toţi au ceva de revelat.Nu-i o noutate: în trecut,milioane de persoane şi-au încredinţat,unor caeţele unsuroase,amintirile; fapt e că,pe vremuri,ziarele şi editorii publicau numai excepţional aceste memorii,pe când azi,ziare şi editori publică tot ce poate rezulta interesant şi,mai ales,ce poate contribui să distrugă acel sacru respect pentru viaţa intimă,pe care orice om civilizat o consideră ca un patrimoniu inalienabil.

Memoriile răpitorului lui Eichmann obligă însă la consideraţii cu totul deosebite.E vorba de un document foarte valabil jurnalistic.Mai mult decât tenacitatea omului ce-şi arogase sarcina de a-şi răsbuna coreligionarii exterminaţi în lagărele hitleriste,ceeace isbeşte,citind aceste memorii,e sensul de solidaritate care uneşte pe evrei: perfecta lor organizare şi nemăsurata lor putere.Cine-ar fi putut să "dibuiască" un om dispărut în imensa tragedie germană,să-l captureze în Argentina şi să-l aducă viu şi nevătămat în Israel? Chiar considerând pe Hitler un nebun,nu reuşeam să ne dăm seama de neomeneasca sa ură pentru evrei.După răpirea lui Eichmann,începem a înţelege: era frica."Rasismul" n'avea aci niciun rol.-

* Yves Jeanne,"L'Europe Réelle",Bruxelles,Aug.1960: "American Observer" din 14 Apr.1960,ocupându-se de Congresul Mondial Evreesc,ţinut la N.York, spune că acolo "s'au cerut rapoarte asupra acţiunii anti-iudaice,în scopul de a doborî pe instigatorii acestei campanii,şi detalii asupra măsurilor luate spre a combate alte acte ulterioare.. In această privinţă,dr.Robinson a arătat că speră să obţină informaţii asupra slăbiciunii de care sunt responsabile guverne şi organizaţii,în scopul de a se suprima referinţele anti-iudaice din cărţi şi dicţionare".

După o perioadă de 15 ani,în cursul căreia şi-au întărit puterea,asigurându-şi controlul Presei,al Radio-ului,al Televiziunii,al sălilor de spectacole şi al tuturor celorlalte mijloace de informare,după ce-au înlănţuit diferitele guverne democrate făcându-le tributare aurului internaţional,după ce-au epurat organizaţiile de rezistenţă,reducându-le la rolul de oficine în slujba Israelului,Evreii aruncă masca şi trec la acţiune pentru a-şi stabili definitiv Guvernul Mondial,după vechiul vis mesianic al Profeţilor.Un ultim obstacol în calea lor: Mişcările şi Presa care,cam peste tot,denunţă manevrele Rasei Alese.Faţă de formidabila Internaţională Ebraică,mijloacele de care dispun câţiva militanţi izolaţi apar ca derizorii,şi am putea să ne întrebăm ce împinge pe Evrei -în afară de sadismul şi ura proprie fiilor lui Avram- să declanşeze o astfel de campanie; dar asta ar însemna că ne cu-

noaștem rău inamicii.Evreii știu că totdeauna excesele de care s'au făcut vinovați s'au terminat în șoc: obosite,la mai lungă sau scurtă scadență,de a fi tunse și apăsate,popoarele reacționează într'o zi,cu o violență cu atât mai mare cu cât mai feroce a fost tirania.Toate pogromurile din istorie n'au avut altă cauză: Bernard Lazar,nu declara el că prima cauză a antisemitismului era semitul însuș? De aceea,prevăzând reacțiunile ce au să vină,Evreii caută să elimine pe leaderii - cari,desigur,predică astăzi în pustiu,dar ar putea,mâine,să devină noii conducători ai maselor batjocorite.

Pentru această acțiune,evreul exploatează o opinie savant sensibilizată prin etalarea nerușinată,de 15 ani încoace,a așa ziselor"crime" hitleriste și prin campaniile în jurul "lagărelor morții lente".De-ai crede propaganda iudaică,antisemitismul ar fi exclusiv nazist: niciodată,în nicio parte a lumii,niciun guvern nu s'ar fi făcut vinovat de masacre asemănătoare celor comise de șefii celui de-al III-lea Reich.Hitler și regimul său apărând în ochii imensei majorități a publicului ca oroarea însăși,poziția iudaică e din cele mai confortabile: e de ajuns să agăți eticheta de "neo-hitlerist" de numele oricărei persoane sau Mișcări de eliminat,pentru ca această Mișcare sau persoană să și fie suspectată de crimele cele mai respinse de ansamblul Conștiinței Universale...

Anti-iudaismul e tot așa de vechi ca iudeul însuș,dar numele Suveranilor sau Papilor antisemiți,numele unor personagii așa de deosebite ca un Voltaire,un Proudhon,un Renan,un Michelet,un Franklin sau un Drumont nu mai trezesc nici un ecou.Pe când masacrele ordonate de evreica Esther în vechiul imperiu persan.. jafurile cămătarilor evrei din Evul Mediu.. trădarea lui Dreyfus, asasinatele și torturile imputabile călăilor evrei din Ghepeu,zecile de mii de cadavre îngrămădite de revoluția iudaică din Octombrie.. tirania omicidă a iudeilor Kurt Eisner în Bavaria,sau Bela Kuhn în Ungaria,gropile bolșevice dela Katyn sau Vinița.. dictatura roșie a evreilor Rakoși,Gerö,Slanski,Pauker.. asasinarea de către teroriști evrei a contelui Bernadotte,delegatul Națiunilor Unite,sau.. mai simplu,repugnantele crime ale haimanalei iudaice Caryl Chessman,promovat de Conștiința Universală la rangul de inocentă victimă.. - toate acestea,desigur,n'au existat niciodată decât în creerele taxate drept "naziste"...

După ce-au băgat pe gât "goymilor" minciuna celor 6 milioane de evrei executați în lagărele hitleriste,au definit ca dogmă că Germania singură e criminală.. și au făcut ca antisemitismul să fie condamnat ca o atingere a demnității omenești de către Tribunalul din Nürnberg și de mari organisme internaționale ca ONU sau UNESCO,- Evreii,prin vocea Congresului lor Mondial, au decis să treacă la partea doua a programului: eliminarea definitivă a adversarilor lor.Intr'un prim moment le trebuia evreilor un pretext și un gaj. Pretextul,pentru a relua campania "anti-rasistă" și a urla că renaște"nazismul",ei l-au găsit în "ofensiva svasticilor",de ei pusă la cale.Manevră de provocare montată de Iudaismul Internațional,savant exploatată de presa și partidele în subordine,"svasticita" a permis Israelului să-și intensifice acțiunea pe lângă mase; ea i-a servit mai ales să-și accentueze presiunea asupra guvernelor democrate pentru a obține noi măsuri contra Mișcărilor și militanților naționaliști.. Gajul,pentru cazul că mulțimile ar sfârși prin a se obosi de aceste lamentări iudaice și persecuții anti-naționale.Acest gaj,ei și l-au procurat în persoana lui Eichmann,răpit în Argentina cu violarea Dreptului și a celor mai elementare norme juridice și diplomatice.Statul Israel posedă astfel un "atout" pe alese.Prezentând pe acest colonel SS, de care nimeni n'auzise vreodată vorbindu-se ca de unul din căpeteniile Reichului și responsabilul n° 1 de așa zisele "masacre" a câtorva milioane de evrei.. guvernul lui Israel și organizațiile ce-l inspiră s'au asigurat contra unui eventual desinteres al maselor.La timpul potrivit,când ar apărea, la "goymi",semne de oboseală sau indiferență,- interogatoriul lui Eichmann, instruirea afacerii Eichmann,procesul în mare spectacol al lui Eichmann,depunerea "martorilor" cu grije aleși,"mărturisirile" ce se vor smulge inculpatului supus celor mai încercate procedee de "interogatoriu" și de spălare a creerului,vor permite exploatarea pe scară mondială a "trucului" cu barbaria germană și genocidul nazist.Cum ar putea rămâne insensibile la o așa etalare de oroare și crimă Conștiința Umană,guvernele democrate,masele comuniste,Biserica Universală,burghezii și "cugetătorii" înveterați? Siguri de sine,evreii deja pretind și amenință...

* Adrien Arcand,"Nouvelles Illustrées",Montreal,22 Aprilie 1961: Procesul lui Eichmann nu-i un proces,ci o bufonerie.Oricum ai examina afacerea,nu poți găsi un singur element de justiție sau echitate.. Justiția cere ca crima să fi fost definită și condamnată înainte de comitere,ca acuzatul să fie

judecat de un tribunal competent,ca acest tribunal să fie imparțial,ca acuzatul să aibă toate mijloacele de a elabora și prezenta o apărare completă, ca să existe jurisdicție teritorială.In cazul lui Eichmann,el e acuzat de un Stat care nu exista și care,în momentul presupuselor crime,era patria Arabilor palestineni,acești semiți cari au fost expulzați și spoliați de alți semiți în 1948 - gravă crimă de antisemitism,genocid real cum spune istoricul Toynbee... Eichmann e judecat de proprii săi acuzatori,e pus în afară de posibilitatea de a produce martori în apărare,judecătorii săi nu pot fi imparțiali și n'au nicio jurisdicție asupra crimelor presupus comise în Germania,Polonia,Ungaria și aiurea.Ceeace mi se pare cel mai uimitor,în toată aceasta,e că nu s'a găsit încă un legist destul de curajos sau de liber în țara noastră pentru a ridica glasul,în numele Dreptului,ca să denunțe această profanare,această prostituare a Justiției...

Statul Israel e născut în genocidul,raptul,furtul,jaful,spolierea Arabilor palestineni ce locuiau acolo de 1700 ani.. E deci normal ca,ieșit dintr'o așa esență,să se fi făcut vinovat sau complice la răpirea lui Eichmann și să fi organizat acest simulacru de proces burlesc.Făcând așa,Statul Israel s'a dezonorat dacă se pretinde civilizat.. urmând instinctele Barbariei. Raptul cadrează cu legile locale.. unde Arabii,copii și moștenitori ai țării, nu mai au decât "drepturi" de cetățeni de a doua clasă.Peste tot în Occidentul nostru,evreii sapă tradiția și spiritul național,preconizează "drepturile omului",neutralismul și laicismul,dar mergeți să vedeți ce fac în Statul lor Israel,citiți legile lor: e un rasism mai fanatic,mai feroce decât Hitler și-a putut imagina vreodată.Dac'ar fi ca noi să aplicăm aici Evreilor legile Statului Israel,chiar ghetoul cel mai ermetic le-ar fi imposibil.

Iudaismul mondial se laudă,prin toți marii săi autori,de a fi cauzat atâtea răsturnări mondiale.Benjamin Disraeli,care fu primministru al Angliei, a scris în a sa "Life of Lord George Bentick" că toate mișcările contra tradiției,a nobleței,a proprietății private,a inițiativei personale,făcute de alianța bancherilor evrei cu comuniștii -și el scria aceasta în 1850,acum 111 ani!- erau exclusiv o afacere a Evreilor,voind să distrugă tirania creștinismului.Sute de autori evrei au repetat de atunci și până azi acelaș lucru... Toată afacerea se rezumă la o luptă pe viață și pe moarte între două mesianisme: mesianismul iudaic,care pretinde că promisiunile lui Iehova către Avram se aplică exclusiv rasei evreiești care trebue să domine lumea material,și mesianismul creștin care pretinde că ele se aplică lui Cristos, care trebue să domine lumea spiritual.De aceea,toate mișcările ieșite din creștinism sunt spirituale,pe când cele ieșite din iudaism sunt materialiste.

Procesul contra lui Eichmann e,în realitate,un proces contra Germaniei. Iudaismul se consideră mereu în războI,chiar la 16 ani dela terminarea lui. Din cauza Talmudului lor,care a făcut să fie expulzați din Anglia de Eduard I,din Polonia de Sf.Ladislau,din Franța de Sf.Ludovic,din Ungaria de Sf.Ștefan,din Spania de Izabela Catolica,din Germania de Hitler,Evreii au fost totdeauna în afara culturii noastre occidentale: ei sunt incapabili să i se integreze.Pentru că ei controlează aurul,propaganda,diplomația,înalta politică,se cred în pragul mesianismului lor.E ceeace-i va pierde și nimici.E penibil când ne gândim că noi creștinii credem că Evreii sunt ființe omenești ca noi,pe când Talmudul învăță pe copiii Sinagogii că numai Evreii sunt fii ai lui Dumnezeu și că -textual!- "cel mai bun dintre creștini merită să fie omorît".Marea Finală a revoluției mondiale vine: e penibil de gândit ca o rasă,care fu mare în trecut,să trebuiască a fi nimicită aproape total în Rusia și Statele Unite,mai sălbatic ca în ghetoul din Varșovia...

Fost-au 6 milioane de evrei asasinați în ultimul război? Dacă citiți "Unity in Dispersion" veți vedea că numai Congresul Mondial Evreesc avu monopolul și exclusivitatea de a pregăti dovada "atrocităților" germane pentru procesul dela Nürnberg.La acest proces fură arătate tot felul de filme. Cel mai important fu "filmul atrocităților germane la Buchenwald": în realitate un film al atrocităților aliate comise în orașul deschis Dresda,unde 60.000 de femei și copii refugiați fură nimiciți într'o singură noapte de bombardamentul Aliaților.. Hitler n'a putut atinge mai mult de un milion de evrei,cum a putut deci ucide 6 milioane? De altfel chiar statisticile organizațiilor evreești arată că populația mondială evreiască,care era de 16 milioane în 1939(la începutul războiului),era de 18 milioane și jumătate în 1946.Cum se poate ca un popor de 16 milioane să fi pierdut 6 milioane în 4 ani și apoi să fie și mai numeros cu 2 milioane și jumătate?.. Au fost 600.000 evrei uciși în timpul ultimului război,nu 6 milioane: minciuna secolului.Din acești 600.000,jumătate fură uciși când cu nimicirea ghetoului din Varșovia,când Hitler ordonă să fie ras cu bombe "aeriene" acest sector care se răsculase cu armele în timp de război și într'o țară învinsă: lucru admis de legile militare.-

* Guareschi,"Candido",Milano,23 Aprilie 1961: Când procurorul general
Hausner,pentru a răspunde apărătorului Servatius care,cu motive de rigidă
logică juridică,susţinea incompetenţa tribunalului israelian şi ilegalita-
tea răpirii lui Eichmann,aduce în discuţie un pasagiu biblic din profetul
Amos.; nu încercăm,poate,un sentiment de jenă?.. O tragedie îngrozitoare,
ca suprimarea a 6 milioane de evrei,redusă la un proces "ilegal" căruia îi
e "victimă" un feroce persecutor al evreilor înşişi!.. Pentru noi,ca pentru
toţi italienii,n'a existat niciodată o problemă evreiască.In ipoteza cea
mai rea,evreii nu rezultau deosebit de simpatici.. Astfel stând lucrurile,
era logic să încercăm un penibil sentiment de silă văzând montându-se şi în
Italia comedia svasticelor şi pe evrei agitându-se frenetic contra "reînvi-
erii rasismului".. Şi nu ne putem ascunde desgustul încercat când vedem pe
evrei printre organizatorii şi docenţii faimoaselor "Universităţi ale urii"
care infectează deacum jumătate Italie.
E clar că toate acestea -dela svastici la "expoziţiile ororilor rasiste"
şi la procesul Eichmann- au drept obiectiv denigrarea poporului german şi,
în special,a Germaniei lui Adenauer şi Strauss; nu se înţelege,însă,cum de
evreii se pretează aşa de bucuros la un joc care foloseşte numai Sovietelor.
Cert e că,văzând -macabră farsă- un Stat ce merge să răpească în strei-
nătate un călău pentru a-l spânzura şi reduce persecuţia evreilor la o mize-
rabilă cârpă de om închis într'o cuşcă de sticlă,vine bănuiala că Hitler nu
şi-a greşit ţinta ci a reuşit în adevăr să dăuneze poporului ebraic,elimi-
nând,cu cei 6 milioane,pe evreii cei mai inteligenţi.Distinse salutări pro-
fetului Amos...
\- Guareschi,"Candido",30 Apr.1961: Printre numeroasele scrisori ce ne-au
venit în urma primei noastre note asupra procesului Eichmann,ne pare deose-
bit de interesantă următoarea: "In aceste timpuri de fericit conformism,în
care toată presa,fără excepţie,tremură de frică când trebue să scrie pe hâr-
tie cuvântul "evreu",Candido a voit să demonstreze încă odată curaj,subli-
niind,în legătură cu capturarea lui Eichmann,perfecta organizare a evreilor
şi "nemăsurata lor putere" şi atribuind ferocitatea lui Hitler contra lor
numai motivelor de teamă.Bine spus.De fapt,Hitler nu putea să nu aibă teamă
de evrei când ne gândim la ce se întâmplă în Germania după primul război
mondial.Ajunge să amintim că fu un tânăr evreu,Levy,care,în numele a 400 de
mii de combatanţi,impuse lui Hindenburg să termine războiul; fură evrei ora-
torii teribilelor zile ale sovietismului bavarez: Levin,Lewien,Toller,Lan-
dauer,nume care încă put de sânge.Din evrei fu formată majoritatea faimoase-
lor soviete de muncitori şi soldaţi.Şi cine aduse revoluţia la guvern? In
Prusia,evreul Hirsch; în Bavaria,Kurt Eismer; în Saxonia,Gradnauer; în Assia,
Fulda.In primul guvern republican,optzeci la sută din ministerele şi direc-
ţiile generale mai importante fură ocupate de evrei,cari totuş nu formau de-
cât unul la sută din populaţia germană.Fu amintirea arzătoare a nemăsuratei
puteri a evreilor,înainte de triumful cămăşilor brune,care înspăimânta pe
Hitler - şi nu-i ajunse că a învins şi dezarmat pe evrei,vru şi restul: ex-
terminarea lor. Dat fiind că suntem în subiect,vrem să recunoaştem că şi azi
mulţi evrei exagerează? Aici am ajuns: că dacă un evreu te provoacă şi tu
îi răspunzi cu un pumn,inevitabil te vor taxa de rasist.Oare nu diverşii
Levi,Moravia,Pontecorvo,sunt adevăraţii purtători ai bacililor celei mai
murdare pornografii,cariul oricărui sănătos principiu de morală creştină?
Vrem să recunoaştem odată că ceeace din nenorocire li s'a întâmplat fu în
parte şi din vina lor?"...
In adevăr,în Italia democrată evreul e tabù şi am notat că,din 1945 în-
coace,chiar şi la secţiile umoristice ale revistelor se controlează cu a-
tenţie ca niciuna din faimoasele glume asupra avariţiei să nu aibă protago-
nişti evrei.. pentrucă la cele mai multe ziare şi reviste,dacă nu-i evreu
directorul,sau dacă nu's evrei în consiliul de administraţie,sunt cel puţin
doi evrei printre redactori şi colaboratori.In ziarele "libere" nu se fac
glume asupra evreilor.. In adevăr,mulţi evrei exagerează.Italienii,cum
toţi au recunoscut,au ţinut în cel mai mare dispreţ orice directivă fascistă
antisemită,ba s'au silit să ajute în orice chip evreilor.Cruntele persecuţii
naziste indignară şi mişcară profund pe italieni,şi evreii găsiră,la finele
războiului,o Italie sincer amică.Astăzi,o massă din ce în ce mai impozantă
din aceşti italieni priveşte la evrei cu tot mai mare neîncredere.Se zice
că 80% din evreii din Roma sunt comunişti; sunt,în orice caz,comunişti şi
communistoizi toţi evreii cari scriu în ziarele italiene,şi nu lipseşte ni-
ciodată o impresionantă reprezentanţă de evrei printre intelectualii semna-
tari ai tuturor petiţiilor,manifestelor şi apelurilor comuniste...
Nu-i o chestiune de rasă: ci logica neîncredere pornită din faptul de
a vedea mereu evrei,în primele rânduri,în acţiunile pe care comuniştii le

organizează pentru a întări flacăra urii şi a stinge pe aceea a credinţei
creştine.După părerea noastră,evreii ar trebui să aibă mai mult respect de
morţii lor,şi de creştinii vii.. Scurt: încep să supere.-

* "Orientări",Erding,Mai 1961: Secretul succesului sovietic -cu lansarea
primului om în spaţiu- stă nu atât în "ştiinţa sovietică" cât în "spionajul
sovietic",favorizat de cripto-comuniştii sau coexistenţialiştii actuaţi în
posturile-cheie ale lumii libere.Se ştie că imediat după războ i,cea mai mare
parte din tezaurul ştiinţei germane în legătură cu armele secrete a căzut
în mâna sovietelor.. S'a adăogat apoi aportul spionilor atomici de speţa se-
ţilor Rosenberg,Fuchs,Pontecorvo,Kurt Sitte,etc.Ruşii nu tăinuesc acest a-
port.La 24 Aprilie Radio Moscova,răspunzând unei întrebări din exterior,a
spus că "printre oamenii de ştiinţă sovietici,grupul evreilor e cel mai nu-
meros după acel al Ruşilor".In comunicat se mai spune că 7.500 membri ai so-
vietelor naţionale şi locale sunt evrei.. Pe baza acestor elemente certe e
firesc să deducem că în laboratoarele sovietice s'au acumulat şi se acumulea-
ză,pe lângă experienţele oamenilor de ştiinţă sovietici,şi rezultatele expe-
rienţelor făcute în laboratoarele occidentale,furnizate gata de speţa spio-
nilor amintiţi.Dar uneltirea nu se opreşte aci.Pentru ca handicapul să devi-
nă mai mare,se sabotează sub toate formele experienţele secrete occidentale.
O serie de generali valoroşi ca Donald Jates,John Medares,James Gavin,s'au
demis pentru şicanele făcute de anumite cercuri dela Washington,fapt care
face ca progresul rachetelor interspaţiale să fie lent şi întortochiat.Dea-
semenea,adeseori Von Braun s'a plâns că nu i se pun la dispoziţie fondurile
necesare pentru continuarea cercetărilor.Acelaş sabotaj s'a întâmplat şi în
sectorul nuclear.Evreul Oppenheimer a recunoscut cu tupeu că pentru "proble-
mă de conştiinţă" a sabotat fabricarea bombei de hidrogen! Cu aceste fapte
de spionaj şi sabotaj se explică secretul succesului sovietic.. Dar nu se
vorbeşte,fiindcă "operaţia" e tabu şi presa de mare tiraj,naţională sau in-
ternaţională,e riguros controlată.Dispoziţiile date acestei prese sunt să
aducă osanale ştiinţei sovietice sub masca "obiectivităţii" şi "loialităţii
sportive".Dat fiind că mai toţi spionii cari au furnizat sovietelor secrete-
le occidentale sunt evrei,se pune întrebarea dacă.. prin armele şi prestigi-
ul dat comunismului ei vor să accelereze promovarea tiraniei lui Anticrist
în lume...
\- Există o vădită tendinţă la evrei de a denigra poporul român în general
şi pe legionari în special.E lucru cunoscut că din toată diaspora evreiască
din Europa,singura care a rămas aproape intactă,după ocupaţia nazistă,a fost
cea din România.Şi totuş,în propaganda evreească prin presa internaţională
pe care o inspiră,caută să acrediteze că "în România au fost decimaţi peste
270.000 de evrei".Se ignorează,cu vădită rea credinţă,că provinciile în care
evreii au avut pierderi au fost acelea pe care România le-a pierdut în anul
1940: Ardealul de nord,ocupat de unguri,şi Basarabia şi Bucovina de nord,o-
cupate de ruşi.Fostul preşedinte al evreilor din România,dr.W.Fildermann,în
comunicarea sa "Evoluţia numerică regională a populaţiei evreeşti din Româ-
nia"(Stockholm,1957),a risipit echivocul cu "sutele de mii de evrei decimaţi
în România"; l-a menţinut însă pentru cele câteva mii de evrei pieriţi la
Iaşi,la începutul războiului cu Rusia(adică într'o vreme când legionarii se
găseau în temniţele lui Antonescu sau lagărele naziste)- scriind că "în tim-
pul scurtei guvernări a Gărzilor de Fier evreii au pierdut în jurul a 3.000
de vieţi".Adevărul este altul: în excesele regretabile petrecute în timpul
aşa zisei "rebeliuni" au fost,după comunicatul dat de generalul Antonescu -
asiduu frecventat de d.Fildermann- în total 490 de victime.Din acestea,346
erau români(legionari) şi 144 evrei.Numărul morţilor legionari a crescut
prin execuţiile capitale de după "rebeliune",când peste 10.000 de legionari
au umplut temniţele lui Antonescu şi lagărele naziste.Dacă totuş d.Fildermann
a umflat cifra victimelor evreeşti în timpul "scurtei guvernări a Gărzilor
de Fier" la 3.000,aceasta a făcut-o ca să mai degreveze pe politicienii ro-
mâni,foşti colaboratori ai lui Antonescu...
Cu ocazia procesului Eichmann,tendinţele de denigrare a poporului român
au fost reluate.Presa internaţională,reevocând "tragedia evreilor din Româ-
nia,scrie că "la exterminarea celor peste 300.000 de inocenţi participa şi
Garda de Fier".Desigur,asemenea concluzii eronate nu se pot baza decât pe
mărturii false: Teodor Loewenstein,fost profesor de istoria ebraică la Uni-
versitatea din Bucureşti a declarat -relatează ziarele- că "la finele lui
Ianuarie 1941,Garda de Fier a masacrat la Iaşi 10.000 de evrei,făcând cel
mai mare pogrom din istorie".Falsul e atât de tendenţios,încât e de natură
să arunce umbra suspiciunii şi asupra celorlalte mărturii.Se confirmă teza
acelora cari,ca Adrien Arcand(Canada),susţin că "le procès Eichmann est une

sinistre bouffonerie" şi că multe filme sau fotocopii prezentate ca "atrocităţi germane" prezentau în realitate "victimele bombardamentelor făcute în oraşul deschis Dresda -de către Aliaţi-, unde într'o singură noapte au fost ucişi 60.000 de femei şi copii refugiaţi" sau "les horreurs de la famine artificielle créée par les communistes juifs de Russie".

Oricum, prin spiritualitatea creştină şi concepţia lor morală "de a fi corecţi până şi faţă de cel mai mare adversar", legionarii adevăraţi repudiază metodele neomenoase de a lichida oameni lipsiţi de apărare, indiferent dacă aceste metode sunt folosite de germani "nazişti" ai Gestapo-ului, sau evrei comunişti (de speţa lui Uritzki, Jagoda, Beria), şefi ai Gepeu-urilor sau N.K.V.D.-urilor care au masacrat vreo 20 de milioane de creştini. Şi această repulsie e cu atât mai mare, cu cât legionarii şi-au văzut Căpitanul şi sute de camarazi măcelăriţi în lagăre, închisori şi pe la răspântii de drumuri din ordinul scelerátului Carol, dat la instigaţiile evreicei Lupescu, în jubilarea acelora cari azi denigrează poporul român prin mărturii false.-

* <u>Gil Virey</u>, <u>"Vers l'Avenir"</u>, Namur (Belgia), 23 Febr. 1961, vorbind de asasinatele politice: Dar iată, un alt caz în care asasinatul politic fu urzit şi executat din ordinul unui guvern. Lucrul s'a petrecut, acum peste 20 de ani, în România. E vorba de Corneliu Codreanu. El fu un meteor misterios şi greu de explicat, care traversă cerul României timp de 40 de ani şi se pierdu în eternitate. In scurtul timp cât trăi, el fu sufletul al aproape întregului tineret român, asupra căruia avu o influenţă atât de mare încât, deşi mort, el a lăsat o rază de lumină care-l călăuzeşte în noaptea sumbră a timpurilor noastre, spre idealul care fu al său.

Jérôme şi Jean Tharaud îi consacrară o carte, apărută în 1939 la Plon, cu titlul de "L'Envoyé de l'Archange". Dar.. ei n'au pătruns în sufletul profund dar aşa de simplu, al lui Codreanu.. Detaliile lor, privind sfârşitul lui Codreanu, nu sunt plasate în cadrul real al dramei, căci ei nu cunoşteau suficient România şi pe Români; totuş, ele sunt destul de valabile în ce priveşte sinistrul sfârşit. De aceea transcriu aici felul în care Codreanu a trecut din viaţă la moarte: "Intr'o dimineaţă, în jurnale, o informaţie laconică anunţa că Codreanu şi 13 membri ai Gărzii de Fier.. trecuseră din viaţă la moarte. După versiunea oficială, lucrurile se petrecuseră astfel. Trei maşini deschise care transportau, noaptea, de la închisoarea din Râmnic la cea din Jilava, pe Codreanu şi camarazii săi, fuseseră atacate în zori, în momentul când ele treceau pe la marginea unei păduri. Deţinuţii încercând să fugă, jandarmii din escortă îi doborîseră pe loc. Ce-i adevărat în această istorie? De ce transportau astfel, şi în maşini deschise, pe deţinuţi dela o închisoare la alta? Şi prin ce ciudată întâmplare toţi principalii şefi ai Gărzii se găseau astfel la un loc? Cine erau acei agresori, din cari nici unul n'a putut fi prins? Foarte probabil, fantome... Amicii lui Codreanu povestesc o altă versiune: Aproape de pădure, maşinile în care se aflau prizonierii accelerară. In spatele fiecărui prizonier se afla un jandarm. Aceştia, la un moment dat, aruncară în acelaş timp câte un laţ de gâtul prizonierilor şi-l strânseră cu toată forţa.- Intr'un fel sau într'altul, drama era odioasă".-

* <u>Petre Sultana</u>, <u>ARC</u>, Montreal (Canada), Martie 1961: Un grup de arghirofili şi melomani au înfiinţat, la Montreal, o Societate muzicală, cu numele "George Enescu". Scopul principal al grupării ar fi promovarea muzicii. Pentru realizarea acestui scop, directorii muzicali şi financiari au decis să imprime un disc. Deoarece corul nu avea alt repertoriu afară de cântările Sfintei Liturghii, au căzut de acord să facă un disc cu Sf. Liturghie. Erau grăbiţi şi nu aveau în vedere decât vinderea discului şi sporirea arginţilor, pentru scopuri tot muzicale.

Sf. Liturghie constitue misterul central al creştinismului. A vulgariza această taină înseamnă a da frâu "neo-păgânismului şi indiferentismului religios". In fond, tot creştinismul se rezumă la întâlnirea cu Hristos. Şi, singurul loc unde-L putem găsi, rămâne tot Biserica, tot Sf. Liturghie. Primii creştini se adunau în catacombe şi în locuri retrase, numai ca să poată fi în comuniune cu misterul cristic. Strămoşii şi părinţii noştri se luptau cu vremurile şi distanţele ca să ajungă la biserică, unde să asculte Sf. Liturghie şi unde să poată găsi o clipă de reculegere în taină, discret şi fără sgomot.

A face un disc cu liturghia nu înseamnă nici operă de încreştinare, nici misiune şi nici cultură. Pentru ce un disc cu Sf. Liturghie? Pentru a promova muzica românească? Dar pentru aceasta s'ar fi putut imprima bucăţi alese din folklorul naţional, sau chiar anumite cântări religioase, ca: Heruvicul, Sfinte Dumnezeule, Axionul, Tatăl Nostru şi câte alte perle de muzică românească. Organizatorii spun că s'au gândit la a face misiune şi cultură. Misiune cu gramofonul! Nu ştim ce vor zice ierarhii bisericii de această metodă! Ce înseamnă misiune creştină? Duceţi-vă, misionarilor moderni, şi întrebaţi pe Apostolul Pavel şi pe toţi martirii, cari înfruntând vremurile şi distanţele, legiuirile şi riscurile, îşi dădeau viaţa, propovăduind pe Hristos. Nu! Sf. Liturghie pe disc nu poate constitui nici metodă misionară, nici mijloc de culturalizare şi nici cale de încreştinare. Poate însemna păgânizare, laicizare şi parodierea misterului creştin. Cine vrea să asculte liturghia, să meargă la biserică. Cine nu poate, bolnav fiind, bătrân sau alte neputinţe împiedicându-l, preotul lui va trece să-l vadă şi să-i aducă pe Hristos. Acasă, întins pe canapea, cu cafeaua şi ţigarea la îndemână, sau cu musafiri la sindrofii, - a asculta discul cu Sf. Liturghie este - gest de ireverenţă religioasă şi o atitudine necreştină.-

* <u>Giovanni Durand</u> (magistrat), în <u>"Candido"</u>, 26 Martie 1961: Eu n'am nimic contra evreilor ca evrei; e limpede <u>însă</u> că această afacere Eichmann constitue o prepotenţă a ebraismului internaţional, cu conivenţa ONU-lui: prepotenţă care vine prezentată drept un act de justiţie, cu alianţa cea mai neruşinată a catolicilor de stânga. Ceeace explică multe lucruri.-

* <u>Ion Creangă</u>, <u>Oltenii în Iaşi</u> -(din Versuri Didactice -Opere Complete- Editura "Cartea Românească, Bucureşti, Mai 1906, de Gh.T.Kirileanu/Ilarie Chendi:

Ce răsună? Ce s'aude?
Ce glas dulce românesc?
Ce flăcăi ca bradul verde,
Ochii noştri îi uimesc?
Sunt Olteni, scăparea noastră,
Bucuraţi-vă Ieşeni!
Voi cu inima creştină,
Cumpăraţi dela Olteni!

Oltul falnic prin copiii-şi
Zice Prutului scârbit:
Dulce frate, fii în pace,
Steaua ta a răsărit!..
La ce glas de mângâiere
Geme sufletu'n duşmani;
Voi cu inima creştină,
Nici un ac dela Jidani!

Mică e lumina încă! -
Dar credinţă'n Cel de sus,
In părintele Dreptăţii,-
Şi'ntunericu-i răpus!
Soarele frumos luci-va...
Bucuraţi-vă Ieşeni!
Voi cu inima creştină,
Cumpăraţi dela Olteni!

Iazmele otrăvitoare,
Duhul rău şi necurat,
Vai! destul ne-au supt puterea
Şi viaţa ne-au uscat.
De pe ochii voştri rupeţi
Pânza'ntinsă de duşmani!
Voi cu inima creştină,
Nici un ac dela Jidani!

Fraţii certe-se'ntre dânşii,
Fiii cu părinţii lor,
Dar blăstăm cu foc s'ajungă
Pe acel cutezător,
Care fără de iubire
S'ar uita la cei Munteni!
Ascultaţi Români cuvântu-mi:
Cumpăraţi dela Olteni!

Şi atunci viaţa noastră,
Precum râul cristalin
Se va scurge limpezită
De otravă şi venin.
Morţii noştri n'or mai plânge
Sub călcâi de duşmani.
Sus dar inimile voastre!
Nici un ac dela Jidani!

<u>&&</u> Ne mai ştiind pe cine să spioneze, fiii nărăviţi ai "poporului ales" s'au pus să se spioneze pe ei înşişi, propria lor ţară,- cum a publicat chiar guvernul Israelului, anunţând arestarea colonelului <u>Asrael Beer</u>, considerat expert al armatei lor naţionale. Spionajul s'a făcut în favoarea -se putea altfel?- a Rusiei comuniste. Pare atât de absurdă această autospionare, încât un cititor din Germania, trimiţându-ne poza cu scena arestării, publicată de "<u>Münchener Merkur</u>" (18 Aprilie), crede că e o "farsă"..

<u>&&</u> Spune "<u>BIRE</u>" (Buletinul <u>I</u>udeogrecoteilor din <u>România</u> în <u>Exil</u>), că doi amanţi progresişti, Florica Mezincescu şi Matei Socor, sinucigându-se pentru că amorul lor n'avea aprobarea partidului, au fost descoperiţi întâmplător "în timp ce <u>agoniseau</u>"... O fi! Că doară kir Theo, se ştie, e "cel mai bine informat"...

<u>&&</u> In "<u>Vocea Libertăţii</u>" (Iunie), Andrei Păuna e contra calomniei că Titulescu a fost "un mare cheltuitor al banului public". Două coloane mai încolo, J.Paul Boncour spune însă că, în somptuoasele hoteluri unde trăgea, Titulescu "pentrucă avea somnul uşor şi ca să nu fie tulburat, reţinea, <u>pe lângă camera lui de dormit, şi pe cele de deasupra, de dedesubt şi laterale</u>". Şi când ne gândim la pletora-i de secretari - şi că toţi aveau "somnul uşor"...

<u>&&</u> Un oarecare "Sile" (sau Silă), "repatriat" în RPR, scrie, în "<u>Glasul</u>" că "nimic nu-i lipseşte din cele ce şi-a dorit în viaţă". Apoi, noblestemat, aceste pretenţii trebue s'a mai avut!...

continuare din pagina 1

plâns de bolşevici,mai de neînţeles ar trebui să fie doliul democraţilor.De altă parte,dacă democraţia n'ar prezenta atâta harababură,n'ar furniza atâţi utili idioţi şi vânduţi,cum ar face haosul,cum ar face "comunismul" să prospere?

Iată,un avocat din Londra publică în "The Observer" din 28 Mai un apel în favoarea celor închişi,"pentru opiniile lor","de ambele părţi ale cortinei".Confuzia se vede dela început,când pune în aceeaşi cală pe cei închişi în apărarea libertăţii cu cei ce lucrează la nimicirea ei.Ca model de victime,pentru care "conştiinţa universală"ar fi să "preseze",ni se dau,cu poze,filosoful Noica,cardinalul Mindszenti,arhiepiscopul Beran - dar şi comunistul grec Ambatielos,ori spaniolul Antonio Amato,taro nerăbdător să reînvieze în patrie,în numele "opiniei",groaza de pe vremea Pasionariei.. Adresându-se opiniei publice,unicul rezultat posibil al unui asemenea apel ar fi liberarea agenţilor bolşevici; Noica,Mindszenti,etc.,zăvorîţi în ţările ocupate,unde "opinia publică" n'are cum se manifestă,sunt meniţi a servi doar de paravan diverşilor Ambatielos sovietici.Inchişi,aceştia,pentru "opiniile lor"? Dar se ştie că aceste opinii sunt mie'n sută ale Moscovei; iar în ce constau ele,o spun oceanele de lacrimi,prosperitatea cimitirelor,o spun parii cu sârmă ghimpată -şi electrificată- de pe întreaga frontieră sovietică; o spune genocidul nefericitelor popoare de sub călcâiul adepţilor lui Marx.Cum poţi,cu pretextul frumosului principiu al libertăţii să ceri liberarea din cuşcă a hienei,care ştii bine că-i de "opinie" să te sfâşie? Care-i idiotul dispus a respecta "opinia" câinelui turbat?

Păcat că elanului minorităţii celor în bună credinţă nu s'a putut sustrage inimosul nostru compatriot Ion Raţiu,de altfel foarte activ în propaganda românească.Ii urăm să aibă el dreptate.Noi,n'am făcut decât,"liberi" fiind,să ne spunem şi noi "opinia".. Care este că "martiri" de tip sovietic,ca Lumumba ori Ambatielos,pot foarte bine fi izolaţi de o societate conştientă,decisă a supravieţui.Niciun om cuminte nu-şi pune păduchi după gât,numai aşa,ca să aibă de ce se scărpina..

Petre Vălimăreanu

SUS INIMA! de Nichifor Crainic

Nu plângeţi drapelul vremelnic plecat
Sub viforul care vuieşte'ncruntat
Şi vetrele voastre le spulberă'n scrumuri!
Voi sunteţi din neamul bărbat care-a dat
Viteji fără seamă'ntre neamuri.

Ce bocet deşteaptă pe morţi din sicriu?
Nu plângeţi,că plânsu-i risipă'n pustiu,
Lăsaţi-l în seama sărmanei bătrâne
Ce-şi rumegă'n umbră regretul târziu.
Fii tare de înger,Române!

Nu plânge! Pământul părinţilor tăi
S'aprinde de viaţa atâtor flăcăi
Căzuţi pentru lege şi sfânta dreptate,
Şi mii de morminte ridică văpăi
Ca mii de comori îngropate.

E focul ce urcă din mii de cohorţi
A căror menire în suflet o porţi,
E semnul răsplăţii ne'ntoarse.Fii tare!
E flacăra nerăzbunaţilor morţi -
N'o stinge cu lacrimi amare!

In ţara cu largă iubire de fraţi,
In ţara cu vulturi zdrobiţi de Carpaţi,
Nu-şi blesteme nimeni ursita,Române!
Mai sus decât munţii în sânge scăldaţi
Un crez de lumină rămâne.

El arde pe culme de veacuri întregi,
- O forţă de-un fulger aprinsă'n Bucegi,
Şi Dacia'n roată de foc o'nfăşoară,
Acela-i din rândul eternelor legi
Şi-acela nu poate să moară!

&& La iniţiativa dlui Gheorghe Branea a avut loc,la München,consfătuirea unui grup de refugiaţi,cu participarea Prinţului Nicolae,pentru sprijinirea Bibliotecii din Freiburg.Broşura "Bitte eines Gastes",scoasă în acest scop -arată ţelurile Instituţiei,datele mai importante privind România şi relaţiile ei cu Germania- apelează la solidaritatea prietenilor români şi nemţi cu Biblioteca.-

&& Mânăstirea "Sf.Nicolae" din Detroit a organizat de Zece Mai o serbare.Despre însemnătatea zilei a vorbit dl dr.George Roşculeţ,iar la executarea programului - recitări,cântece,etc.- au participat corul mânăstirii şi dnii Iosif Cănăţână,Elisabeta Cocuţ,Tiberiu Huniţă,Cezar Teodorescu.Cuvântul de închidere: P.S.Teofil IONESCU.-

&& Parohia "Sf.Maria" din Dearborn/Michigan,condusă de preoţii Iuliu Aron şi Petru Moga,a avut,la 28 Mai,bucuria sfinţirii bisericii,de către "primul episcop catolic român consacrat dincoace de hotarele României",P.S.Vasile CRISTEA,venit "direct dela Roma pentru acest scop".După măreaţa slujbă,la care au participat toţi preoţii români uniţi din St.Unite,a urmat un banchet festiv.-

&& La Ravenna(Italia) a avut loc,între 26 Martie-10 Aprilie,o Expoziţie a Bisericii prigonite,vizitată de 35.000 persoane.Secţia românească,poate cea mai reuşită, s'a întocmit prin îngrijirea părintelui dr.Vasile Bărbat.-

&& Spune "Glasul" minciunii că pavilionul reperist la Expoziţia internaţională a muncii de la Torino s'a bucurat "de un mare succes".Credem şi noi,dacă va fi ilustrat ...t soiul de "muncă" din ţara ocupată: muncă "voluntară",muncă la stuf,la canal - şi chiar munca,din gură,a agitatorilor "partidului"...

STUDENŢI IN R.P.R.

Mi-au căzut în mâini întâmplător câteva numere din "Glasul" dela Pancov. Le-am răsfoit admirând condiţia tehnică şi calitatea hârtiei.Obişnuit cu minciunile "Scânteii" şi a celorlalte "Scântei" cu alte denumiri de circumstanţă,cele înşirate nu mi-au oprit atenţia.La urma urmei nu-i greu să minţi pe Românii din exil,lipsiţi de putinţa de a verifica năstruşniciile debitate.Minciuni încă mai grosolane sunt răspândite pe toate căile în însăşi ţara,acolo unde Românii văd şi simt pe propria piele.Cândva în "Scânteia" apăreau,în poză,care cu boi şi ţărani în costume naţionale dansând,cu tarafuri de lăutari; în subtitlu: "ţăranii din comuna X predau voioşi Statului cotele de cereale" - când ei de multe ori trebuiau să-şi vândă vaca din curte sau ce bruma mai aveau pentru a putea cumpăra restul de grâu sau orz ca să complecteze cota neatinsă de cantitatea culeasă pe ogor!

Mi-a reţinut însă atenţia o fotografie,publicată pe prima pagină,reprezentând un grup de studenţi în faţa unui bloc în construcţie,căruia.. îi întorc spatele.Şi m'a dus gândul la lungile discuţii avute cu studenţi în Bucureşti nu mai târziu ca acum doi ani.Şi mi-am amintit revolta şi durerea lor, mizeria şi opresiunea sub care trăiau,teroarea organizată până în cele mai mici amănunte de agenţii securităţii investiţi de ocazie cu denumirea de "secretar organizatoric UTM","secretar UMSR","secretar sportiv",etc,agenţi detestaţi de massa studenţilor dar şi temuţi,pentru că ei erau chezăşia bursei,căminului şi însuş dreptului la studiu.Mi-am amintit de o plimbare prin Parcul Naţional,botezat "Parcul de Cultură(!) şi odihnă I.V.Stalin"(ce-o fi având brigandul cu cele două noţiuni,greu de ghicit),cu câţiva studenţi dela Politehnica şi Arhitectura din Bucureşti.Inaintea noastră,un grup de coreeni. Erau vreo 15-20,băeţi şi fete,toţi parcă născuţi de aceeaşi mamă...

- Uite,îi vedeţi? îmi spune unul.Ne sfidează în mizeria noastră cu cinism mongolic.Eu am toate examenele cu bine şi f.bine,şi primesc bursă,ca fiu de muncitor sărac,320 de lei.Plătesc 285 la cămin şi cantină,20.. cheltuieli de întreţinere a căminului,şi-mi rămân încă 15 lei pentru.. cărţi,cursuri, hârtii de calc,tramvai,spectacol şi.. îmbrăcăminte.Şi trebue să fiu mulţumit. căci alţii n'au nici atât.. Uitaţi-vă bine la ei.Fiecare e bine îmbrăcat.Acum,primăvara,au costume albastre,uşoare,cămăşi albe.. toţi au ceasuri la mână.Ştiţi cât primesc pentru studii? 500 de lei dela Crucea Roşie,plus 320 bursa Ministerului Invăţământului. 820 de lei: salariul unuia din noi în clipa în care,după ce şi-a ros coatele şi sănătatea prin săli şi pe şantiere de practică,ajunge să capete diploma...

- De ce nu cereţi.. de ce nu protestaţi? Doar aveţi şi voi demnitate - şi în plus e dreptul vostru.Nu cunoaşteţi tradiţia de luptă a studenţimii române?..

- Am protestat.Secretarul dela Litere a cerut doar îmbunătăţirea hranei la cantină,că ne omoară cu varză acră.Rezultatul? A fost dat afară din Facultate,după ce-a fost spălat cu ou şi oţet în.. plenară.Apoi a dispărut.O fi la Securitate,sau condamnat deja pentru agitaţie contrarevoluţionară,duşman al poporului,ori Dumnezeu mai ştie ce altă născocire.Ştiţi ce s'a întâmplat la Timişoara în Octombrie 1956,când cu revolta din Budapesta: acelaş lucru a fost şi aici.Zeci de arestări,procese cu pedepse între 5 şi 25 de ani,muncă silnică pe viaţă.. Noi nu putem vorbi,studenţii străini în schimb nu au nevoe să vorbească,pentru că au totul.

- Sunt mulţi?

- 500 Coreeni,vreo 300 Greci din copiii furaţi în 1949,câteva sute de Chinezi,Albanezi(numai la Medicină vreo 30 sau 40),Mongoli - şi nu ajung. Acum se svoneşte serios că vor aduce şi negri de prin Africa,arabi din Irak,din Algeria,sau Dumnezeu mai ştie de pe unde.Toţi,dar mai ales grecii,fac mai mult muncă politică decât studii.Au nevoe de ei să-i trimeată apoi clandestin în Grecia să organizeze partidul comunist.Ei au căminele cele mai bune, cantine speciale,excursii vara,spectacole gratuite.. Noi suntem obligaţi să facem corvoadă la munca câmpului,să urcăm pe batoze,să cărăm saci,să prăşim porumbul pe la gospodăriile de stat.. Muncă patriotică,muncă voluntară.. dar dacă nu ne ducem,şi nu facem un anumit număr de ore,dacă nu arătăm entuziasm, toamna la înscriere încep mizeriile,care pot merge până la excludere.-

Desigur,nu publicaţiile reperiste vor destăinui ceva din adevărul tragic al studenţimii de azi,sau din întreaga tragedie a neamului românesc.Fotografia m'a dus cu gândul la speranţele studenţilor din ţară.Şi dacă unii din ei ar îndrăzni să-şi manifeste deschis gândurile,n'ar avea posibilitatea să apară în faţa unui obiectiv fotografic.Ar apărea în faţa generalului Alexandru Petrescu,şeful tribunalelor "contrarevoluţionare",de unde ar pleca cu 10, 15, 20 sau 25 ani spre Aiud,Gherla,Baia Sprie,Suceava,etc: comuniştii

nu se încurcă cu numere nedivizibile cu 5... Desigur, slugoii Moscovei știu că, chiar publicată pe hârtie chinezească, minciuna e tot minciună și nimeni n'o crede în lumea liberă; dar dacă nu-și fac murdara meserie, li se taie [...]ainul...

Iancu Dunăreanu

<u>D O R</u> de Vasile Posteucă

Privesc în largul verii, de pe cheiu,
Cântând uitat cu Dâmbovița lină,
Și'ncondeind surâsuri de femei
Cu dor de lumi înalte și lumină...

Și ca prin vis, chemări de florărese,
Răstoarnă'n pragul serii ghiocei;
Dinspre Snagov, alene, luna iese
Pe zările miresmelor de tei...

In serenade, hoinărind, iubirea
Iși poartă'n stradă geamătul de stea,
Și-un murmur împlinește toată firea:
Fântâna Mioriței, la Șosea...

In hanul lui Manuc, la o nuneascǎ
S'opresc haiduci cu semnul morții'n șea,
Și-și lasă caii'n amintiri să pască,
Din Cișmigiul dorului să bea...

Pierdut ascult, cu inima deschisă,
Povestea cea mai scumpă'ntre povești,
Cu lacrimă și desnădejde scrisă,
Pe zarea pribegiei: București...

&& "<u>Vocea Libertății</u>", Atena, Martie 1961, vorbește de răscoala anticolhoznică din <u>Măcin, 1957</u>, "cu efecte indirecte asupra unor <u>vechi legionari</u> din Brăila.. implicați ca instigatori și condamnați"; de avocatul <u>Robitu</u> din Brăila, care din 1950 își petrece timpul mai mult prin închisori: "nimeni nu cunoaște exact motivul arestărilor sale, în afară de faptul că a fost un important conducător <u>legionar</u>"; de preotul <u>Stanciu</u>(Brăila), "fost <u>legionar</u>", care "a avut de suferit la fel ca și avocatul Robitu"; de preotul <u>Lupu</u>, basarabean, condamnat "pentru vina de a fi ajutat bănește pe niște <u>tineri</u>", acuzat fiind că "printre aceia ar fi putut fi și 'lichele' de <u>legionari</u>"; "avocatul <u>Galescu</u> este astăzi o epavă, umblând pe stradă, cerșind; <u>fost legionar</u>, și cu activitate serioasă contra elementelor pro-comuniste din Baroul Brăila, el a suferit o condamnare de 6 ani, iar în anul 1956 sau 1957, când a fost eliberat, a dat semne de nebunie în urma torturilor la care fusese supus. Trăește într'o neagră mizerie. Fiind nebun, Securitatea nu se mai interesează de el".

In continuare ne informează, tot "Vocea Libertății", că stabilimentul de băi construit de <u>comunitatea evreiască</u> pe Bulevardul Cuza(Brăila) n'a fost naționalizat de <u>reperiști</u>, ca întreprinderile românești, "exploatarea continuând a fi în mâinile comunității".- Pasăm, toate cele de mai sus, "bunei credințe" a lui Théo...

&& "Cine trece <u>pe poteca dintre moarte și viață</u>? E un neam, ce-avu pe vremuri o slăvită dimineață". Uimitoarea profeție de mai sus, a lui <u>Cerna</u>, o publică, nici mai mult nici mai puțin.. "<u>Glasul</u>" lui Pankov! Prăpădul din țară a început în fine, cum se vede, să îngrijoreze chiar pe principalii beneficiari ai robirii patriei lor de către ruși. Astfel, în acelaș număr(20 Sept.60), citim niște versuri ale lui <u>Mihai Beniuc</u> în care, făcând aceleași lugubre constatări, prevede și pârjolul liberator: "Imi pun urechea pe inima țării / Și-aud bătăi neregulate prin gemete surde.. /Freamătă pădurea românească, / Ca'n preajma vijeliei! /Mi-am culcat capul pe lutul străbun.. /Și-am vrut să dorm. /Eu însă aud, în noaptea ce se lasă /Șuier de piatră pe tăiș de coasă.. /Ai! ce s'ar mișca într'o zi Munții Apuseni, /Ce s'ar urni din loc, ca urieșii!" - Și-atunci, pe unde-o scoate cămașa tovarășul Beniuc?...

&& După ce afirmă că nu poate exista preot "fără succesiune apostolică", pr. <u>Ușeriu</u> publică în <u>Buletinul</u> bisericii române din <u>Buenos Aires</u> decretul prin care e instalat ca paroh de către P.S.Trifa. Decretul poartă însă data de 17 Dec. <u>1959</u>, când P.S.Sa nu prea avea "succesiune apostolică",- cum singur a recunoscut apoi, acceptând, peste "samosfeația" căzăcească, blagoslovenia mirului rusesc. Acum, dacă părintelui Ușeriu îi e lesne să ceară alt "decret", nu știm însă ce va fi cu puzderia de hirotoniri, cununii, botezuri, târnosiri, etc - săvârșite de P.S.Trifa pe vremea când nu era deloc "Prea Sfințit". Dar poate, având acum puterea "să lege și deslege" toate, va rezolva totul cu un ukaz general...

&& Patriarhul <u>Marina</u> suspină, în Pastorala de Paști, după timpul "când în niciun loc al pământului nu va mai fi niciun neam înrobit și nu se va mai auzi de silnicie, de prăpăd și de pustiire". Cu așa dorințe îndrăznețe, care dau ocupantului rus peste nas, ne îndoim că zisa pastorală s'a publicat în țară; de fapt, noi am citit-o în "<u>Glasul</u>" minciunii, menit să abată atenția refugiaților dela cruntele stări din țară.

&& La 20 de ani dela moartea lui <u>Titulescu</u>, care preconiza trecerea trupelor bolșevice peste corpul Țării ca să apere.. democrația, s'au întrecut în osanale "<u>România</u>", "<u>Nation Roumaine</u>" și "<u>Glasul patriei</u>". Și, pe bună dreptate...

<u>MACEDOROMÂNII DIN PRINCIPATELE ROMÂNE, TRANSILVANIA ȘI UNGARIA</u>

Nu avem informațiuni precise despre numărul Românilor macedoneni din Principatele Române. Se pare că ei nu se aflau în aglomerări prea mari în orașele și târgurile pe unde trăiau, cum am văzut că se găseau în Jugoslavia. Cu toate acestea ei veneau la lucru, sau ca negustori în Țara-Românească și în Moldova. Despre prezența lor în Moldova ne asigură Miron Costin, când afirmă că a avut prilejul să stea de vorbă cu unii din ei: "Și încă cu dintr'înșii am vorbit". Acești Macedoromâni, pe care i-a cunoscut cronicarul moldovean, nu puteau fi decât negustori. De asemenea literatura populară aromână, oridecâteori vorbește despre înstrăinarea Aromânilor, pomenește de "Vlahia", înțelegând prin aceasta Țara-Românească. (<u>M.Beza</u>: Observații asupra poeziei populare la Aromâni, publicat în "Conv.lit.", XLIII, București 1909, 1-30).

In Principatele Române păstrarea Macedoromânilor era mult mai grea decât în celelalte țări balcanice. Intr'adevăr, dacă în aceste țări ei erau luați drept Greci, pentrucă țineau de biserica greacă, întrebuințau în scris numai limba greacă, unii aveau chiar nume grecești, iar în comerț lucrau împreună cu Grecii, la noi în țară ei dispăreau repede din pricina identității de limbă. După câteva luni de ședere între Dacoromâni, ei se făceau într'atâta stăpâni pe limba română încât, după o generație sau cel mult două, uitau cu desăvârșire dialectul lor de acasă. Nici astăzi Românii macedoneni nu se pot păstra vreme mai îndelungată în mijlocul nostru. Primii care îi desobișnuiesc să vorbească aromânește sunt copiii lor. Aceștia, odată obișnuiți cu limba de școală, rar vorbesc jargonul de acasă. Iată de ce pentru vremurile mai vechi identificarea Macedoromânilor din țară este foarte greu de făcut.

Ei veneau la noi nu numai ca negustori, dar și ca învățați cu studiile făcute acasă sau în străinătate. Pe vremea aceea, în Orient, medicina trecea drept știința cea mai înaltă. Inainte de sec. al XVIII-lea negustorii macedoromâni, care întrețineau legături comerciale cu Italia, își trimeteau pe fiii lor să învețe medicina în orașele italiene. De pe la jumătatea a doua a sec. al XVIII-lea când, în urma distrugerii centrului lor cultural Moscopole, negustorii macedoromâni au început să emigreze în Austria și Ungaria, atunci și fiii lor au cunoscut mai bine universitățile din orașele germane. Este destul să știm în privința aceasta că, odată cu exodul negustorilor macedoromâni din cursul sec. al XVII-lea și al XVIII-lea din sudul Peninsulei Balcanice, o bună parte dintre medicii aromâni au început să vină în Principatele Române. Se pare că pe vremea aceea ei erau primii care au introdus medicina în țară. Iată în ce fel se exprimă <u>Doctorul V.Bologa</u>, care, în urmă, s'a ocupat mai de aproape cu istoricul medicinii la Români: "Este interesant că, deși în istoria medicinii românești, Ardealul nu se poate asemăna cu țara veche, în ce privește calitatea și intensitatea realizărilor, totuși, căutând cele dintâi începuturi, ajungem la un punct de plecare comun, la medicii aromâni, care au fost dincoace ca și dincolo de Carpați cei dintâi, înaintașii desțelenitori".

Primul medic macedoromân care apare în Principate încă din 1719 este
Ion Procopie Pamperi, originar din Moscopole. El a studiat medicina la Padova,
împreună cu Alexandru Mavrocordat, tatăl Domnitorului Nicolae Mavrocordat. In-
torcându-se în țară, Alexandru Mavrocordat a adus pe colegul și prietenul
său Ion Procopie Pamperi ca medic la curtea fiului său. El a ajuns mai târziu
un medic cunoscut în Principate. Un frate al lui, Ambrosie Pamperi, "ieromonah",
născut tot în Moscopole, a vizitat Țara Românească, după ce mai întâi a fost
în Germania și Ungaria. Contemporani cu Pamperi întâlnim în Principate și pe
medicii Nicolae Scordilie și Constantin Zupan. Familia ultimului apare și
printre prenumeranții lucrărilor publicate de învățații români la Viena. Tot
român macedonean, din Melnic, era medicul Manasse Eliade, care absolvise școa-
lele din Padova și Bologna. El a funcționat și ca profesor de fizică la școa-
la domnească Sf. Sava între 1759-1785. In fine, Doctorul Ianache din Perivoli,
în Pind, care a funcționat ca medic la spitalul Colțea, zidit în 1706 de spă-
tarul Mihail Cantacuzino, acolo unde s'a făcut prima operație chirurgicală
unui chervanagiu macedoromân, despre care s'a vorbit în alt loc.

Medicii macedoromâni au fost aceia care au contribuit la fondarea primelor spitale în Principate. Stând în bune relațiuni cu boierii și, mai ales, cu domnitorii, la curtea cărora trăiau, ei ușor i-au putut determina să facă donațiuni pentru înființarea de spitale. Astfel în 1735 s'a creat, sub directa lor înrâurire, Spitalul Pantelimon, condus de doctorul macedoromân Dimitrie Caracaș. Mai târziu, în 1801, prin subscripție, s'au pus bazele spitalului Filantropia, care este opera Doctorului Constantin Caracaș, fiul lui Dimitrie Caracaș. Intr'o zi, Doctorul Constantin Caracaș a văzut la un colț de stradă pe un bolnav murind de tifos. Mișcat de această tristă întâmplare el s'a dus la prietenii săi dela Curte, rugându-i să contribuie pentru înființarea unui

spital. In felul acesta s'a ridicat Spitalul Filantropia, care există și azi.

Dar medicii macedoromâni din Principate au publicat lucrări care constituie "primele începuturi ale literaturii medicale științifice române". Tot ei sunt aceia cari au încercat pentru întâia dată în Principate să pună bazele "asistenței sociale și de vaccinare a copiilor". Astfel, Doctorul Constantin I. Darvari, român macedonean din Vlahoclisura, fratele vestitului Dimitrie N. Darvari, autorul unui mare număr de tratate filosofice, a scris în 1785 o teză de doctorat "De signis coctionis in morbis", prima lucrare științifică medicală publicată de un Român. In 1800, Doctorul Constantin Caracaș a publicat la Viena teza sa de doctorat, tratând chestiuni de antropologie, higienă și boalele locuitorilor din Valahia. In 1808, Divanul muntenesc a însărcinat pentru întâia dată pe Doctorul Constantin Darvari, ca, în fruntea unei comisiuni, să inspecteze "spițeriile" din București, iar după un an (1809) "să examineze titlurile medicilor șarlatani". In fine, la 1815 tot el a fost însărcinat "să caute săracii și să altoiască copiii de vărsat" (S.Tovaru: Medicii aromâni în trecutul țărilor române, publicat în "Tribuna Românilor de peste hotare", anul II, n° 7-8(1925), pp.18-22).

Pe vremea aceea vor fi existat în Principatele Române și alți învățați macedoromâni care se îndeletniceau cu știința. Numai că, necunoscându-li-se precis locul nașterii, nu se poate ști dacă ei erau români sau alt neam. Astfel se spune despre Nicolae Zervuli, care a condus școala domnească din Iași. N.Iorga vorbind despre el (în Istoria Românilor din Peninsula Balcanică, București, 1919), se referă la lucrarea istorică a lui Ion Arginteanu. Acesta, este drept, face mențiune despre Zervuli, însă nu ne dă nicio informație cu privire la locul lui de naștere (Istoria Românilor Macedoneni, București, 1904). Acelaș învățat îl întâlnim la Vasile Diamandi-Aminceanul (Românii din Peninsula Balcanică, București, 1938), cu numele adevărat Nicola Zarzuli, "profesor la Academia Mihăileană din Iași", citându-i și lucrările ce a publicat, fără să se refere la omonimul în chestiune. După autor, el e din Aminciu, face parte dintre "Amincenii distinși din Țară", citând pentru aceasta pe Erbiceanu.

Tot de origine macedoromână este considerat de unii filologi români, ca Sextil Pușcariu (Istoria Literaturii Române, Sibiu, 1930) și alții, Mitropolitul Dosoftei, cu care, în urmă, s'a ocupat Șt.Ciobanu. Nu știu întru cât familia Papară din care făcea parte, stabilită în Polonia, era de origine macedoromână. Ceea ce vreau să arăt aici este că o familie Papară apare printre negustorii aromâni sau greci din străinătate...

MACEDOROMANII DIN AUSTRIA. Din marea împrăștiere a Românilor macedoneni, care a urmat imediat după distrugerea Moscopolei, centrul cultural în care viața Aromânilor începuse să ia un caracter național, cei mai mulți s'au așezat în Monarhia Austro-Ungară și în Transilvania. Refugiul lor în aceste țări nu se explică numai din pricina nesiguranței ce stăpânea pe atunci viața din imperiul turcesc, dar și din cauza legăturilor mai vechi pe care o bună parte din ei le aveau cu rudele lor stabilite în amintitele țări. In astfel de condițiuni, mulți din ei nu mergeau în necunoscut ci ajungeau printre ai lor. Acolo, cu ajutorul rudelor și al prietenilor, și cu banii pe cari îi aduceau de acasă, se apucau de lucru și câștigau.

Tot pe temeiul acestor legături ei ajungeau mai departe, în Polonia, Prusia și aiurea, unde își creiau comunități proprii. Pentru existența lor în Polonia ne dau mărturie toți marii negustori macedoromâni, care, la sfârșitul numelui de familie, își adăogau sufixul caracteristic -schi. Astfel, avem faimoasa familie aromână Gheorghe Tricupa Cosmischi, pentru Gheorghe Tricupa Cosma, care a îndemnat pe Theodor Cavallioti să scrie prima carte macedoromână "Protopiria"; tot așa Atanase Gabrovschi, dela Gabra (Gavra, Gabrovo), unchiul Mitropolitului Șaguna; Derrovschi dela Derra, familie cunoscută; Mutovschi dela Mutu, Vretovschi dela Vreta, Tansanschi dela Tanasi, etc. Toți aceștia erau originari din Moscopole și târgurile din apropiere. Ei făceau comerț cu vinuri și alte articole din Ungaria, pe care le exportau în orașele din Polonia. In ce privește Prusia, să ne aducem aminte de comunitatea macedoromână din Posen, care a îndemnat pe protopopul dela biserică, Constantin Ucuta, să publice faimosul abecedar, scris, cum afirmă autorul, "pentru gloria neamului": O astfel de publicație, cu o prefață atât de inimoasă, nu putea apărea pe vremea aceea numai din inițiativa protopopului Ucuta, fără cunoștința și îndemnul enoriașilor aromâni pe cari îi păstorea.

Intr'adevăr, ceea ce îi făcea pe negustorii macedoromâni din străinătate să se păstreze vreme mai îndelungată între străinii în mijlocul cărora trăiau, era mediul social ce și-l creiau. Sub acest raport, organizați în comunități religioase, cu biserica ortodoxă în frunte, ei duceau o viață comună ca la ei acasă. Numai că acest mediu nu și-l puteau forma în toate centrele pe unde ajungeau, din cauza numărului lor prea mic. In cazul acesta, cei mai mulți

din ei dispăreau prin desnaționalizare. Iată de ce, cu toate că în cursul sec. al XVII-lea și al XVIII-lea Macedoromânii se aflau răspândiți mai în toate orașele din Austria și Ungaria, totuși informațiuni despre existența lor avem abia pentru centrele mai mari.

In Austria, cea mai mare colonie macedoromână exista la Viena. Aici ca și aiurea ei trăiau în unire cu negustorii greci, din companiile cărora făceau parte. Din aceste motive, ca și din împrejurarea că, pe vremea aceea, ei se serveau de limba greacă în corespondență și în biserică, străinii îi numeau "Greci". Acest atribut îl meritau și din alte motive. Pe atunci, pretutindeni în Austria și Ungaria, termenul "grec" își schimbase înțelesul etnic în cel social de "negustor". In astfel de împrejurări, ei treceau de "Greci" în fața străinilor pur și simplu pentrucă erau negustori. Aici trebuie să mai adăogăm, firește, faptul că, pe vremea aceea, Macedoromânii ca popor erau absolut necunoscuți. Despre ei nu știau nici măcar oamenii de știință. Apariția lor în istoria modernă se datorește învățatului profesor german Iohann Thunmann. De aceea F.Kanitz, care scria pe la 1860, avea perfectă dreptate când, în opera lui atât de des citată, afirma: "Ei (adică Macedoromânii) trec în Viena de "Greci". Chiar în cercurile științifice se știe prea puțin despre interesantul popor căruia îi aparțin. Invățatul profesor Thunmann dela Halle, căruia îi datorăm primele cercetări despre originea și limba Țințarilor, ar putea să susțină chiar azi ceea ce susținuse cu 90 de ani înainte, anume: "Eu cunosc savanți istorici de profesiune, cărora nu le este cunoscută nici măcar existența lor" (Serbien. Historisch-etnographische Reisestudien aus den Jahren 1859-1868, Leipzig).

Prin urmare, amestecați cu Grecii, Macedoromânii formau la Viena o comunitate ortodoxă, având, după cum ni se arată într'un excelent studiu publicat de istoricul Ion I.Nistor, două biserici: una mai veche "Sf.Gheorghe", în Steuerhof, alta mai nouă "Sf.Treime", în Fleischmarkt. La început, ei aveau numai biserica mai veche. Mai târziu, Aromânii și Grecii supuși austriaci, despărțindu-se de conaționalii lor supuși otomani, s'au constituit în comunitate separată cu biserica Sf.Treime, pe temeiul "privilegiului" acordat de împăratul Iosef al II-lea "națiunii grecești și valahe" ("Griechische und Wallachische Nation"). In anul 1803, Macedoromânii cu Grecii au obținut dreptul să înființeze o școală primară, care a și început să funcționeze în 1804. In afară de biserică și școală, pe vremea aceea se găsea la Viena și o tipografie condusă de negustorii aromâni Frații Marchide Puliu, originari din Saciște, în Pind, unde s'a tipărit abecedarul lui Constantin Ucuta și prima proclamație revoluționară pentru neatârnarea Greciei, scrisă de poetul aromân Riga din comuna Valestin. Familia Puliu din Blața este arestată în orașul Zemun. Nu avem informații directe despre numărul negustorilor macedoromâni din Viena de pe vremea aceea. Dintre acești negustori au ajuns până la noi numele acelor familii care au fost relevate de atâtea ori în articolele referitoare la această chestiune ca: Sina, Dumba, Cârja, Doiu, Darvari, Naum, Nitta, Ghica, Tirca, Spișta, Ghira (ultima, există în Pârleap), Capra, Curti, Zotta, etc.

In fruntea tuturor acestora stătea vestita familie Simeon Sina, originară din Moscopole, care, în scurtă vreme dela stabilirea ei în Viena, a ajuns celebră în lumea financiară europeană, prin varietatea întreprinderilor și crearea unei mari instituții financiare. Ea este, poate, singura care, dela început până în zilele noastre, a lăsat cea mai adâncă impresie în amintirea Românilor din Macedonia. După tradiție, familia Simeon Sina a plecat din Albania într'un grup de 150 de negustori macedoromâni refugiați din Moscopole și împrejurimi, în frunte cu Papa-Iani, numit Cap-Mare, care a trecut Sava în Slavonschi-Brod, de unde apoi s'au răspândit în toată Austria.

Simeon Sina a avut ca urmaș pe Gheorghe, numit Gheorghe Simeon Sina, iar acesta, căsătorit cu Ecaterina Dorra, a avut urmaș pe Simeon, numit Simeon Gheorghe Sina. Câteși trei, plini de inițiativă și înzestrați cu aptitudini excepționale pentru comerț și industrie, au reușit să realizeze minuni în aceste două domenii. Intr'adevăr, dacă Simeon Sina, tatăl, a dat comerțului din Monarhie cu Orientul o extensiune extraordinară, prin importul ce-l făcea cu tot felul de produse, dar mai ales cu tutun - urmașul său, Gheorghe Simeon Sina, fiul, întrecând pe tatăl său, prin desvoltarea afacerilor cu industrializarea bumbacului pe care îl importa din Orient, a reușit în scurtă vreme să domine aproape toată industria, tot comerțul și mai ales finanțele din Monarhie. Tot Gheorghe Simeon Sina, care întreținea relații cu Ungaria, a luat parte activă la ridicarea podului cu lanțuri din Budapesta, înscriindu-se ca acționar principal. Apreciind aceste mari merite, împăratul i-a conferit titlul de "cavaler" pentru serviciile aduse Statului austriac, și rangul de "baron" pentru serviciile aduse Statului maghiar.

Simeon Gheorghe Sina, nepotul, care a moștenit o avere formidabilă, a continuat mai departe afacerile părinților săi, luând parte activă la orice ope-

ră de reorganizare economică sau financiară a ţării în care trăia. Contribuţia acestei faimoase familii macedoromâne în toate aceste opere a fost atât de hotărîtoare pentru interesele Statului austro-ungar, încât rămânem într'adevăr uimiţi când citim în enciclopedia maghiară "Revai" realizările aduse numai în interesul Statului ungar. Astfel, ea a contribuit "la înfăptuirea Creditului agrar ungar, la întemeierea Societăţii de asigurare maghiare, la promovarea căilor ferate şi a navigaţiei, la canalizarea fluviilor, la ridicarea agriculturii, şcoalei şi educaţiei poporului, a creat spitale şi orfelinate, institutul orbilor, Academia Comercială, Teatrul Naţional, Conservatorul, Corpul pompierilor, Casina Naţională, Basilica din cartierul Leopold, Casa artelor frumoase şi, mai presus de toate, palatul Academiei de ştiinţe maghiare. Toate acestea -adaogă autorul din enciclopedia maghiară- îi vestesc numele ca unui întemeietor".

Pentru Macedoromânii expatriaţi, familia Sina a arătat cea mai mare solicitudine, ajutându-i şi dându-le de lucru în toate întreprinderile ei. Ea a restaurat biserica Sf. Treime din Viena, împodobind-o cu opere de artă de mare valoare. Crescută în spiritualitatea elenă, care, pe vremea aceea, dăinuia şi în Principate, unde înfloreau cele două academii greceşti, familia Sina, pe lângă alte multe opere de binefacere, a ridicat la Atena o clădire monumentală pentru Academia Greacă.

O altă familie macedoromână, care a umblat pe urmele lui Sina, a fost Dumba. Ea a început cu Sterie Dumba, care a ajuns cu alţi refugiaţi la Viena, căutându-şi de lucru la negustorii macedoromâni. După o şedere de scurtă vreme în capitala Austriei, Sterie Dumba a început afaceri proprii, îndeletnicindu-se în particular cu importul bumbacului, ceea ce i-a înlesnit crearea unei industrii textile. Dintre fiii săi, Nicolae Dumba a fost un excelent cunoscător al stărilor economice din Austria, dând ţesătoriilor sale din Wiener Neustadt o nouă organizaţie şi fiind, în acelaş timp, un mare mecenate al artelor. Ca reprezentant al coloniei macedoromâne s'a interesat întotdeauna de nevoile ei, şi, în calitate de membru în Dietă şi în senatul imperial, a susţinut interesele Românilor. Fiul acestuia, Dr. L. Dumba, a fost ambasador la Washington. La Viena există şi astăzi o stradă care poartă numele acestei familii: "Dumbastrasse".

Alte familii mai importante din Viena mai erau: Darvari, originară din Vlahoclisura, care a dat renumiţi medici şi filosofi. După Carcalechi, Dimitrie N. Darvari se ocupa şi cu editarea de cărţi. Cârjă, tot din Vlahoclisura, care se îndeletnicea cu afaceri de bancă şi importul de mărfuri din Peninsula Balcanică. In fine o familie, care până în anii din urmă a avut reprezentanţi în Bitolia, era Economu, pe cât ştiu originară din Cruşova. Ea se ocupa cu aceleaşi afaceri comerciale şi de bancă, în stil mai mare, cu care se îndeletniceau ceilalţi negustori şi financiari macedoromâni.

La încheiere, mai adaog că, după Diaconovici, marele om politic maghiar Francisk Deak ar fi fost de origine macedoromână. Numele vechi al familiei era "Pescari". Pentru dovedirea acestei origini, trebuie să cunoaştem neapărat locul de obârşie al familiei, sau cel puţin legăturile ei cu celelalte familii macedoromâne din Ungaria.

MACEDOROMÂNII DIN UNGARIA ŞI TRANSILVANIA. In Ungaria, negustorii aromâni şi-au făcut apariţia încă pe la începutul sec. al XVII-lea. In cursul veacului următor, toţi aceşti Români, pe care Ungurii îi numeau "Görög" (Greci), adică "negustori", se găseau răspândiţi aproape în mai toate târgurile şi oraşele din Ungaria. In acestea din urmă ei erau organizaţi în companii. Pe atunci, aceşti "Görög" se aflau în număr atât de mare încât puţinii comercianţi unguri, care îşi vedeau negoţul primejduit, începuseră să se plângă autorităţilor maghiare în contra lor. Oraşele şi târgurile în care negustorii aromâni se găseau în număr mai mare erau: Budapesta, Miskolz, Keskemet, Debreţin, Zemlin Tokay, Gyongyos, Nagy-zombat, Tornya, Battonya, Muncaci, Csanad, Nagylaka, Rimdszombat, Radvan, Gyarmat, Beszterezbanya, etc.

In Transilvania, se pare că numărul negustorilor macedoromâni era tot atât de mare. Ei au apărut cam în aceeaşi epocă, ca în Ungaria. In arhiva bisericii din Miskolz, unde exista o puternică colonie macedoromână, s'a găsit un registru în care sunt trecute numele coloniştilor aromâni şi dacoromâni, după naştere, botez, moarte, etc. Ei apar dela 1606 (Pericle Papahagi: Coloniile aromâne (macedoromâne) în fosta Ungarie, publicat în revista "Transilvania", Sibiu, 1923). Cei mai mulţi se găseau răspândiţi în centrele mai mari ca: Braşov, Alba Iulia, Blaj, Cluj, Oradea Mare, Beiuş, Timişoara, Lugoj, Caransebeş, etc. Dar ei se aflau şi în localităţi mai mici. Iată ce ne spune Gh. Ciuhandu, în ce priveşte ţinutul Aradului: "Expansiunea comercianţilor "Greci" (inclusiv macedoromâni) a trecut, peste româneştile judeţe ale Aradului şi Bihorului, până departe în nordul Ungariei de pe vremuri. Cât priveşte judeţul Aradului,

aici avem o serie întreagă de douăzeci şi şase de localităţi, în care am putut veri-
fica deocamdată prezenţa acestor comercianţi. Iată localităţile: pe Valea Mureşului,
începând din sus spre Arad: Petriş, Şoimoş, Paulis, Miniş Ghioroc şi Cuvin, iar mai jos
Nădlac; apoi Curticiu, Otlaca, Şiclău, Socodor, Erdeis (Pădureni), Chişineu-Criş şi Zerind.
In Oradea Mare, Aromânii au dat şi un episcop: Meletie Covaci, originar din Neaguşta.
El a fost numit în această demnitate la 12 Aprilie 1748. A murit la 1 Aprilie 1775. In
centrele cele mai mari din Ungaria, ei, în unire cu negustorii greci, după ce se con-
stituiau în comunităţi, îşi ridicau biserici proprii.

In ce priveşte Transilvania, nu există locaş bisericesc care să nu fi primit dona-
ţia unei familii macedoromâne. Pentru dovedirea acestui lucru, nu este nevoie de cer-
cetări în arhive. Ajunge o simplă ochire pe inscripţiile de pe pietrele mortuare din
cimitirele mai vechi ale acestor biserici, spre a putea descoperi pe marii lor dona-
tori. Sub acest raport bisericile din Budapesta, cu cea mai mare donaţie din partea ma-
relui negustor Dimitrie Arghir din Moscopole, biserica din Miskolz, pe frontispiciul
căreia stă scris "Prin cheltuiala confraţilor Români din Macedonia", biserica din To-
kay, reşedinţa familiei Mocioni, în fine biserica din Zemlin, etc., vor rămânea multă
vreme mărturii vii despre generozitatea şi dărnicia acestui nepreţuit element românesc.

Rolul pe care familiile macedoromâne l-au jucat în provinciile de sub stăpânirea
maghiară locuite de Români, din nenorocire nu este încă bine studiat. Atâta se ştie nu-
mai că ele, venind în atingere cu elementul românesc din acele părţi, imediat s'au în-
frăţit cu el, luând parte activă la toate frământările lui naţionale şi dându-i o sea-
mă de bărbaţi care, prin genialitatea şi patriotismul lor, au scris cea mai frumoasă
pagină din istoria renaşterii poporului român de peste munţi. Din felul cum aceşti Ro-
mâni s'au comportat în provinciile româneşti în Ungaria rezultă că acolo unde, în în-
străinarea lor, dădeau de un mediu românesc, ei reveneau repede la conştiinţa naţiona-
lă, identificându-se cu aspiraţiile Românilor; acolo însă unde acest mediu lipsea, ei
se pierdeau, prin încuscrire, în mijlocul străinilor cu care trăiau.

Cea mai numeroasă colonie macedoromână din Ungaria se afla la Budapesta. In acest
oraş, Aromânii împreună cu Grecii aveau biserica lor, ridicată încă din 1788 pe un te-
ren dăruit de Dimitri Arghir, originar din Moscopole. Cheltuiala pentru clădirea bise-
ricii a fost făcută în cea mai mare parte de un alt Aromân, Gheorghi N. Maciu, mare ne-
gustor, de loc din Gopeş, lângă Bitolia. Printre ceilalţi donatori sunt Atanasie şi Con-
stantin Gabrovschi, mari negustori de vinuri pe care le exportau din Ungaria şi Polo-
nia, Marcu Raicovici, toţi din Graba (Grabova), Dimitrie Bechella, medic, originar din Ve-
ria, lângă Salonic, Naum Fărăcat din Moscopole, Andrei Mocsoni. La început, serviciul di-
vin se citea numai în greceşte. Mai târziu, când Aromânii, din contactul lor cu Românii
din Transilvania aflători în capitala Ungariei, s'au simţit Români, ei au cerut să se
oficieze în biserica lor şi în româneşte, ceea ce n'au vroit să primească Grecii, sub
pretext că limba română din ţară nu este tot una cu graiul macedoromân. Acest incident,
care a ţinut vreme multă, a desbinat comunitatea religioasă, despărţind pe Aromâni de
Greci.

Nu cunoaştem exact numărul familiilor aromâne din Budapesta. El trebuie să fi fost
destul de mare, dacă ţinem seamă de unele fapte care au ajuns până la noi numai în
mod fragmentar. Unul dintre acestea este constituirea în anul 1815 a unei "Societăţi"
a doamnelor macedoromâne din Budapesta, pentru strângerea de fonduri necesare la în-
treţinerea unei şcoli româneşti în capitala Ungariei, în care scop Românii obţinuseră
autorizaţie dela împărat încă din 1811. In această societate figurau 33 de membre din
aristocraţia macedoromână. Un alt fapt care pune într'o deosebită lumină năzuinţele
acestor Românce pentru propăşirea culturii naţionale este o "Odă" ce li s'a oferit
în ajunul anului nou 1819. Scrisă în nemţeşte şi dedicată "Domnilor şi Doamnelor cetă-
ţeni şi cetăţene de naţiune română din Pesta", ea a ajuns până la noi într'o broşură
de 24 de pagini. Din conţinutul ei se vede marea mulţumire ce stăpânea sufletele Româ-
nilor din Pesta pentru nobila iniţiativă a doamnelor macedoromâne. Iată câteva versuri
din această Odă, în traducere română: "Ceea ce a făcut Aromânul din Pesta introducând
ştiinţa în şcoală, şi cultivând limba, să judece oricicine care cunoaşte lucrările foar-
te bine. Pretutindeni se ştie doar că treizeci şi trei la număr sunt acele care s'au
adunat laolaltă, spre a se constitui în societate":

Was der Pesther Wlache that,
Um der Wissenschaft Saat
In seine Schule einzuführen
Und die Sprache zu kultivieren,
Das urteile jedermann,
Der die Sach' am besten kann.
Bewusst ist ja überall,
Dass drey und dreyssig an der Zahl
Ihrer sind, die sich gesellten
Und einen Verein bestellten.

Lipsa de informaţie îngreunează cercetările noastre. Puţinul ce ştim se reduce mai
mult la nume pe care le găsim săpate pe pietre mortuare, zugrăvite pe pereţi de bise-
rici, sau, în fine, trecute în lista prenumeranţilor unei opere tipărite. Prea puţine din
aceste familii au ajuns până la noi. Astfel ştim că Teodor Mutovschi şi Atanasie Gra-
bovschi au fost printre fruntaşii coloniilor româneşti. Ultimul, o personalitate bine
cunoscută în cercurile intelectuale din Pesta, ţinea casa deschisă tuturor acelora ca-
re se interesau de viaţa politică şi culturală a Românilor din Transilvania. "Casa lui

Atanasie Grabovschi era locul de întâlnire al scriitorilor români care începuseră a-și tipări cărțile în Tipografia crăeștii Universității din capitala Ungariei.El însuși înțelegea să sprijinească,prin propriile sale mijloace bănești,cartea românească. Preotul Ioan Teodorovici din Pesta,tipărind la 1824 "Istoria universală sau a toată lumea" tradusă în limba română... o dedică lui Atanasie Grabovschi,spunând în prefață că s'a simțit îndemnat să traducă această carte,fiindcă știa "cu câtă sete așteaptă Românii să poată citi vreo istoriuță".Această dărnicie l-a îndemnat și pe Teodor Aron la 1828,când și-a tipărit cartea intitulată "Scurt apendice la istoria lui Petru Maior",să o închine "preaosinstitului și de bun gen născutului Domn Atanasie Grabovschi de Apadia... a științelor marelui mecenas și părtinitoriu"(I.Lupaș: Emanuil Gozsdu,București 1940). Atanasie Grabovschi a îngrijit de creșterea și cultura nepotului său Andrei Șaguna,marele Mitropolit al Ardealului ortodox,care și-a pus toată priceperea și întreaga energie în serviciul bisericii și neamului.

Mai bine informați suntem asupra familiilor macedoromâne Mocioni și Gojdu.De altfel,sunt printre puținele care s'au păstrat până la urmă ca Români,au lucrat pentru interesele naționale românești și și-au sacrificat averile pentru apărarea acestor interese.Prin aceasta ele au înscris cele mai strălucite pagini în istoria renașterii poporului românesc din Ardeal.Amândouă erau originare din Moscopole.

Din familia Mocioni,primul care a descins în Ungaria a fost preotul Constantin Mocioni.El a venit în 1747 și a trăit 110 ani.Dintre cei cinci fii pe care i-a avut, au trăit numai trei: Andrei,Mihai și Petre.Primii doi,căsătorindu-se,au dat naștere la două linii separat înnobilate: Andrei Mocioni de Foen,cu reședința în Banat, și Mihai de Mocioni,cu reședința în Tokay. Având în vedere că primul atac asupra orașului Moscopole a avut loc abia în 1769,părintele Constantin Mocioni trebue să fi venit în Ungaria nu ca refugiat,ci ca om cu parale în compania altor neguștori aromâni. Această presupunere rezultă din faptul că fiii săi au reușit să facă dela început negoț în stil mare (amplum commercium exercendo),trecând în fruntea coloniei românești din capitala Ungariei.In felul acesta se explică și înnobilarea lor de către împărat chiar din prima generație.Este greu să urmărim aici,în cuprinsul acestor câtorva rânduri,întreaga genealogie a acestei ilustre familii macedoromâne,începând cu preotul Constantin,descălecătorul,până la ultimul vlăstar în viață,Antoniu Mocioni de Foen, marele Maestru al Vânătorilor Regale.Este destul să arătăm că,deși mulți din ei au avut relații de înrudire cu familii din nobilimea maghiară,germană,etc.,nu s'au înstrăinat,ci au rămas Români,luând parte activă la toate frământările fraților noștri din Transilvania.(Dr.Teodor Botiș: Monografia familiei Mocioni,București,1939).

In ce privește familia Gojdu,cu reprezentantul ei Emanoil Gojdu,originea ei macedoromână rezultă atât din înrudirea acestuia cu familiile macedoromâne,cât și din cele două soții Anastasia Pometa și Melania Duncea,ambele făcând parte din aristocrația Coloniei aromâne din Pesta.Cu prilejul celei de a doua căsătorii a lui Emanoil Gojdu,ziarul "Concordia" din Pesta scria următoarele: "Ilustritatea Sa D.Emanuil Gozsdu,fostul compte suprem al Carașului,a încredințat zilele acestea pre d-șoara Melania Duncia,fiica cea mai tânără a d-lui Ign.Duncia,director la banca filială a Institutului Ipotecar(Kreditanstalt) din Pesta.Familia e română de origine macedonică. Lăudata mireasă pune toată silința să învețe limba română".Din ultima frază aflăm că ea,în calitate de Româncă,știa numai aromânește și ca atare,după căsătorie,trebuia să învețe și românește.

Aceste două căsătorii,făcute numai cu tinere alese din societatea aromânească din Pesta,precum și relațiile cu fruntașii macedoromâni din capitala Ungariei,au avut o influență binefăcătoare asupra lui Emanoil Gojdu: "De însemnătate hotărîtoare pentru întreaga viață a lui Emanuil Gozsdu par a fi devenit relațiunile prietenești încheiate de tânărul avocat cu Atanasie Grabovschi,unchiul Anastasiei Șaguna,și cu fiul acesteia,cu talentatul student Anastasiu,călugărul Andrei de mai târziu,sortit să devină restauratorul Mitropoliei ortodoxe române din Transilvania și neîntrecutul ei "dătător de legi și datini"(Lupaș).In urmă de tot s'a descoperit și o inscripție cu numele acestei familii în biserica Sf.Nicolae din Moscopole.

Emanoil Gojdu este cel mai mare everghet al Românilor,care și-a lăsat averea în folosul culturii naționale.Nu există un alt fiu al neamului care,după ce a agonisit prin muncă cinstită o avere atât de mare,să o lase toată pentru ajutorarea studenților lipsiți și cultura poporului român,eternizându-și în modul acesta pururea numele în sânul națiunii sale.-

Theodor Capidan

&& DIN BANATUL INSTREINAT.Studenții români ai Școalei Superioare de Pedagogie din Becicherec au vizitat comuna Seleuș cu un program artistic pregătit cu concursul prof. dr.Radu Flora și Elena Petrovici: o piesă cu temă din viața studențească,"Luceafărul" lui Eminescu,"Miorița"(care a fost dramatizată).La partea muzicală s'au remarcat Octavian Popa,la acordeon,și Bujor Măran,la ghitară.

- "Cupa Libertății 1961" la șah a fost câștigată de echipa din Ecica.-

&& Aeroporturile pariziene Orly și Le Bourget au înregistrat,anul trecut,3.637.632 călători,- cu 22% mai mult ca în 1959.-

CAPRELE LUI COCÂRȚĂU(Din literatura Românilor din Jugoslavia)

In sufletul lui Cocârțău a dospit multă ură până a ajuns să-i fie viața neagră și otrăvită.Toate acestea din cauza Solomiei și a caprelor.Ea îi zicea: Să-mi cumperi capră că nu pot fără ea,că laptele de la capră e lecuitor fiindcă mâncă de toate,de la cucută până la lăptucă!- Și a cumpărat Cocârțău una albă și șută.A nimerit capra însă,într'o zi de vară,în cămara rămasă deschisă și a mâncat o oală de untură și o "spălătoare" rătăcită pe acolo,și a crăpat. A cumpărat alta cu pete negre ca o nălucă.Când o căutai să o mulgi n'o puteai găsi niciunde.Se suia pe clăile de paie,de tulei și pe acareturi. Cum a ajuns într'o zi pe casă și pe unde s'a suit,nu știe nici azi Cocârțău. Ii auzea bine behăitul,însă nu știa de unde vine.Când a luat-o în seamă a strigat îngrozit soției: Solomio,vino s'o vezi! Asta nu-i capră,îi drac.O să râdă de noi satul,că se vede capra pe casă și de la stradă.- Au strigat-o, au rugat-o,au îmbiat-o cu bunătăți,ce n'au făcut,însă se vede că diavolița nu luase seamă bine pe ce drum s'a urcat.Behăia melancolic și nici vorbă să coboare la gospodina ce o aștepta cu oala pentru muls.La stradă s'au adunat o ceată de ștrengari.Vecinii râdeau cu înțeles și făceau glume pe socoteala gospodarului,dându-i soluții cum să convingă viețatea ca să se coboare de pe casă.Unul mai ghiduș nu s'a sfiit să-i facă nerușinata propunere ca să aducă caprei un țap,că poate așa se va îndura să se dea jos din înălțimile unde se urcase.De mânie și de rușinea ce i-a făcut-o,înspre seară a împușcat-o - și capra s'a prăbușit în curte cu un ultim icnit.

Nu s'a mai auzit behăit de capră o vreme prin aria lui Cocârțău.In schimb, Solomia nu-l slăbea: Să-mi cumperi capră! Să-mi cumperi capră!- A cumpărat alta,care i-a și dat de cap.Cu coarne și niște ochi verzi șireți.N'a fost mulțumit Cocârțău de ea de la început,și de aceea a avut dreptate când a spus: Măi,că asta nu știi ce-ți dorește!- A cumpărat-o să aibe liniște în casă.Se arăta blândă,însă de frică să nu-i facă rușinea ce i-a făcut-o răposata predecesoare,o ținea legată.Cu multă satisfacție ar împușca-o Cocârțău și pe asta,dar nu îndrăznește de Solomia,- că mare boacănă îi făcuse nelegiuita asta cu ochii verzi și vicleni: In toamna trecută a avut Cocârțău ceva lucru în podul șurii.Capra era legată de scară.Când a urcat el în pod,rumega pașnică cine știa ce planuri.Și pe când deretica el prin pod,nu se știe cu ce gânduri viețatea s'a opintit,s'a smucit și a trântit la vatră scara proptită la gura podului de la șură.Când a auzit larmă,Cocârțău s'a ivit la ușa podului.Acolo a și rămas,și atunci când a ieșit luna,a nopții regină,pe care o cântaseră poeții și pe care o înjura Cocârțău,pe ea și toate caprele din lume.Acolo a rămas până în zori,când a dat peste el Solomie,după care în zadar s'a tânguit Cocârțău toată noaptea.Inchisă în casă,nu avea cum să audă glasul și vaetele.Nu l-a auzit nici pe el și n'a auzit nici capra legată de scara trântită,care behăia scurt și parcă satisfăcută.Din cauza aceasta ar avea el acum o poftă nebună să o împuște,și tot din motivul ăsta cu scârbă și multă rezervă se uită el la cei doi iezi cu ochi vioi pe care i-a fătat în primăvara aceasta.Cine știe ce o mai zăcea și în ei?

Trei zile,cât i-a fost pierdută capra cu cei doi iezi,Cocârțău a fost ușor ca un fulg și puternic ca un taur.Credea el că s'a ispășit de lighioană.. Solomia n'avea ce să-i mai arunce.A încercat cu trei,acum,e vremea să-și liniștească sufletul și să șteargă hâtrele vorbe ce i-au ieșit prin sat,că oamenilor le scăpa și atunci când el era de față: "Umblă ca capra lui Cocârțău"! -aluzie la cea cu pete negre ce s'a urcat pe casă și nu a voit să se coboare. Cri: "L-a chitit ca capra pe Cocârțău",era tălmăcirea blăstămăției celei cu ochi verzi ce i-a tras scara,de a stat o noapte întreagă în pod.Aceasta e viclean în care n'a avut el încredere de când a dat ochi cu ea și acum s'a pierdut cu iezi cu tot.A fost o ușurare dulce - și când colo! Vineri seara, la megafon un glas metalic a anunțat: "In cimitir a fost găsită o capră cu doi iezi,păgubașul poate să o ia de la Panta lui Vârciu"... -Asta-i capra noastră!- strigă cu bucurie de copil Solomia.Cocârțău privi dușmănește megafonul agățat înaintea casei lui.Ii venea să se urce pe stâlpul înalt și să-i rupă legătura,să-l sfărâme,să nu se mai audă și a doua oară: "Repetăm".. -Aleargă,Solomie,la microfon!- gemu Cocârțău,scrâșnind și înghițind cânește înjurături în care,desigur,au fost implicate preciste și dumnezei. -Eu după capră nu merg!

Cocârțău s'a închis în cameră; ca să-și risipească gândurile,a deschis aparatul de radio.Pe unde,în acompaniament de ghitare,o voce de tenor cânta melancolic și ademenitor: "Ne-am întâlnit la Capri într'o seară".Și ăștia cu caprele!- se răsti Cocârțău,și schimbă postul.Din cutie înflori glas de copilă cu o recitare.Parcă a fost un făcut! "Mioriță laie, Laie bucălaie, De trei zile'ncoace,Gura nu-ți mai tace"... Ăștia cu oile!- se înfurie Cocârțău. La "menză" i s'a părut că toți i-au dat binelea,și închise cu scârbă aparatul.

îţ privesc a batjocură.Şi-a înghiţit în silă vinişorul ce l-a comandat şi a
ieşit fără să se dea cu cineva în vorbă. -Am ajuns să fug de lume,din cauza
caprei şi a Solomiei,- a spus Cocârţău ca pierdut,în stradă.Unde să merg? Ce
să mai fac?- se văita omul.Observă cum la Căminul cultural cetăţenii urmă-
reau în întunerec programul la televiziune. Aici cel puţin n'are nimeni să
mă vadă,- îşi zise Cocârţău,convins că îşi pierde urma.A luat loc printre
cameni şi privea atent ce se petrece pe ecran.Cineva parcă sădea pomi într'o
grădină ori margine de pădure.Se explica foloasele pomilor,cum să se îngri-
jească,apoi cum să fie apăraţi de animalele care fac pagube.S'au văzut nişte
iepuraşi nevinovaţi care rodeau coaja,apoi deodată ca un blestem a apărut o
capră ce înfulica fără ruşine mugurii fragezi.Deşi a început să-l chinuie un
tremurat dinlăuntrul măruntaielor,omul totuşi s'a stăpânit - şi poate ar fi
trecut toate cu bine,dacă un nechibzuit flăcăiandru n'ar fi aruncat: Asta-i
capra lui Cocârţău!- Lumea începu să râdă,iar Cocârţău a sărit ca electrizat
şi a ieşit.Când s'a înapoiat,târziu,acasă,Cocârţău a auzit un behăit ca prin
surdină: caprele erau sănătoase - şi vesele că şi-au regăsit stăpânii şi va-
tra lor.De atunci nu poate suferi el radio,televiziunea - şi de atunci mega-
fonul din faţa casei lui şi-a încetat piuitul.Cineva rupsese legăturile.

De n'ar fi fost 8 Martie,Cocârţău i-ar fi spus pe dată Solomiei ce a a-
flat el despre legea cu caprele,dar n'a voit să-i strice femeii sărbătoarea,
că nu era el vreun reacţionar ori vreun stricat.De aceea a tăcut şi a înghi-
ţit în sec,parcă i s'ar fi oprit în gât un corn de capră când ea i-a spus:
-Fiindcă e azi Ziua femeii,lasă-mă să lenevesc puţin şi du-te de mulge tu
capra.- Auzi tu scârnăvie! După toate câte i le-a măsluit cu caprele,de i-a
ieşit şi nume,să se ducă să o' mai şi mulgă! Luând oala,a plecat,prevestind
în gând: Lasă,Solomie! Că trece-o şi ziua asta a ta,apoi ţi-oi arăta eu cum
stă treaba caprelor!- Când l-a văzut pe Cocârţău,capra şi-a oprit rumegatul.
A început să behăiască şi să se zbată.Când vroia să-i pună mâna la pulpă,se
smulgea de parcă o atingea cineva cu fierul înroşit.Mai apoi,s'a făcut că ce-
dează îmblânzită mâinii vânjoase şi aspre a stăpânului.Nu-i dădură însă pace
iezii.Unul mai şugubăţ îl trăgea de cămaşă,iar celălalt îşi făcea vânt şi-l
lovea. -Pieriţi dracilor!- se apără Cocârţău,şi-i scăpă capra din nou.Alerga
să o prindă de-l treceau sudorile.Nu fu chip să pună mâna pe ea.Ca prins de
friguri,începu să o roage: Că doar nu-i fi având şi tu sărbătoare ca Solomia,-
aruncă omul.Ce o fi înţeles stârpitura de capră,nu se ştie,dar în urma aces-
tei apostrofări se lăsă mulsă mai departe.Când să fie pe sfârşite însă,făcu
ce făcu şi răsturnă oala,de rămase doar de două-trei degete pe fund.Aşa se
arătă el Solomiei şi spuse:

- Cu toate că-i ziua ta muiere,să ştii că desearä eu n'o mai mulg!
- De ce bărbăţele? - întrebă ea dezmierdându-se ca în tinereţe.
- De ce,de nece,nu vreau să-ţi stric sărbătoarea.Că ea de mă mai chinuie,
îi dau un picior în foale de nu-i mai trebuie alt popă! Mâine,va fi altceva!
O să ne vorbim noi cine o mulge-o.Azi lasă-mă să treacă ziua în linişte şi
pace.- A şi trecut în pace ziua,şi Cocârţău a făcut Solomiei şi un cadou:
nişte flori artificiale cu tot cu crenguţe şi cu frunze.I-a mulţumit soaţa
şi l-a şi sărutat,însă şi atunci i-a amintit de năpasta ce-l paşte de câţiva
ani: Vai,să nu dea peste ele capra,că crede că's naturale şi le mănâncă!

A trecut ziua de 8 Martie şi,în zorii zilei de 9 Martie,Cocârţău a anun-
ţat solemn şi bărbăteşte:

- Solomio,a ieşit legea că toate caprele trebuie stârpite!
- Cum stârpite,că a noastră a fătat,- spuse naiv femeea,neştiind despre
ce-i vorba.
- Stârpite,nimicite,Solomio,că's păgubitoare.S'a dat asta şi la televizi-
une! Am văzut eu una cum rodea cu neruşinare pomii.Aşa că a venit vremea şi
a ei şi a dracilor de iezi.Numai tu să alegi: ori o vindem ori să o tăiem!
- Cum s'o tai,omule! - se înfioră Solomia.
- Bine de tot! Că nu puţină ruşine îndurat-am eu din cauza caprelor!

Solomia s'a întristat.Parcă în ochi îi străluceau şi niscaiva boabe de
lacrimi.Cu greu s'a hotărît şi a spus: Apoi,dacă legea nu le dă să trăiască,
du-le şi vinde-le!- Aşa a scăpat Cocârţău de pacoste.

Mihai Avramescu
("Libertatea",Vârşeţ)

&& <u>"Glasul"</u> lui Hruşiov publică scrisoarea unui turist german,dus în
România să-şi vadă neamurile: "După îndeplinirea formalităţilor de viză de
la frontieră -spune acesta- grănicerii români ne-au declarat <u>că putem călă-
tori oriunde</u> pe pământul românesc".De ce-o fi fost nevoe de această "decla-
raţie"? Sau fiecare-şi bate limba de dintele care-l doare! Căci aici,în lu-
mea liberă,niciun grănicer nu ţi-ar spune că.. eşti liber să mergi în ţara
<u>pentru care ai viză</u> - lucrul înţelegându-se dela sine.

<u>SÂNGE TÂNĂR</u> de Costache Barbu

A pornit un doctor mare către ţar să-l viziteze,
Căci bolnavul,ars de friguri,începuse s'aiureze -
Şi sosind celebrul medic,seara,pe la ora şapte,
Ingheţă văzând pe masă varză şi purcel de lapte!
Apoi mirosul de votcă şi mahorca din lulea
Dovedeau cu prisosinţă de ce boală suferea.
Singur se intoxicase,şi-acum.. junghiuri şi fiori,
Iar de greaţă prăpăditul leşinase de trei ori.
Astfel a trecut o noapte,iar în ziua următoare
S'a aflat că "ţarul roşu" îşi dă sufletul şi moare;
Că o boală nemiloasă l-a păscut şi l-a tot ros,
Iar acum ca de holeră îi vin maţele pe dos.
Vestea fu ca o furtună care mătură pământul
De miasme - pe când robii,aşteptau desnodământul...
Aşteptau,căci nevoiaşul,prins în volbura de rele,
Ca om liber se lipseşte de kolhoz şi de cartele -
Şi măcar că moartea însăşi seamănă dureri de foc,
Printre lacrimi ea strecoară şi o umbră de noroc...
Căci dacă tiranul crapă,o să-şi lase raţia,
Care ajunge să hrănească toată populaţia;
Cu cartela lui,satrapul patriilor proletare
Ar putea scăpa de foame cinci republici populare...
Şi,poate,de-acum în colo pâinea n'o fi cât o nucă
Să o dea cu ţârâita.Prin urmare,să se ducă...

Medicul,ca om de spirit,se porni cu sârguinţă,
Judecând că vindecarea nu e chiar cu neputinţă.
Insă n'apucase bine să termine această frază
Când,pe uşe,ca prin farmec,iată îngerii de pază..
Acum patul,unde geme genialul sub cojoace,
E privit cu ochi de groază cum asudă şi se coace..
Ei veniseră de teamă că,îndată ce se scoală,
Dispar unul câte unul,ne atinşi de nici o boală!
Mai văzuseră 'nainte mulţi tovarăşi drăgălaşi
Cu ce rânjet căpcăunul îi făcuse îngeraşi...
Dar,fiind aci de faţă cu năstruşnicul călău,
Şi-arătau şi ei mâhnirea şi părerile de rău...
Şi cu mutre prefăcute şi aceeaşi jale'n glas
Il priveau zicând: Săracu! s'a topit de n'a rămas!
L-a slăbit temperatura cel puţin vreo zece chile!
- Ce zici doctore,mai scapă? sau se curăţă de zile?
Medicul nici nu-i priveşte,căci de-acum orice minut
Poate aduce complicaţii - şi bolnavul e pierdut.
Cu cei ajută ştiinţa,el trudeşte pe cât poate
Ca să-şi vindece stăpânul şi să-l puie iar pe roate;
Cu ricin şi cu chinină şi extractul de nisetru
Ne'ndoios că pân'la urmă scade'ncet şi termometru..
Iar la doctor,e ştiută,nimeni nu e mai cu moţ:
Il îndeamnă să ia hapuri şi cu soţ şi fără soţ..:
Ridicându-i mâna stângă i-o îndreaptă şi i-o strânge
C'un şiret,iar cu siringa,îi lua de probă sânge;
Ticlui pe loc reţeta unui anumit sirop,
Şi'n acelaş timp trimese sângele la microscop.
Şi'n astfel de cazuri,moartea poate-l strânge de pe lume.
- Să vedem la analiză - zise medicul pe gânduri -
De n'o fi curat la sânge,pregătiţi-i patru scânduri!
A mâncat cu lăcomie lucruri grase cu legume -

Rezultatul analizei l-a adus însuş savantul,
Declarând că are-un sânge mai curat ca diamantul!
<u>Sânge tânăr</u>,foarte tânăr - repetă savantul iarăş -
Care nu există'n lume la nici unul din tovarăşi;
Cum i-o trece fierbinţeala,sunt convins şi am speranţă
Că se vindecă'n trei zile,cu sirop de siguranţă...

Şi într'adevăr,savantul a ştiut ce-a declarat,
Căci după vreo patru zile coboară ţarul din pat! -
Şi din nou urzeşte planuri,cu tovarăşii'mpreună,
Să'ngenunche omenirea prin teroare şi minciună;

Din nou e atotputernic şi,cu suflet de caiafă,
Osândeşte mii de oameni cu un glonte tras în ceafă,
Iar pe cei ce's împotrivă îi înlătură din cale
C'un sadism fără pereche şi metode criminale.
Intr'o zi țarul citeşte prin ziare un articol
Iscălit chiar de eroul ce-l scăpase din pericol;
Şi scria ilustrul medic cât e el de fericit
Că n'a pus,cum pun atâția,diagnosticul greşit...
Tot odată mulțumeşte pentru daruri,pentru bani
Şi-l asigură c'o duce încă nouăzeci de ani, -
Iar cu cei lăsați în urmă - şaptezeci de primăveri! -
Va atinge două veacuri fără grije de dureri...
Noutatea din ziare fu o bombă care crapă,
Iar răsunetu-i se'ntinse pe pământuri şi pe apă;
N'a rămas oraş din lume unde să n'ajungă vestea -
Incât până şi copiii tremurau citind povestea.
Urla presa peste lume până jos,la Betleem,
Cum că țarul roş' va trece vârsta lui Matusalem..
Sumbru este geniul morții când se scutură de rouă,
Căci înăbuşe viața cât ai zice una-două..
Insă infinit mai groasnic a fost geniul maniac,
Țarul roşu,fără milă de bogat ori de sărac;
Dârz şi aspru,rău la suflet,cu instincte de vandal,
Nu-şi cruța măcar ciracii pacostea de genial.
De aceea politrucii şi discipolii credincioşi
Puteau oare să mai creadă că vor fi mai norocoşi?
Tocmai când sperau cu toții că stăpânul lor se duce,
Şi când nici o zi din viață nu credeau să mai apuce,
Se ivi ilustrul medic c'un sirop miraculos
Şi făcu,dintr'un cadavru,om voinic şi sănătos!
Ba încă le-a zis-o verde,răspicat şi de aproape,
Că ei sunt sortiți să moară,iar satrapul să-i îngroape.
Dar mai grea le fu mâhnirea,când savantul prooroc
Se jură că genialul nu va mai muri deloc!
Când colo,după vreo lună,Dumnezeu,ce-a dat natura,
Ii luă mâna cea dreaptă şi-l poci strâmbându-i gura;
Un picior i se chircise sprijinit între proptele,-
Şi pocit pieri satrapul,om îmbătrânit în rele:
Sângele fluid şi "tânăr",de demult l-avea stricat,
Băligar dospit şi putred într'un hoit degenerat.

Mai târziu partidul însuş,şi tovarăşii de jaf,
Ne'ndoios aveau să-i facă cuvenitul epitaf:
Părăsit de rubedenii zace țarul în mormânt,
Şi'n balsam de mirodenii odihneşte sub pământ.
Veşnica lui pomenire,nici un popă n'a rostit,
Şi spre tristă amintire partizanii s'au vorbit
Cum o trece un deceniu - din sicriul său curat
Să se mute fostul geniu într'un altul mai uzat...
Iar de racla de odihnă,cu pereții în culori,
Să se bucure în tihnă genialii următori...

<u>&&</u> E uimitor de cât credit se bucură,în publicistica mondială,fanfaronadele celui mai mincinos conducător de Stat de când e lumea.Intoxicați de meşteşugita propagandă sovietică,gentil servită de o presă care se ştie în ale cui mâini este,oamenii liberi s'au grăbit să dea crezare "sborului" unui <u>Gagarin</u>,- pe care,totuş,nu l-a văzut nimeni nici când a plecat -dac'a plecat-,nici când s'a întors - iar "voiajul" său n'a fost urmărit,înregistrat,de nici un observator de pe planetă.Trebue însă să fie adevărat: a spus-o Hruşciov!

Entuziasmul maselor "de sub regim" îl înțelegem însă,ca țâşnind el dintr'o mare speranță: dintre milioanele de robi expediați de oamenii lui Marx "în sus",iată că s'a mai şi întors careva: chiar dacă nu-i adevărat...

<u>&&</u> Vorbeşte "<u>Glasul patriei</u>" de "marele" <u>Alecu Russo</u>: de unde să fi fost acesta? nu cumva.. din Basarabia? Şi ce-ar fi dacă foaia din Pankov ar îndrăsni să-i publica "Cântarea României"?.. Sau nu permit Ruşii?!.. N'am crede,că doară România e țară liberă,independentă,iar Rusia îi este"cea mai mare prietenă",nici decum ocupantă.Să încerce "Glasul".. Şi să publice şi "Doina" lui Eminescu,carea,din.. lipsă de spațiu,probabil,lipseşte din ediția poeziilor tipărite de reperişti...

<u>ȚĂRANUL ŞI COASA</u>

Intâmplarea făcu să fiu odată de față,când intră un țăran într'un magazin de fierărie. - Bună ziua! zise dânsul. - Ce doreşti? - Aş vrea să cumpăr o coasă...

Negustorul se repezi şi trânti pe tejghea un mănunchi de coase.Țăranul se uită la ele chiorâş,cu nişte priviri duşmănoase; apoi,întorcându-se cu dispreț şi strâmbând din nas,murmură: Aş cumpăra d'alea cu pajura tunului.

Negustorul dădu la o parte coasele cu cap de taur şi aduse vreo câteva din cele cu pajura tunului. - Da parcă mai sunt acolo - mormăi țăranul peste umăr.

Prăvăliaşul,om răbdător,aduse îndată toate coasele însemnate cu pajura tunului. Țăranul îşi alunecă ochii peste marfă,dar nici n'o atinse.Clătină din cap gânditor.

- Ei,ce mai pofteşti?
- De,mă gândesc că tot mai bine o fi să aleg una din cele cu cap de taur...

Negustorul n'avu încotro; încărcă tejgheaua din nou cu coasele cele dintâi.Acuma însă văzu şi țăranul că-şi face de cap şi deci luă din grămadă o coasă la nimereală. Inchise întâi ochiul drept şi cercetă coasa cu deamănuntul; apoi închise pe cel stâng, ținând-o înainte,cu vârful în jos.Pe urmă o ridică în sus şi o mai privi aşa o bucată de vreme.

- Cât ai cere pe ea? țâfni însfârşit către negustor,aşa cu gura altuia.
- Patru lei.
- Pe coasa asta? întrebă țăranul batjocoritor.Nu se poate!

O îndepărtă puțin şi trase cu mâna o linie în aer,să vază cum ar veni,dac'ar avea coderişte,apoi o ciocni cu degetul arătător şi în cele din urmă o îndoi pe genunche.

- Hm... ei... va să zică nu glumeşti?

Negustorul se jură pe tot ce are mai scump că nu i-o poate da mai eftin,deoarece şi pe el îl costă patru lei în cap.

- Dar bine,domnule,nu vezi d-ta că nu-i călită cum se cade?
- Te înşeli,e fabricată din cel mai fin oțel englezesc.
- Ia nu te mai face caraghios! Trebue să fi orb,să nu vezi că e făcută dintr'una veche...
- E o marfă minunată,care o să ție până la moartea d-tale.
- Dacă cumva nu s'o rupe în otavă - zise țăranul râzând.
- Coasă ca asta n'ai avut d-ta,de când eşti pe lume.Mă rog,n'ai decât s'o cercetezi mai bine şi să vezi...
- Aş,ce să mai cercetez? Coasa-i coasă,una ca şi alta.O iau pe care-mi cade în mână.. Ei,spune-mi verde,cât ceri pe ea,că n'am vreme de pierdut.Am o mulțime de treburi prin târg...
- Ți-am spus odată: patru lei!
- Dar bine,domnule,pe ce ceri d-ta patru lei,pe ce?...

Şi,zicând aceasta începu să cerceteze coasa din nou,iar ca să o vază şi mai bine, ieşi în stradă.In prag însă se întoarse şi strigă:

- Ia seama,că mi-am lăsat înăuntru pălăria!

Afară razele soarelui tremurau şi alunecau vesele pe oglinda albăstrie a fierului. Țăranul duse coasa încetinel la gură,suflă şi aşteptă cu adâncă evlavie,până ce aburii o întunecară o clipă şi apoi se limpeziră iarăşi numaidecât.Pe urmă o atinse de câteva ori cu vârful de trotuar,făcând-o să clincăie.

- Cam ciudat sună - mormăi dânsul,întorcându-se alene în prăvălie.O dai cu trei lei şi cincizeci,sau n'o dai?
- Ei bine,fie! Deoarece ţin la d-ta,hai să rămân eu de pagubă: ia coasa cu trei lei şi şaptezeci şi cinci de bani!
- Doamne fereşte.. Ce-ar zice feciorii mei când ar afla c'am dat atâta?... Ei,o dai,ori n'o dai?
- Mai eftin nu pot s'o dau.
- Atunci să rămânem sănătoşi!

Ieşi; dar din mijlocul străzii se întoarse repede înapoi şi mai strigă odată:

- O dai,ori n'o dai?
- Nu,n'o dau.

Țăranul îşi mototoli zăpăcit pălăria unsuroasă între degete.

- De când sunt n'am avut treabă cu un om mai fără suflet ca d-ta... de când țin eu minte.. Ştii ce,domnule,pune coasa deoparte,am să mă mai gândesc nițel afară...

După vreun ceas de vreme veni însoțit de o rubedenie. -Am venit -zise dânsul,ştergându-şi sudoarea de pe frunte.Dumnealui e cumnatul meu.Ne-am sfătuit să cumpere şi el o coasă,că doară când cumperi două,se cuvine să le iei mai eftin...

- Mai eftin nu le pot da,ți-am spus de o mie de ori.
- Gândeşte-te bine,domnule,să nu-ți pară rău!
- Nu,nu.Nici să nu ne mai răcim gura.
- Va să zică,nu vrei să laşi nimic.Nici măcar un ban? izbucni țăranul furios.
- Nici o pară - răspunse hotărît negustorul.
- Ei,acu ce să mai zic? adăugă țăranul mai îmblânzit.
- Zi ce-ți place.Eu nu mai stau de vorbă cu d-ta.
- Aide,aide,nu te mai supăra şi d-ta aşa,ca o cucoană bătrână.Dacă ți-e scumpă

vorba,hai dă mâna!- Şi ţăranul,mulţumit,dădu mâna cu negustorul.

– Aşa.Iacă ne-am învoit.Câine să fie cine nu se va ţine de tocmeală!

Cu încetineală sărbătorească începu să-şi descheie pieptarul.In vremea aceasta însă nu-şi lua deloc ochii din colţul unde răzimase coasa cumpărată.Deodată i se năzări că coasa e mai mică decât aceea pe care o alesese.Iscodì cu priviri mânioase personalul prăvăliei,apoi ridică coasa şi-i cântări greutatea. -Asta-i altă coasă! strigă dânsul întărâtat.Poţi să spui ce vrei,asta nu-i coasa mea!...

Şi repede îşi încheiè nasturii lucitori de cositor ai pieptarului.

– Cum să nu fie asta coasa d-tale? Vino-ţi în fire,nene,altmintrelea o să-mi ies şi eu din ţâţâni!

– Mnda,hm.. hm.. Cine dracu m'a pus să ies din prăvălie! Sunt şi eu de vină,ce e drept!... Ei,acu ce mă fac?...

– Iţi spun că asta-i coasă pe care ai ales-o.

– Asta? Parcă eu n'am ochi să văz?

O ciocnì cu degetul,o îndoì pe genunchi,o scoase în stradă,o zăngăni de trotuar şi se întoarse cu ea,pleoştit,în magazin:

– Asta nu-i coasa mea... Pe asta nu dau mai mult de trei lei şi cincizeci!

– Nu umbla cu matrapazlâcuri,nene!.. Dacă nu-ţi place asta,poftim,alege-ţi alta. Găseşti aici câte doreşti.

– Da ce,crezi d-ta că eu sunt nerod să mă apuc din nou să-mi bat capul alegând? O iau pe asta,dar mai eftin,fiindcă e mai slabă ca cea dintâi.

– Spui prostii,neică,încetează!...

– Cum? Adică vrei să rămân eu de pagubă? Nu te-ar durea pe d-ta sufletul să-mi iei mie două preţuri?

– Hai scoate banii degrabă şi nu mai vorbi degeaba!

– Bine – strigă ţăranul amărît – să ai d-ta dreptate! Dar cel puţin să împărţim cei douăzeci şi cinci de bani,să nu rămân eu cu toată paguba!

– Rămâne aşa cum am spus.

– Ei,dacă e aşa,ia-ţi banii!

Incepu iar să-şi descheie pieptarul,din al cărui buzunar scoase,cu multă băgare de seamă,o piesă de doi lei şi o întinse negustorului. -Ceilalţi îi strâng acuşica!- Dintr'alt buzunar al pieptarului mai scormonì patruzeci de bani,iar dintr'un al treilea alţi zece bani. – Uite cincizeci de bani... Apoi vârî mâna în buzunarul cioarecilor,unde găsì şaptezeci şi cinci de bani. – Cincizeci de bani şi cu şaptezeci şi cinci fac un leu şi douăzeci şi cinci.Acu cât mai lipseşte?

– Incă cincizeci de bani.

– Cincizeci? Hm... Nu cred să mai am atâta.

In vremea aceasta,cu mutra cea mai nevinovată din lume,pândea ochii negustorului, parcă ar fi vrut să-i citească gândurile.

– Adică.. Ia stai niţel.. Unde dracu i-am pus? Aha,în nodul basmalei!

Intr'adevăr,din colţul boţit al unei basmale roşii mai scoase douăzeci de bani.

– Ăştia au fost cei din urmă – zise dânsul prietenos.De unde nu-i,nici Vodă nu poate lua!

– Incă treizeci de bani! stăruì negustorul fără milă.

– Acuma lasă,nu mai zice nimic; coasa şi aşa nu face două parale! Şi nici nu mai am bani la mine,că ce bruma mai am,i-am uitat în căruţă,în suman.Cred că nici d-ta nu vrei să alerg atâta amar de loc pentru câţiva gologani.O să ne răfuim noi altă dată ca oamenii cinstiţi!

– Mie să-mi plăteşti pe deplin! Du-te de adă parale,că coasa n'are să fugă până te întorci d-ta!

Atunci ţăranul deodată făcu pe jignitul. -Ce? Adică n'am eu la d-ta cinste de câţiva gologani? Ştii d-ta,domnule,că tata şi cu bunicu-meu au fost primari? Mie nu-mi trebue mila nimănui,să ştii d-ta! Cumnate,aruncă-i treizeci de bani şi hai să plecăm!

Işi luă posomorît coasa şi se îndreptă spre uşă.In prag însă se mai întoarse odată cu faţa schimonosită,plină de dispreţ,şi,făcând să lucească coasa în lumina soarelui,strigă triumfător: Ascultă,domnule! Să ştii dela mine că asta-i cea mai bună din toate coasele d-tale: celelalte nu fac două parale.

Liviu Rebreanu

&&. La 11 Aprilile s'a inaugurat în capitala Argentinei statuia împăratului Traian, dăruită de preşedintele Italiei,Gronchi,cu ocazia vizitei sale la Buenos Aires.Guvernul argentinean a emis cu acest prilej şi o serie de mărci poştale,reprezentând figura sobră a marelui împărat."Freie Presse","Correo de la Tarde" şi alte gazete locale au publicat o notă,prezentată de câţiva refugiaţi români,în care se evidenţiază frumoasa figură a fondatorului naţiunii române.- Aceiaşi inimoşi compatrioţi s'au îngrijit să avem muzică românească la două posturi de radio locale – care,la Paşti,au transmis şi o parte din slujba Invierii(cu cor),şi au promis că ne stau la dispoziţie cu ocazia sărbătorilor noastre naţionale.- Păcat că de activitatea fraţilor din Argentina,din vina modestiei lor,nu se prea ştie: dacă nu de alta,măcar pentru exemplu...

LACRIMI ÎN SOMN (Tribuna liberă)

Inchinare şi omagiu smeritului întru Hristos O.B.

Chiar acum,tocmai în zilele trecute.. Cineva ne adunase să cinstim pe un Inalt Jerarh dintr'o Biserică creştină a Neamului Românesc,din aceeaşi Biserică care,în trecut,a dat acelui Neam figuri strălucite şi cărturari iscusiţi.Intâmplător,în acea metropolă mare din Germania a trebuit să fiu prezent la acea sărbătorire şi eu neputinciosul,gârbovit de ani,sbârcit de lipsuri şi nevoi şi ofilit de necazuri.Cam în aceiaşi stare se observau încă vreo doi-trei musafiri.Marea majoritate însă parcă era din altă lume,şi aveau aceşti domni şi altă înfăţişare: graşi,cu burta umflată,ochi bulbucaţi.. Se ştia că sunt veniţi din alte ţări,mai îndepărtate şi mai puţin îndepărtate,cu alt mod de trai şi alte idei în cap.Poate chiar cu acelea ce se înfing acasă întregului popor românesc.Parcă nici nu prea semănau cu românii şi poate numai pentru ziua de azi se prefăceau că sunt români.Ei puteau să fie şi ţigani,şi greceştei,sau din alt neam oriental.Dumnezeu să-i ştie. Eu însă,pe aceşti noi veniţi, pe meleagurile noastre nu-i cunoşteam.Ei nu erau din cei ce,împreună cu mine,s'au străduit să organizeze o unitate română,un ajutor pentru cei ce aveau pe umeri mai puţine zdrenţe decât mine,un sprijin pentru cei tineri şi în stare să-şi formeze un viitor..

Cu siguranţă,eram în altă lume şi deci căutam să mă concentrez la ceeace se desfăşură înaintea ochilor.Şi nu departe se înălţà o masă enormă cu multe bunătăţi,mâncări şi băuturi,toate pentru stomacurile dilatate a celor mulţi,iar deocamdată şi până la faza finală se serveau aperitive în formă de cuvântări aprinse şi mai puţin înflăcărate,cam după uzanţele noastre antebelice: cu mărturisiri false,accentueli semnificative şi promisiuni deşarte.Toate acestea însă numai şi în vederea deliciului stomacal ulterior.

Aşteptam să se rostească,cu această potrivită ocazie,şi numele unui absent,a unui frate întru Hristos,om cunoscut de toţi cei prezenţi şi care singur trebuia azi -după dreptatea divină- să fie în fruntea serbării,el, prenergător în toate cele ce s'au făcut pentru întărirea credinţei creştine printre nenorociţii refugiaţi şi pentru Românism în general.Nimeni însă n'a pomenit numele lui şi zădarnică mi-a fost aşteptarea.. Dar nici eu slăbănogul n'am îndrăsnit să chem umbra acelui absent asupra unei sărbătoriri oficiale ce-ar fi trebuit să aibă altă formă şi condusă de alţi oameni. Sătul deja până la gât de aperitivul servit,năpădit de amărăciune şi revoltă contra propriei mele nimicnicii,m'am strecurat pe stradă şi am luat-o razna pe străzile goale ale oraşului.Amintirile şi jalea au pus stăpânire pe sufletul meu rănit.Multe şi multe amintiri...

In trecutul nu prea îndepărtat,dar tot în zilele noastre.. Atunci când totul s'a prăbuşit şi lumea fără speranţă se sbătea în convulsiuni: casă – nimic, culcuş -rece şi deseori pe paie, pâine – pe vârful cuţitului.Sărăcie complectă,toţi lipiţi pământului şi.. străini.Nici o licărire de speranţă,şi părea că numai moartea va aduce mângăierea.Şi totuşi,mântuirea a venit.Ea ne-a adus-o un singur om: din acelaş neam şi din aceeaşi biserică creştină.Era slab şi pipernicit – ca şi noi toţi – şi încă bolnăvicios şi în dureri.Era însă tare cu duhul şi în inimă cu foc,de o răbdare şi blândeţă de sfânt.El a bătut la uşile celor mari,a cerşit pe unde a trebuit,s'a umilit pentru noi,şi a adunat.Şi tot pentru noi,cei în lipsă şi mizerie,cei în desnădejde.Ne-a hrănit,ne-a învelit,ne-a adăpostit acì şi în alte ţări,ne-a mângâiat şi,când n'a mai avut nimic,ne-a dat câteo ţigară – să ne potolim durerea.Intru aceasta a mers pe la culcuşurile tuturor,zi şi noapte,pe ploaie şi zăpadă,în căldură şi pe frig,pe soare şi în ceaţă.Şi ne-a salvat! Pe noi toţi,din Germania şi Italia,din Franţa şi Austria,din Nord şi din Sud.Am reînviat şi ne-am redresat,şi am ajuns fiecare după sârguinţa şi meritele lui şi după capacitatea dărvită de Dumnezeu...

A fost acel om trimisul divinităţii? Fără discuţie. A binefăcut pentru salvarea noastră? Da. A contribuit prin aceasta la păstrarea Neamului? Cred că da. A urmat fără prihană şi cu dragoste paşii Mântuitorului? Suntem convinşi şi mărturisim! A primit răsplată sau recunoştinţă din partea celor puternici,sau din partea celor ce veghează asupra învăţăturii creştine? N'am auzit! S'a bucurat de o simplă recunoştinţă din partea celor salvaţi,din partea celor mulţi? Nu prea des. Sau poate din partea celor ce se pretind că lucrează acum pentru Neam şi Credinţă şi ieri aşteptau tăierea viţelului? Şi mai puţin. Acum,cu toate că înalta gazdă şi toţi musafirii cunoşteau cu toţii şi prea bine enorma activitate din trecut şi din prezent a celui absent,totuşi numele lui a fost învăluit de pecetea tăcerii,de ei ce n'au făcut nici cât îi negru sub unghie pentru pretinsul lor Neam şi pentru Credinţă.

Memernicia omenească şi propria mea slăbiciune cutremurase(care mai mult?) atât de puternic sufletul meu încât nu vedeam unde sunt şi încotro mă duc paşii.Frigul nopţii însă şi singurătatea în care mă mişcam îşi făcu efectul,fruntea începu să se răcorească şi,după o lungă rătăcire pe străzi necunoscute,ajunsei la culcuşul meu vremelnic din acel oraş mare.Nu avui nici o dorinţă să mai umblu la acea oră târzie după ale trupului: obosisem prea mult de evenimentele zilei şi de enervările sufleteşti.Mă culcai deci şi adormì de îndată,dar probabil numai pentru un timp foarte

scurt.M'au trezit spazmele din gât și lacrimile ce abia așteptau să năvălească.Și cum putea organismul meu,plin de amărăciune,și sufletul,setos de dreptate,să se liniștească,chiar în somn? Și iarăși a început verificarea celor întâmplate,analiza faptelor din trecut și celor din prezent,ordonarea și catalogarea concluziilor.Dar acum, în liniștea nopții,evenimentele se proiectau în altă lumină: a fost acel om uitat azi și nedreptățit? Da,dar unde în lume și la ce epocă a domnit ordinea divină,acea ordine ce stă mai puternic și la temelia religiei creștine? Purtarea celor mulți a fost poate dirijată într'o direcție greșită,dar unde nu se greșește în lume și cine este liber de acest păcat? Și greșeala este o crimă sau un lucru de neiertat? Și cine este fără păcate? Iar eu,am eu dreptul să judec pe cei mulți,când propria mea conștiință mă apasă atât de greu și propriile păcate și neajunsuri,știute și neștiute,sunt fără număr? Fără îndoială,absentul a fost nedreptățit de noi toți,de cei prezenți la sărbătorire,și - încă mai mult- de cei mari.A suferit și suferă! Dar ce a fost viața lui Hristos? Roze și flori?

Aceste și alte reflecțiuni m'au liniștit oarecum: în inima mea nu mai rămăsese decât o amărăciune otrăvitoare,iar în suflet o tristeță adâncă pentru multele slăbiciuni omenești. Oftând și căutând să mă îndepărtez de la ceeace mă chinuise toată seara,încordând voința spre a mă scutura de ziua de ieri și a-mi recăpăta echilibrul pierdut,am adormit din nou.Cât aș fi dormit - nu știu,dar se revărsa ziua când iarăși am deschis ochii,parcă moi de o rouă mântuitoare,și cu sufletul parcă scăpat de o presiune istovitoare...

Prof. Constantin Braga

A X-a CRUCIADĂ de Ion Minulescu

Pornit-am într-o zi de sărbătoare
Spre româneștile cetăți Voevodale,
Din care'ntâiele priviri de soare
Se varsă'n Basarabia'n cascadă
Și'n care noaptea-și urcă resemnarea
Unei funebre cucuvea de pradă
Ce-și pregătește'n taină răzbunarea
Giuntitelor ei ghiare'nsângerate.

Superbi ca cei ce'nveștmântați în zale
Porneau pe drumul Sfântului Mormânt,
Pornit-am într'o zi de sărbătoare
Spre româneștile cetăți Voevodale
Căci drumurile noastre duc spre soare -
Spre-acelaș strămoșesc și sfânt pământ,
Unde ne-așteaptă morile de vânt
Cu tot belșugul noilor grânare...

Pornit-am,deci,cu'ntreaga majestate
A celor ce,pornind de nouă ori,
Purtară prin orașe și prin sate,
In numele lui Christ - învingători -
Apocalipticele lor armate
De cai și călăreți halucinați,
Cu flori de crin pe mantii presărate
Și vulturi albi,pe scuturi încrustați...

Spre soare dar!.. Spre soarele de vară -
Să fie'ntr'un ceas bun și cu noroc -
Căci noul sfânt -Ion- spadă de foc,
Din fruntea oastei noastre oțelite,
Ne'ndreaptă tot mai mult spre răsărit
Să-i dăm pe toți necredincioșii-afar'din țară
Cu spada lui de foc,ce va'ncresta
Pe Nistru,o Golgotă prăbușită,
Iar Magilor,pe cer,o nouă Stea!...

&& Asociația Română din Canada,cu sediul la Montreal,și-a ales,la 4 Februarie,următorul comitet: președinte,Dragomir Streinu; vice,E.Caraghiaur; secretar,Ion Țăranu; casier,Adriana Fonta; membri: Ovid Stănescu,Octav Grosariu,Axente Mureșanu; cenzori: D.Dumitrescu și Schmielingen.-

&& Al 2-lea Congres european al "Tinerimii național-revoluționare" va avea loc, între 10-14 Iulie,la Lippoldsberg/Weser(Germania).In caz că,din vreo pricină,nu se va putea ține acolo,el va avea loc,la 12-15 Iulie,la Lausanne(Elveția),Av.de Cour,73.-

&& "Unirea" din Martie ne dă vocațiile monahale printre Românii uniți din Statele Unite: 1 frate(Canton), 1 novice(Cleveland) și 16 călugărițe: 12 din Aurora, 2 din Cleveland, 1 din McKeesport și 1 din Youngstown.-

&& Căutând să ne înduioșeze,"Glasul" din Pankov scrie că,în ciuda aprigelor vremi, "ciobanul român rămâne un neobosit creator și purtător al cântecului bătrânesc": mai ales astăzi,când oile,fiindu-i duse la colhoz,e și mai liber...

&& Scrie Alexandru Suciu,în "Credința" Prea Sfințitului Moldovan(Martie-Aprilie), că veacurile de dinainte de Isus au fost "cele mai crâncene veacuri de tiranie,exploatare,sclăvie,persecuție și injustiție socială,din toată istoria omenirii"; dar se vede că n'a auzit de Stalin...

&& Explică "Glasul" minciunii,unui cititor imaginar,că regimul lui Dej a extins dreptul de moștenire și la copiii bastarzi: ce să mai moștenească însă,într'o țară unde proprietatea privată a fost desființată,nu ni se spune.

&& Dl Seicaru vorbește în "Almanahul pribegilor români 1960"(pagina 175) de Stelian Popescu,"în 1928 numit ministru de Justiție în guvernul prezidat de Ionel Brătianu".Prezidat,cumva,"în duh": căci era mort de un an...

&& Un învățat englez afirmă că lipsa de zahăr acționează asupra creerului,făcând să-și piardă controlul acțiunilor chiar persoane perfect sănătoase.Ce-ar fi dacă dl Sima s'ar supune unei serioase diete de sfeclă?...

DORURI ȘI NECAZURI

D.-Franța: De Sf.Petru vă zic: La mulți ani! Când eram școlar,această sărbătoare avea mare însemnătate,că mă lăsau de școală și puteam să mă țin mai aproape de capre. Când eram și mai mic,o țineam minte și mai bine,că era dezlegare la mere dulci,de care până atunci ne feream ca de foc,ca nu cumva să ne îmbolnăvim de friguri...

M.-Canada: Mă bucur că apriga "Vatră" românească a pășit hotărît -și tot bătăioasă- în a doua decadă de viață.Ea e copilul năzdrăvan -și răsfățat- al pribegilor chinuiți. Când nu-mi place ceva în ea,trec repede peste necaz: o publicație nu poate fi ca Evanghelia.. Pe noi ne interesează lupta dreaptă și cinstită pentru NEAM,PATRIE și DUMNEZEU; ori,în acest câmp, VATRA e angajată din plin de peste zece ani - luptă dusă cu sudoare,lipsuri și jertfe.Cinste și recunoștință se cuvin ostenitorilor ei - dar și statornicilor susținători,cititori și abonați.. Cestora din urmă li s'ar cuveni chiar și mai multă,de s'ar dovedi mai.. tenaci: atunci știu că VATRA ne-ar vizita lunar bordeiele.Vina e însă și a directorului: care,în atâția ani,nu s'a decis odată să facă un apel - lăsând totul la inițiativa fiecăruia(și.. nu toți suntem de inițiativă); de-ar face un apel-chemare,cred și mărturisesc că n'ar striga în pustiu.

La împlinirea a zece ani de viață cinstită și ofensivă național-creștină,urez,cu mult drag și frăție,VETREI,această tribună independentă -și unică în felul ei- a noastră exilaților,să-și continuie spornica apariție până la întoarcerea biruitoare acasă.

R.-Iugoslavia: Cu VATRA - tocmai mă gândeam să-mi pun pofta'n cui,când,ducând niște lucruri în camera de oaspeți,care dă cu geamurile'n stradă,văd pe lada bunicii mele un plic alb: era ea.. Am lăsat totul baltă,ca s'o răsfoiesc..

Am un auzit un banc dela București.Cică patru miniștri reperiști,având ca invitat un comisar sovietic,au mers la masă la "Pescăruș".Responsabilul restaurantului,avertizat,aranjase să fie întâmpinați de un taraf.Care,crezând că le face plăcere,începe, în timp ce ei coborau din mașini,cu cântecul popular "Patru boi cu lanțu'n coarne"...

B.-Elveția: Mai multe persoane de aici,adică 42,au fost într'o călătorie în Rusia. Au vrut să stea și plătiseră pentru o lună,însă,după 3 săptămâni,toți au fost de acord ca să plece - și s'au întors.Povestesc lucruri "interesante"...

D.-Austria: Văd că "Solia" episcopiei române din America face reclamă pentru voiajuri în țară.Parcă sunt inconștienți,zău așa.- Cu ultimele evenimente - parcă-i un făcut dela naiba ca toate acțiunile de dreapta să cadă.Poate c'ar trebui să mă bucur de nereușita din Cuba,că asta o deschide în fine ochii Americanilor...

L.-Australia: După vreo 7 ani,abia acum au reușit părinții să-mi strecoare câteva rânduri: o duc greu,greu de tot.Mă credeau mort,și îmi făcuseră toate rânduelile... Pe-aici,vorba lui Diogene: sunt mulți români,"dar puțini oameni"...

C.-Germania: Cum vedeți,situația se deteriorează pe toate părțile.Cuba,Laos și Algeria sunt numai exemplele mai frapante.Lucrurile stau rău de tot în America,unde "prietenii" au în mână cheia supraviețuirii sau prăbușirii Occidentului,și o utilizează în direcția cunoscută.Kennedy e mai mult un prizonier decât președinte.Comportarea lui în cazul Cubei,Laosului și Algeriei nu lasă loc la îndoieli.Să sperăm că,pe măsură ce situația se agravează,alte forțe se deșteaptă,spre a împiedica în ultimul moment o prăbușire totală.Evenimentele din Franța au o foarte mare importanță...

C.-St.Unite: S'a întors președintele din voiaj.L-am auzit vorbind și l-am înțeles: dezastru.Singura salvare ar fi fost o ofensivă: politică,militară,sau de orice natură. Se menține politica defensivă însă,adică se merge spre dezastru cu ochii deschiși.

Sunt de 11 ani în exil și am căutat să-mi explic misterul acestei prăbușiri.Am ajuns la concluzia că în lume sunt câteva forțe care vor să anihileze națiunile.Acestea ar fi: iudaismul,comunismul,masoneria,imperialismul rus(slav),monstrul galben.. Un amestec bastard,având ca zeu "pântecul".Ele conspiră contra umanității,sperând,fiecare în parte,să iasă învingătoare.. Și mai este și categoria falșilor creștini,care vrea să țină omenirea cu ochii la "Dumnezeu" și să-i fure,în acelaș timp,libertatea de sub picioare(au mai făcut-o și în trecut),călcând îndrumările Mântuitorului: Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.Noi suntem striviți de încăierarea monștrilor de mai sus,sau de pactele dintre ei.Tăria credinței și atitudinii noastre e însușită de aceste forțe și transformată,prin dialectica respectivă,în platoșe sau lănci,pentru propriul lor arsenal.Noi,ce putem face?...

D.-Australia: Scrisoarea d-tale mi-a dat multe speranțe și curaj în lumea aceasta nouă,și străină pentru mine.Imi pare rău c'am părăsit Europa.Despre poporul român trebue să se audă ceva în lumea aceasta: să-l ajutăm chiar cu riscul vieții să arate lumii întregi că nu-i mulțumit cu soarta pieirii ce i se pregătește,că încă e capabil să lupte pentru dreptul său la viață.Cel ce se împacă cu o soartă care nu-i convine, merge spre pieire,Ce multe ori tăcerea înseamnă moartea.Decât să ducă în streinătate lupte de partide,exilul românesc ar putea face ceva mai de valoare și mai cuminte.Cum va fi România viitoare,se va hotărî numai într'o Românie liberă.- Legionarismul a

fost foarte popular printre Românii din Banatul iugoslav,însă tineretul românesc de azi ştie foarte puţin despre Mişcare.Lectura,de care ar avea nevoie,îi lipseşte complect.Vă promit ajutorul meu în caz că vă decideţi să reeditaţi Cartea Căpitanului.

W.-Franţa: ..însă trebue să mărturisesc că în închisorile din ţară legionarii s'au purtat impecabil şi că de îmbunătăţirile provocate prin dârzenia lor,ca regim,am profitat şi noi,cei câţiva evrei cari am trecut pe-acolo...

M.-Italia: Deşi nu suflă o vorbă despre cumplita dramă din Macedonia,unde viţa românească piere sub ochii noştri,"Vocea Libertăţii" se abţine însă dela o vreme să ne mai insulte cu laude la adresa "libertăţilor" ce-ar fi domnind acolo.Intr'un număr mai vechi,care abia acum mi-a căzut în mână,văd,alături de mesagiul lui René Théo,un mesaj al episcopului Trifa.Şi cum,după exemplul edificator al lui Petre Lazăr,văd acum că şi Vintilă Horia se simte "onorat" să corespondeze cu nărăvitul fanariot,poate e bine să scoatem la iveală uitatele rânduri din "Chemarea" din 10 Dec.1949,care reproduc şi comentează o scrisoare a lui Teodoziadis către Grecii din România: "Nu este permis -scrie Théo- nici unui supus grec din această ţară să se amestece în treburile interne din România,căci nici un grec nu are veleităţi politice în această ţară ospitalieră... Organizaţia E.A.M. -n.n.: una din organizaţiile comuniste din Grecia,care a făcut războiul civil- din România a fost întemeiată de mine în colaborare cu cinci vrednici luptători câştigaţi pentru această idee,în spiritul E.A.M.-ului din Grecia şi al colonelului Bakirtzis,un prieten pe care l-am apreciat şi cunoscut de aproape. Organizaţia avea ca scop iniţial: unirea tuturor grecilor,apărarea intereselor greceşti în România,crearea de cantine,dispensare şi cooperative pentru ajutorarea celor lipsiţi de mijloace din ţară şi familiile partizanilor din Grecia.. In organizaţie nu puteau pătrunde decât numai cei ce posedau paşapoarte,adică cetăţeni supuşi greci.. Am căutat să intru în legătură cu persoane proeminente din viaţa publică românească (Petru Groza,Ana Pauker,Bodnarciuc,etc.).Grecii din România nu au dreptul să lupte decât pentru patria lor şi pentru susţinerea intereselor greceşti"...

"Prin urmare -comentează "Chemarea"- Théo dela B.I.R.E. a înfiinţat E.A.M.-ul în România.In E.A.M. trebuiau să intre numai paşaportari.Iată-l pe René de naţionalitate greacă,iată că eroul nostru nu a fost niciodată român".Acest neromân,fondatorul unei organizaţii comuniste,care strângea ajutoare pentru partizanii greci,acest individ care-şi permite să dea exilului lecţii de românism,e prietenul "Vocii libertăţii",căreia Trifa îi ură "succes în lupta de lămurire ce duce în favoarea României subjugate" (gura păcătosului,adevărul grăeşte)...

M.-St.Unite: M'am trezit mai deunăzi c'un număr de "Vatra",pe care,cum am primit-o, m'am apucat ca s'o citesc,şi mi-am dat seama că toată munca e pusă de tine şi că eşti dotat dela natură c'o energie inepuizabilă.Numai că e întrebuinţată şi canalizată într'o direcţie care prea puţin îţi foloseşte şi trupeşte şi sufleteşte.A fi mare român,nu înseamnă a fi de extrema dreaptă sau de extrema stângă.Ci,ca să ai valoare care nu se devalorizează,trebue ca să uzezi de judecata sănătoasă şi mai ales să te foloseşti de învăţătura Mântuitorului: "Iubiţi pe vrăşmaşii voştri,binefaceţi celor ce vă urăsc pe voi"; iar ultimele sfaturi date de Mântuitor ucenicilor Săi au fost: "Dragoste să aveţi între voi".Aşa că dacă ţi-ai canaliza energia şi toată pregătirea ca să devii un "Pavel" al Românilor de peste hotare,făcându-te "tuturor toate,ca pe toţi să-i dobândeşti",atunci ţi-ai regăsi calea...

Eu am fost în ţară acum câţiva ani şi am plecat de acolo cu zece zile mai devreme de cât mă hotărîsem ca să stau,deoarece mă temeam că acuşi-acuşi mă ridică comuniştii şi mă trimit în Siberia,pentru faptul că eu am scris cele mai vitriolice articole contra comunismului... Când am stat de vorbă cu acei care conduc ţara românească în prezent,am înţeles că's sătui şi ei până în gât de comunism.Dar,scuza lor a fost: "Ţara noastră a fost vândută de Anglia şi America la Yalta şi Teheran în starea în care se găseşte.Aşa că dacă noi am refuza ca s'o conducem în prezent,atunci vine Rusia Sovietică şi-o transformă într'un soviet,punând ca să fie condusă de Ruşi.Asta doriţi?"..

Aşa că eu îmi dau seama de situaţia care se găseşte acolo în ţară mai bine decât voi toţi acei care vă găsiţi peste hotare,plecaţi înainte sau îndată după ocuparea ţării de către trupele ruseşti.Şi dacă azi mai există ceva în România noastră de care se tem comuniştii,acel ceva nu-i decât biserica neamului nostru,care este cea mai puternică organizaţie în care poporul nostru are nădejde că numai prin ea va veni salvarea.Azi vei găsi,în România,adevăraţi creştini,care se roagă lui Dumnezeu cu lacrimi în ochi.Dar asta n'am văzut-o acolo niciodată între cele două războaie.Bisericile erau goale pe când eram noi în ţară.Azi sunt pline şi lumea se roagă,nu glumă.Deci,să socotim că această bătaie a lui Dumnezeu pentru poporul nostru este pentru un scop pe care noi nu-l putem înţelege.Poate că va veni şi acea vreme când să ne dăm seama despre toate aceste enigme ce nu le putem pricepe în prezent.

Aşa că eu te-aş sfătui să-ţi canalizezi energia în slujba Bisericii şi a Neamului,în afară de orice partid politic,aşa după cum am făcut eu aceasta toată viaţa mea. Eu nu servesc partide politice,ci îmi servesc Biserica şi Neamul,care sunt una - iar partidele politice sunt numai fracţiuni din neamul nostru,când nu's şi mai rău...

L.-Franţa(francez din România): Am citit cu o vie emoţie numărul de Paşti.Artico-
lul de frunte are un înţeles adânc creştin şi chiar un avânt tineresc puternic.Să
dispară un popor care întruneşte atâtea calităţi,însuşiri alese: bărbăţia Dacilor,
mintea sprintenă a Latinilor şi credinţa creştină trăită - nu-mi vine a crede,şi nici
nu-mi pot închipui.Numărul dobitoacelor cuvântătoare,pe care se bizue materialismul
veacului nostru,va scădea,când materia îşi va fi descărcat puterea distrugătoare.Can-
titatea se va micşora.Ce va rămânea atunci? Duhul cu puterea lui creatoare,cu pute-
rea lui de vindecare.

Aşa dar mă bucură deosebit faptul că Românii exilaţi tot dăinuesc,cu toată vitre-
gia vremurilor.Rezistenţa lor şi chiar prezenţa lor în Occident au început să des-
chidă ochii Occidentalilor însetaţi de dreptate,de adevăr,de omenie şi de rânduială.
Ici şi colo se vădeşte o dorinţă de îndreptare.Securea n'a fost aşezată încă la pi-
ciorul copacului,dar a fost adusă în pădure.Pe zi ce trece -da- se zăreşte o dâră de
lumină pe care o proiectează o minte luminată în sufletele receptive.

Din păcate,rezistenţa de cremene a pribegilor n'a fost nici sprijinită,nici apro-
bată,nici înţeleasă de Occident.Acesta a fost hipnotizat timp de 15 ani de vrăjito-
riile ceasornicarilor răsăriteni.Vă pot asigura că e pe cale de a se trezi.. Se pre-
gătesc evenimente de o mare însemnătate.. mintală,dacă nu spirituală.Lumea se află
la răscrucea unor urcuşuri grele,de pe care însă va avea prilejul să vadă ce are de
făcut.Amurgul veacului îşi aruncă "gli ultimi bagliori"sugl'incantesimi del bugiardo..

Unde se poate trimite preţul abonamentului la "Vatra"?

S.-Germania: M'am bucurat nespus de mult de reapariţia "Vetrii".Am crezut c'ai că-
zut victimă noului curs ce bântue lumea occidentală - aşa zisă liberă.A susţine azi
adevărul: că Lupeasca,Anna Pauker,Leo Braunstein(Trotzki),Ilya Ehrenburg,Kaganovici
şi alţii de acelaş neam,sunt direct responsabili de uciderea,înfometarea şi deporta-
rea a zeci de milioane de creştini,poate fi considerat ca antisemitism şi,ca atare,
persecutat.Dumnezeu să ni te ţie.Foaia d-tale e unul din puţinele izvoare literare
curate ce mai ţâşnesc,în marea de lături ce inundează azi lumea.Cuvintele d-tale de
îmbărbătare şi încurajare sunt binevenite.Şi eu sunt convins că neamul nostru va fi
cândva mântuit de reeducatorii instalaţi de marele Churchill în ţara noastră.Totodată
sunt convins că şi Englezii vor trece cândva prin aceleaşi metode de reeducare.

Câteodată mă cuprind îndoieli în dreptatea cerească.De ce oare loveşte Bunul Dum-
nezeu atât de crud în poporul român,popor care L-a iubit atât de mult? Când îmi amin-
tesc de ţăranii noştri din Câmpulung,Vatra-Dornei,Sadova,Straja,Coţmani,Iordăneşti,
Ropcea,Cuciurul-Mare,Putna şi din toate satele româneşti,parcă văd icoane bisericeşti.
Când închid ochii,îmi apare Badiţa cu plete albe,Vasile Albeiu Şandru din Câmpulung,
om evlavios,drept şi integru,parcă scos din biblie.Văd pe primarul Corlăţan din Pojo-
râta,ctitor de mănăstire; deşi intelectual,n'a îmbrăcat nici când alte straie decât
numai portul naţional.Văd pe bătrânul Cazac Ioan din Suceviţa,om de o rară curăţenie
sufletească.Văd pe Gherasin din Marginea,care din munca sa cinstită a ajutat mulţi
studenţi,crescând şi el vreo duzină de copii de ispravă; unul a ajuns profesor uni-
versitar la Cernăuţi,altul preot,toţi oameni vrednici,cu stare.Când îmi amintesc de
bunicuţa Coca din Volovăţ,parcă văd pe Maica Domnului: ce bună era! A crescut şi dân-
sa vreo zece copii,ce s'au împrăştiat ca profesori,ofiţeri şi funcţionari pe întregul
cuprins al ţării româneşti.La bătrâneţe a rămas singurică în căsuţa ei sub deal,mun-
cind din zori şi până'n noapte,ajutând nevoiaşii satului.Când a murit sfânta,au ve-
nit sute de ţărani pletoşi din toate părţile să-i dea ultimul omagiu.Deasemenea nu
voi putea niciodată să uit pe bunicuţa Eufrosina Sârbu din Rădăuţi: a ţinut în gazdă
vreo sută de elevi dela ţară,îngrijindu-i ca o mamă şi întărindu-i în credinţa creş-
tinească.O fiinţă umană mai bună ca dânsa n'am mai pomenit.

Se poate mândri vreun popor din lume cu asemenea ţărani sfinţi? Şi totuşi,ce cru-
dă a fost soarta cu ei! Nenorocirea ţăranilor a început cu fanarioţii,cari au jupuit
ţările româneşti atâta vreme.După ei au venit blestemaţii de politicieni,înhăitaţi
cu scursorile galiţiene,cari cu arendaşii moşiilor boiereşti au exploatat fără milă
ţărănimea.Când ea n'a mai putut suporta atâta nevoie,răsculându-se,armata noastră,
sub comanda lui Averescu,a dat ordin să se tragă în ţărani -şi nu în arendaşii şi
cămătarii streini-, ucigând vreo 11.000 de ţărani.Dealtfel,armata împreună cu poli-
ţia au tras şi în legionarii lui Codreanu,ucigând tot ce ţara avea mai cinstit şi
vrednic.Ce să ne mirăm de armată şi politicieni,când însuş patriarhul ţării,Miron
Cristea,a legitimat cu autoritatea sa crimele lui Carol Lupescu.Fiul lui Carol Lupes-
cu a preferat să părăsească ca trădător tronul şi ţara,în loc să moară ca martir -
cum au murit milioane de ţărani români.

Cum putem ajuta noi,emigranţii,pe fraţii noştri din ţară? In primul rând arătând
şi demascând lumii pe adevăraţii vinovaţi de nenorocirea lor.In ordinea vinei sunt
întâi foştii politicieni ai aşa ziselor partide democratice,ce s'au înhăitat cu toţi
duşmanii poporului nostru,distrugând şi desagregând toate forţele naţionale de rezis-
tenţă.In al doilea rând,vina marelui bărbat de stat Churchill,care,sub pretext că
vrea să apere popoarele mici,a început al doilea răsboi mondial contra lui Hitler -
ca după victorie să lase vreo duzină de popoare cu vreo 120 de milioane de suflete

pe mâna lui Stalin-Kaganovici-Ehrenburg.Dintre aceştia,cel puţin vreo 20 de milioane au fost până azi ucişi,înfometaţi sau deportaţi în pustiurile Siberiei.Atâta perfidie şi cinism nu s'a mai văzut în lume.Când Churchill îşi va da sufletul pe mâinile satanei,desigur mii de demnitari din lume vor fi prezenţi şi vor lăuda pe groparul culturii europene.Nu mă îndoiesc că în ultimele sale clipe,vor defila înaintea ochilor lui Churchill şi zeci de milioane de victime,ucise cu cooperarea sa.

Alăturez o mică contribuţie de 20 de mărci şi-ţi zic: Cristos a înviat!

B.-St.Unite: Sub impresia creiată de lectura VETREI ce-o primi azi,şi favorizat de şansa unui disponibil de numerar,care ar avea multiple destinaţii,consider că este mai presantă obligaţia de a-mi achita abonamentul decât de a plăti impozitul,apa,telefonul şi altele,care se majorează doar cu dobânda aplicată de legile yankee,- mai suportabilă decât restanţele de ordin românesc...

DAR NOI de Virgil Vasiliu

"La început eram tăcuţi şi trişti,
Visam şi n'aveam poftă de mâncare
Şi ne credeam cu toţii nişte Crişti
Dintr'o telurică crucificare".
....
Ne-au despărţit de mame şi neveste,
Ne-au luat copiii,holdele şi plugul,
Plecările în voie din poveste
Şi ne-au lăsat,pentru grumaji,doar jugul

Şi viaţa.. ca să tragem brazdă'n pirul
Dobrogei dela Dunăre la Mare;
Dar azi vătafii ne-au strigat că birul
Vieţii e'n zălogul de plecare.

- Isuse,care ţărna Căpăţânii
Ajunge pentru crucile din spate
Ca să le'mplânte toate'n rând căpcânii
Când ni s'or frânge glesnele crestate?

Şi-acolo sus,simţindu-Te aproape,
Chemându-Te cu nume de părinte,
Ne vei lăsa sutaşilor cu ţape
Cum Ţi-a fost scris şi Ţie mai' nainte?

Dar poate-i prea trufaşe-alăturarea
Şi nici nu-i potrivită chiar anume,
Că Tu ştiai,când lepădai suflarea,
C'a treia zi Te vei întoarce'n lume;

Şi că-Ţi vor plânge neamurile chinul,
Nălţând zidiri în cari să poposeşti,
Ori alergând în oaste tot creştinul
Când Te va şti sub chivăre turceşti;

- Dar noi.. ce nu'nviem decât la glasul
Alămurilor vieţii de apoi,
Şi-am ridicat cu braţele şi pasul
Pământul golgotirii,prin noroi;

Şi nu ne-a oţelit privirea mamei,
Doar când şi când,prin gratii suduită,
La capătu'-unei nopţi,sub biciul foamei
Şi-al gerului,în poartă străjuită;

Iar de-ar veni să ne'ngrijească groapa,
N'ar şti mormanu'n care putrezim,
Zvârliţi în grabă,îndesaţi cu sapa
Ca hoitu'-unei jivini ce-o izgonim;

E drept c'am fost vânduţi de-un împărat
Cu mintea decât trupul mai schilodă,
Dar el măcar nici nu s'a spânzurat
Şi numele-i cinstit din stradă'n stradă;

Iar preţul celor treizeci de arginţi
L-au prefăcut în fiare desfrânate
Pe cari,fră ţeşte le împart,cuminţi,
Să-şi uite legământul de dreptate;

Că mâinile şi le-au spălat noroade
Intregi,dar făr' s'aducă supărare
Caiafei roşii,îndopat cu roade,
Cu sfat de oaspeţi,sânge şi altare.

- Noi,ce umblăm în cuşti,cu fiare'n mâini,
Tânjim în hrube şi mânăm în ploaie,
Şi nu ne lasă ucenici nici câini
S'avem,că-i otrăvesc ori ni-i jupoaie;

..Noi,nu vom şti să ne'nsoţim cu moartea
Şi vom scrâşni,prădându-Te de lauri,
Când s'ar cădea să iei în lume partea
Celor pândiţi de gloanţe prin coclauri;

Sau.. poate-atunci,cu mâini de Dumnezeu,
Vei umple ochii să cuprindă'n grabă
Tot povârnişul ăstui veac pigmeu,
In care viaţa toată-i pe tarabă.

&& Fundaţia dela Paris,sărbătorind pe Zece Mai(Salle La Rochefoucauld-Liancourt), a ştiut să adauge la efortul programului ceeace noi,în numărul trecut,regretam c'a lipsit la serbarea societăţii "Carmen": cineva care să spună oaspeţilor ce ne doare. Şi acest rol -cu inimă îndeplinit!- l-au avut doi deputaţi de Paris: Michel Junot şi Habib Deloncle.Dar,nu mai puţin,şi profeţia noastră s'a împlinit: dl Veniamin,speriat el singur de îndrăsneala de a fi râvnit colaborarea unei asociaţii româneşti("Carmen"), a ştiut să-şi retragă la timp propunerea,salvându-şi astfel "faţa" dela ruşinea de a fi luat drept bun român.Greul programului artistic a căzut astfel pe corala Traian Popescu,care,cu Rapsodia lui Enescu,Doina lui Eminescu,Ciobănaşul,Cătălina,Peste deal, Sârba'n căruţă,Iac'aşa,etc. -şi cu solişti ca Francine Janin şi Fred Denusiglio- şi-a dat toată silinţa să fie la înălţime.

Mult aplaudată a fost Nuşa Doina(cu Ciocârlia,Ceasul,Hora,Iu-iu,Doina); dacă renunţa la unele prelungiri cam "ţigăneşti",şi se lăsa mai puţin pe.. "arcuri",am fi aplaudat şi noi.. De menţionat însă,o menţionăm; nu ca rasiştii dela "România",cari, în respectiva dare de seamă,nici măcar n'o pomenesc: ce strică ea că e evreică?...

&& Scrie "Glasul" din Pankov că temerile lui Alecsandri "că muza populară era sleită... s'au dovedit neîntemeiate": iată,de pildă,chiar sub reperişti a apărut cunoscuta baladă "Marinică-Marinică, Nu stă,nu te lăsă"...

S E M N A L Ă R I

& Intr'o colecţie de gust -"De quoi s'agit-il?"-, Denise Basdevant publică o cărticică bine venită cu titlul "Terres roumaines contre vents et marées",la Editions de l'Epargne din Paris: istoria tragică a României,dela colonizarea romană până la cea din urmă năvălire a barbarilor din răsărit,expusă limpede,curent,cum se cuvine într'o lucrare preţioasă de divulgare.Garda de Fier e,natural,năpăstuită.Şi surprinde cum de autoarea,atât de informată în mai tot volumul,şi obiectivă în partea privitoare la ocupaţia muscălească de astăzi,n'a avut curiozitatea să se informeze şi asupra Legiunii,care apare ca un fel de organizaţie de asasini nazişti,deşi a dat neamului un număr de martiri enorm,şi încă îi dă,sub Ruşi.-

& Arhimandritul Ştefan Lucaciu publică în editura "Carpaţii" dela Madrid "Insemnări istorice în jurul Unirii Principatelor Române şi a(sic!) domniei lui Alexandru Ioan Cuza",insistând,cum e firesc,asupra rolului bisericii ortodoxe,al unor ierarhi şi clerici în evenimentele din 1859.Ultimul capitol priveşte "Influenţa exercitată de Muntele Athos asupra ţărilor române",şi prezintă deosebit interes.-

& La ultimul volum din "Bollettino dell'Istituto di lingue estere" de pe lângă Facultatea de Economie şi Comerţ din Genova,condus de prof.Petre Ciureanu,colaborează, alături de director,prezent la toate rubricile,profesorii Bazil Munteanu şi Alexandru Ciorănescu,- acesta din urmă cu "Câteva noi etimologii româneşti".Dl Ciureanu semnează un îndurerat necrolog pentru regretatul prof.Sever Pop.-

& Revista catolică "Istina",Paris,publică în nº 3 şi 4/1958 un lung articol despre "L'avènement philocalique dans l'Orthodoxie roumaine",semnat de "un Moine de l'Eglise Orthodoxe de Roumanie",în care,ţinând seamă de calitate,competenţă şi locul scrierii(Benarès-India),nu-i greu a identifica pe părintele arhimandrit Andrei Scrima, plecat din Ţară de câţiva ani.-

& La a 75-a aniversare dela fondarea Camerei sindicale a antreprenorilor de construcţii metalice din Franţa,Buletinul său tehnic a ieşit într'un număr "hors série", cu multe ilustraţii,îngrijit de ing.Duiliu Sfinţescu,prezent şi cu două articole de specialitate,unul din ele reprodus apoi de "L'Usine Nouvelle".Volumaşul,admirabil şi ca prezentare grafică,s'a tipărit la Corbeil-Essonnes,în tipografia altui compatriot refugiat,dl Ioan Cuşa.-

& Reperiştii au comis un efort considerabil şi,scoţându-l dela închisoare pe Dragoş Vrânceanu,l-au pus să traducă în italiană,în colaborare cu un anume Mario De Micheli,nu mai bine identificat,câteva sute de poezii româneşti,dela cele populare,până la clasici şi,apoi,din scădere în scădere,până la "rimatorii" de azi ai regimului: Beniuc,Jebeleanu,Porumbacu,Deşliu,Labiş,Anatol Baconski,Banuş şi alte asemenea gângănii.Volumul,excelent tipărit,cu o alegorie progresistă a lui Rosenthal pe copertă,se bucură de prezentarea generică şi anodină a lui Salvatore Quasimodo(de unde se vede că premiul Nobel poate fi şi stricat pe gâşte..).Altfel,traducerile sunt aşa şi aşa, unele mai acătării,altele deloc.Legaţia comunistă dela Roma,care a suportat în cea mai mare parte cheltuielile tipăriturii -de ani de zile,edituri italiene îi tot solicită pe profesorii români din exil să publice o antologie de acest fel,cu condiţia să-şi ia asupră-şi angajamentul de a plasa 500 de exemplare!-, a şi început să distribuie gratis volumul,şi să organizeze manifestaţii de prietenie italo-reperistă în jurul publicaţiei.Pentru cele mai recente,au fost expediaţi dela Bucureşti Maria Banuş, Eugen Jebeleanu şi un anume Tiberiu Utan(Dragoş Vrânceanu n'a obţinut permisul; şi de această dată nici Mihai Beniuc,care-ar fi putut urma pilda grăitoare a fostului prieten Petru Dumitriu).-

& Românii au fost foarte conferenţiari,în timpul din urmă,mai ales în Italia.Pe urmele dlui prof.N.I.Herescu,care a încântat auditorii alese la Napoli,Roma,Padova,a venit dl prof.Bazil Munteanu,care a ţinut 12 conferinţe la diferite universităţi, şcoli normale superioare,asociaţii franco-italiene.Intre altele,a prezentat "La Roumanie créatrice de valeurs humaines",făcând o nobilă propagandă pentru geniul neamului nostru.La congresul de onomastică şi toponomastică dela Florenţa,din 4-8 Martie, unde se anunţase o liotă de "savanţi" reperişti,România a fost foarte bine reprezentată de domnii profesori Eugen Lozovan şi George Caragaţă; acesta din urmă a tratat tema "Termenilor de administraţie romană în toponomastica română".Mult succes a avut, în conferinţe ţinute la Milano,Pisa şi Roma,Vintilă Horia,măsurat şi polemic în acelaş timp,vorbind despre misiunea scriitorului în societatea actuală.I s'au organizat manifestaţii de simpatie,care au vrut să repare,cât de cât,nenorocita campanie de presă lansată de comunişti şi de "idioţii utili" împotriva "premiului Goncourt 1960". "Giornale d'Italia" şi "Gente" au publicat interviewuri cu autorul romanului "Dumnezeu s'a născut în exil".Din primul interview aflăm că dl Vintilă Horia lucrează la o carte asupra lagărelor naziste.Sperăm,însă,că e vorba de o ipoteză neîntemeiată a jurnalistului italian,care a susţinut convorbirea.-

& In Pierre de Boisdeffre,"Une histoire vivante de la littérature d'aujourd'hui

(1939-1960)", Paris, 1960, scriitorii români apar la loc de cinste: după Anne de Noailles, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Mircea Eliade, C.Amariu, C.V.Gheorghiu, Sorana Gurian, Benjamine Fondane, Ilarie Voronca, ba chiar Pierre Béarn, despre care aflăm că s'a născut la Bucureşti, în 1902. E pomenit, natural, şi Tristan Tzara, dar nu se spune că e Român. Admiţând că a fost vreodată "român".-

& La Pontificium Institutum Orientalium Studiorum, părintele Vasile Bărbat a susţinut cu mare succes teza de doctorat, intitulată "Il 'Teologo' del Vescovo e della Chiesa Romena unita(1701-1773)". A vorbit pe latineşte.

& Maestrul Eugen Drăguţescu, care a avut cinstea să ilustreze două numere din "La Fiera Letteraria", consacrate centenarului unităţii Italiei (într'unul, Mircea Popescu l-a prezentat după adevăr, adică nemarxist, pe Bălcescu), a obţinut o frumoasă afirmare de public şi de critică cu o expoziţie personală la Galleria Cornice din Verona.-

& Infine, pour la bonne bouche, două numere din "Inşir'te Mărgărite", preţioasa revistă, scoasă cu atâta sacrificiu, la Rio de Janeiro, de prof. I.G.Dimitriu. Printre colaboratorii dela n° 21-26 şi 27-32, dnii profesori N.I.Herescu, Grigore Nandriş, Gino Lupi, Mariano Baffi. Multe poezii, traduceri, evocări din vremurile fericite ale României, recenzii şi note de tot felul, bucătărite cu pasiune de director. Din informaţiile finale, aflăm câtă bună propagandă românească se desfăşoară, graţie pribegilor, în Brazilia şi în toată America Latină. Păcat că nu reuşim încă să canalizăm toate energiile şi resursele, de care dispunem, într'un efort unitar, care ar sfârşi prin a deveni şi a se impune drept cel "oficial" românesc!

Adrian Popa

ANTITEZE de Radu Gyr

N'ai desmierda, de n'ai şti să blestemi;
Surîd numai acei care suspină;
Azi n'ai fi rîs de n'ar fi fost să gemi;
De n'ai fi plâns, n'ai duce'n ochi lumină.

Şi dacă rana singur nu-ţi legai,
Cu mâna ta n'ai unge râni străine;
N'ai jindui după frânturi de rai,
De n'ai purta un strop de iad în tine.

Şi nu te 'nalţi de jos până nu cazi
Cu fruntea grea în pulberea amară;
Iar dacă 'nvii în zâmbetul de azi,
E c'ai murit în lacrima de-aseară.

&& Până la încheierea acestui număr, încă n'am primit veşti de cum a mers serbarea dela 1 Iulie, la Paris, a soc. "Carmen". N'avem deci nici cum şti dacă s'au limitat la joc şi cântec, ori careva a profitat de splendidul prilej spre a aminti oaspeţilor francezi de sufocanta dramă a neamului latin dela Dunăre.

In vederile articolului precedent -în legătură cu "Carmen"- despre imperativul unei vaste reconcilieri a Românilor pribegi, înregistrăm cu bucurie începutul: întâlnirea dintre P.S.Trifa şi părintele Boldeanu, la Paris. Pentru cine a urmărit "polemica" dintre cei doi, în publicaţiile respective, pentru cine cunoaşte dificila natură omenească - şi ţine cont că P.S.Trifa e şi mai tânăr, şi mai mic în "grad", şi mai inexpert în chichiţele politice, dar mai "cu har", gestul părintelui Boldeanu de a primi, ba chiar a publică -în Buletinul parohiei- "părinteştile" binecuvântări ale adversarului, e pilda strălucită a propriei "călcări în picioare" pentru un scop mai înalt, aşa de recomandată de Corneliu Codreanu.

Concomitent, Scriptura însăşi e împăcată: "Tot cel ce se mânie pe fratele său, vinovat va fi judecăţii" - prescrie Ea, poruncind "să nu apună soarele întru mânia voastră",- poruncă, din păcate, de atâtea ori călcată de înşişi "păzitorii Legii".

Acuma, cum e de aşteptat dela oameni aleşi, cu roluri de conducere, negreşit că reconcilierea va continua în profunzime, atingând pe cel mai umil dintre creştini. In această "bătălie a împăcării", în care toţi suntem angajaţi, fiecare se va încadra, după fire şi intenţii, într'unul din versurile "sanscrite" ale lui Coşbuc: Mânia 'n oamenii cei buni /Se naşte moartă, se topeşte; /In cei cu minte-un ceas trăieşte; /In semidocţi, trăeşte luni.. /Trei ani în proştii cei din gloată, /Iar în mişei viaţa toată..

&& Scrie "America" că cercul "Unirea" din Chicago, prezidat de maiorul Bumbăcescu, "are ca membri în majoritate aşa numiţi 'refugiaţi'". Cum, nu's refugiaţi adevăraţi?..

&& La OTAN, preşedintele Kennedy a declarat: "Statele Unite sunt adânc angajate în destinul Europei, unde chiar ţările situate după cortina de fier arată o profundă dorinţă de libertate şi independenţă".-

&& Simţindu-se lezat de o notă din "Curierul Românesc", dl Alexandru Frunză -USA ne roagă să arătăm că dânsul a căutat pe cât posibil să fie prezent oriunde a fost nevoie, contribuind la publicaţii, ajutând pe bătrâni, răspunzând la apeluri.. In ultimul timp însă, trecând prin greutăţi, n'a mai putut fi punctual ca înainte, dar s'a scuzat la cei ce îi trimit reviste, promiţând pe mai departe sprijinul său îndată ce situaţia va fi normalizată. "Patriotismul -scrie d-sa- nu este ceva care se poate cumpără, fură, copiă sau câştigă la jocuri de noroc", ci înnăscut; ori, dl Frunză purcede de pe vajnice plaiuri basarabene...

--- --- --- ---